

160
Shakespearean actors and actresses are displayed here with a collection of original costumes and designs of sets used in productions from 1879 to the present day.

The Shakespeare Statue, presented to the town in 1888, with figures of Hamlet, Lady Macbeth, Falstaff, and Prince Hal around him, symbolizing philosophy, tragedy, comedy, and history.

Interest in Shakespeare's background began shortly after his death in 1616. In 1769, the actor David Garrick organized the first Shakespeare celebrations. The Shakespeare Festival now lasts from April to October, and the poet's birthday is celebrated on 23 April by the unfurling of the flags of all nations, a public luncheon, and a procession to the poet's grave.

adjoining [ə'dʒɔɪnɪŋ] přilehlý; **bailiff** [beɪlɪf] šafář, biřic; **ban** (úředně) zakázat; zákaz; **baptism** křest; **baptize** [bæp'taɪz] pokřtít; **burial** [berɪəl] pohřeb; **croft** malý statek; **entertain** [ɪntə'teɪn] hostit; **exhibit** [ɪg'zɪbɪt] exponát; **font** křtitelnice; **glover** [glavə] rukavičkář; **guildhall** [gɪldho:l] cechovní budova (*sloužící jako radnice*); **in his lifetime** za jeho života; **luncheon** [lanʃn] slavnostní oběd; **parish** [pærɪʃ] farnost; **parish register** farní matrika; **pilgrimage resort** [ˌpɪlgrɪmɪdʒ ri'zɔ:t] poutní místo; **priceless** nesmírně cenný; **procession** [prə'seɪʃn] průvod; **shrine** [ʃraɪn] svatyně; **strolling actors** kočovní herci; **thatched** [θætʃt] doškový; **trinity** trojice; **unfurl** [ʌn'fɜ:l] rozvinout (*o vlajce*)

Vlastní jména: Bankside oblast na jižním břehu Temže v Londýně; **Falstaff** [fo:lsta:f] postava z *Jindřicha IV. a Veselých paniček windsorských*; **David Garrick** [gærɪk] největší anglický herec svého století (1717-79); **Hal** [hæl] Jindra (*odvozeno od Henry*); **Anne Hathaway** [hæθəweɪ]; **Henley Street** ['henli-] ulice nazvaná podle města *Henley-on-Thames*; **the Lord Chamberlain** [tʃeɪmbəlɪn] Lord komoří; **Warwickshire** [wɔrɪkʃə] hrabství ve střední Anglii

STUDY AT THE UNIVERSITY

At the secondary school the main sources of knowledge were the teachers and the textbooks. A bright student could pick up most of what he needed to know in the classroom – if he paid attention to what the teachers said, of course. Now at the university it is different. Simply to have brains is not enough; you also have to do a great deal of work on your own if you are to achieve success in your studies. Thousands of pages are assigned to you for reading. In addition, you must be able to find the necessary books for yourself, either in the departmental library or in the central library.

Let us visit the latter. The reading room contains a reference library. There are encyclopedias, dictionaries, manuals, handbooks, bibliographies, and basic textbooks for every branch of the sciences and humanities here. You can take any book from the shelves and study it as long as you like, but you are not allowed to take anything out of the library. After you have finished your reading you return the book to its place.

If you want to take a book home you go to the catalogue room and look up the number of the book in the name catalogue. The books are listed here by author, in alphabetical order. When you have no particular book in mind, you can find some titles relating to your subject in the subject catalogue. Then you fill in a slip giving the number of the book you want and hand it in at the loan desk. Within perhaps half an hour a library employee brings the required book – if it is in the stacks. When the book is out on loan – which is often the case, especially when it is a book on the required reading list or a new acquisition – there is nothing you can do except try again later and hope that it will be available then. If the book has been lost or misplaced and you need it very badly, for instance for your final-year dissertation, the library can order it for you from another library. To get the book from the loan desk you must show your library card. The books have to be returned within two to four weeks. When a book is overdue, there is a fine to pay.

Another important part of the library is the periodicals room, with racks full of newspapers (both dailies and weeklies), magazines, and scholarly journals. A large library subscribes to several thousand periodicals. There the results of the latest research are published and anybody who wants to be up to date in his field must go through them regularly.

In the reading room you can find all types of students together: science students and arts students, freshers and students preparing for their finals and postgraduates working for a higher degree. The time spent here is a good investment: when the examinations arrive, the hours spent studying in the library bring their reward. And the students who have spent their afternoons playing games and their evenings dating girls, while their fellow students were sitting up late in the reading room and doing their assignments, very often fail several exams and drop out after one or two years of study.

He: Why, hello Susan. What are you doing here?
She: Didn't you know? I'm studying here.
H: Oh, what a shame you didn't look me up earlier. Or were you afraid I wouldn't recognize you after all this time? You know, I always thought you had a good chance of getting a scholarship to a first-rate university, you were so brilliant at school.
S: Oh stop that. My folks didn't want me to go on to university at all – they thought I should take a job. But I had set my mind on it. So I sat for the entrance exam. When the registrar wrote me that I'd been accepted I could hardly believe it.
H: I know the feeling. Look, why don't we go over to that café and have a cup of coffee?
S: That's a good idea. And how are you? And how's Pauline?
H: I've no idea.
S: I thought you and Pauline were going out together.
H: No, I haven't seen her since her graduation ceremony at the college of education last year. The other day I got a letter from her saying that she'd been given a job somewhere up North.
S: And how's your brother? He's studying engineering, isn't he?
H: Yes, but he's repeating his year – he failed his exams last year. His social life was a bit too active.
S: I expect you'll pass with honours. Are you planning to take a postgraduate degree?
H: Yes, and now I've got another incentive to stay on here. Which reminds me. A friend of mine's having a party on Saturday. Everybody's invited to take a friend along. Would you like to go?
S: You don't waste any time, do you?
H: Do you live in hall or have you got digs?
S: I'm in digs. Mary – do you remember her? – Mary fixed me up with a bed-sitter. Her landlady takes in students and she had a room free, just by chance.
H: Leave me your address then, or tell me how to get there. I'll pick you up. Be ready for me at 7.30.
S: But I haven't even said I'll go yet!
H: Of course you will. And now what about tomorrow? Have you got time to come and have dinner with me?
S: I don't know about tomorrow. I've got an awful lot of stuff to get through.
H: Don't be silly. You can't keep burning the midnight oil every night.
S: Well, just this once. But remember what happened to your brother.

VOCABULARY

STUDY

faculty [fæklti] fakulta (*institute, budova, učitel-
ský sbor, občas i studenti*)
Faculty of Arts, Philosophical Faculty filozofická
fakulta
Medical Faculty, amer. School of Medicine
[medasn], Medical College lékařská fakulta
School of Economics [i:kə|nomiks] *brit.* Vysoká
škola ekonomická
School of Architecture stavební fakulta (*v Česko-
slovensku*)
English Department katedra anglistiky
College of Agriculture Vysoká škola zemědělská

go to university, amer. též go to college jít /
chodit na vysokou školu
go on to university pokračovat ve studiu na vy-
soké škole
school-leaver absolvent
apply [ə'plai] **for a place to study English**
zažádat o přijetí na obor angličtina
applicant [æplikənt] žadatel, uchazeč, kandidát
application for admission [i:əpli'keiʃn, əd'miʃn]
to st žádost o přijetí na něco
sit for an entrance examination podrobit se
přijímací zkoušce
high standing at an exam výborné umístění při
zkoušce
go for an interview jít na pohovor
select [si'lekt] **on the basis of interviews** vybírat
na základě pohovorů
admit [əd'mit] **to st** přijmout na něco
accept [ək'sept] **at a place** přijmout někde
reject [ri'dʒekt] zamítnout
enrol [in'raʊl] **at university** zapsat na univerzité
**The university has an enrolment of 6,000
students.** Na univerzité studuje 6 000 stu-
dentů.
major in English *amer.* studovat angličtinu jako
hlavní obor
a history major *amer.* student oboru historie
subject obor (*studia*)
specialization [i:spɛʃəlaɪ'zeiʃn] specializace
take / do a course in literature zapsat si /
chodit na přednášku / přednášky z litera-
tury (*course* = předmět v rámci studijního
oboru)
give a lecture on st mít přednášku o něčem
lecture přednášet
be up to date in one's field být informován
o novinkách ve svém oboru
read a paper číst referát
read a subject *brit.* studovat předmět, mít
zapsán předmět
take a crash course *hovor.* navštěvovat intenziv-
ní kurs
study at a technical university studovat na
technice
polytechnic [i:poli'teknik] vysoká škola tech-
nická (*i s nižšími kursy*)
classes in English kurs / hodiny angličtina
go to lectures and seminars [semɪnə:z] chodit
na přednášky a semináře
tutorial [tju:'to:riəl] *brit.* 1. *forma výuky, při níž
1 – 4 studenti čtou každý svůj referát*

*a diskutují o něm s tutorem; 2. lektorské
cvičení*
The lecture / class is held in a lecture room.
Přednáška / Vyučování se koná v poslu-
chárně.
lecture hall velká posluchárna
auditorium [i:ɔ:di'to:riəm] velký sál (*někde též
aula*)
classroom třída, učebna
do one's assignment [ə'sainmənt] *zejm. amer.*
pracovat na uloženém úkolu
revise [ri'vaiz] *brit.* opakovat
memorize [meməraiz], **learn by heart** učit se
z paměti, memorovat
pick up st pochytit něco
make extracts / excerpts [eksə:pts] dělat si
excerpta
cram *slang* dít, šprtat (*ne obecně, jen o při-
pravě na určitou zkoušku*): **He stayed up all
night cramming for his French exam.**
sit up late být dlouho vzhůru
burn the midnight oil every night každou noc
dlouho vysedávat nad knihami
give a credit [kredit] dát zápočet (*na
amerických univerzitách se nerozlišuje zkouš-
ka a zápočet v našem slova smyslu; jeden
kredit se udílí za semestrální hodinu před-
nášky nebo cvičení*)
attendance [ə'tendəns] prezenze; **take attend-
ance** zjišťovat prezenzi; **miss three attend-
ances** mít tři absence
work on one's final-year dissertation
[i:disə'teɪʃn] / *amer.* **senior essay** pracovat na
diplomové práci
thesis [θi:sɪs] disertační práce (*pro MA, PhD*)
give a grant [gra:nt] udělit (*sociální*) stipendium
(*udílí ho místní správa v studentově trvalém
bydlišti*)
award [ə'wo:d] **a scholarship** [skoləʃɪp] udělit
(*prospěchové*) stipendium
graduate [grædʒueɪt] **from a university** vy-
studovat / absolvovat univerzitu
with honours [ɒnəz] s vyznamenáním
(*o středoškolském i vysokoškolském studiu*)
cum laude; magna cum laude; summa cum laude
[mægnə, sumə, ku:m laudi:] *amer.* „s po-
chvalou, s velkou pochvalou, s nejvyšší po-
chvalou“ (*tři druhy vyznamenání při absol-
vování vysoké školy*)
get a first degree [dɪ'gri:] dosáhnout hodnosti
bakaláře (**BA; BSc**)

second / higher degree vyšší hodnost (MA, MSc; PhD – (tj. mistra n. doktora filozofie)
diploma [di'pləʊmə] in st diplom z něčeho
have / hold a degree mít hodnost (srovnejte vazby: He has a degree. He has / holds a degree in Biology.)
get a second degree získat hodnost z dalšího předmětu: He has a BA in English and a second degree in Philosophy.
first-class degree hodnost s pochvalou
graduation ceremony [ˌgrædʒu'eɪʃn̩ ˌserəməni], amer. [serəməni] promoce

STUDENTS, TEACHERS

undergraduate [ˌʌndə'grædʒuat] posluchač
full-time student řádný posluchač, student denního studia
part-time student dálkově / externě studující
university student, college student vysokoškolák
postgraduate student postgraduát (k dosažení vyšší hodnosti)
fresher, freshman hovor. studující prvního ročníku; = first-year student
sophomore [sɒfə'mɔːr] amer. student druhého ročníku
junior [dʒuːniər] / senior [siːniər] amer. student třetího / čtvrtého ročníku
final-year student student posledního ročníku
senior students, upper classmen amer. studenti vyšších ročníků
auditing [ɔːditiŋ] amer. náslech (účast na přednášce netvořící součást studia)
auditor amer. posluchač na přednášce netvořící součást studia
student teacher, amer. též student trainee [treɪ'niː] student na (pedagogické) praxi
student teaching školská praxe (studentů)
drop out after one's first year (of university) po roce odejít z univerzity / zanechat vysokoškolského studia
repeat one's year opakovat ročník
professor [prə'fesa] profesor (jen vysokoškolský; v USA je relativně více profesorů než v Británii a Československu; amer. hovor. o každém univerzitním vyučujícím)
associate professor [ə'soʊʃiət prə'fesər] amer. docent, mimořádný profesor
assistant professor [ə'sɪstənt prə'fesər] amer. odborný asistent

lecturer [lekčərə] brit. odborný asistent
senior lecturer brit. docent
reader brit. docent (vyšší než „senior lecturer“);
reader in French docent na francouzštinu
teaching assistant, amer. instructor [in'straktər] asistent
tutor [tju:tə] brit. tutor (pedagogický vedoucí domácí přípravy)
head of the department [di'pɑːtmənt] vedoucí katedry n. ústavu
be at the head of the st být v čele něčeho
dean děkan; the dean's office děkanát
sub-dean proděkan
rector [rektə] rektor (na evropské univerzitě); = brit. (Vice-)Chancellor [ˌvaɪs 'tʃɑːnslə], amer. president [prezə'dnt]
Chancellor brit. kancléř (veřejná osoba jako protektor univerzity)
registrar [ˌredʒɪ'strɑː] tajemník (university)

LIBRARY

library [laɪbrəri] knihovna (institute)
lending library veřejná knihovna
bookcase, shelves knihovna (nábytek)
reference library [ˌrɛfrəns ˌliːbrəri] příruční knihovna
central library ústřední knihovna
departmental library knihovna ústavu n. katedry
reading room studovna
periodicals room [ˌpiəri'ɒdɪklz ˌru:m] čítárna časopisů
stacks mn. ř. sklad (knihovny), skladištní prostor
look up in the name catalogue / amer. catalog [kætəlɒg] vyhledat si v abecedním, jmenném katalogu
pressmark, classmark zejm. brit. signatura
list by author or by subject řadit podle autorů nebo námětů, tematicky
consult [kən'sʌlt] the subject catalogue podívat se do věcného / předmětového katalogu
(borrower's) slip žádanka
fill in, complete [kəm'pli:t], amer. fill out vyplnit
hand in odevzdat
loan(s) desk půjčovni přepážka
issue desk výdej

librarian x book keeper!

show one's borrower's ticket / (library) card předložit (čtenářský) průkaz
new acquisition [ˌækwi'zɪʃn̩] nový přírůstek
be (out) on loan být půjčen
It's overdue [əʊvə' djuː]. Už to mělo být vráceno.
required reading [rɪ'kwaɪəd ˌrɪːdɪŋ], hovor. set books povinná četba
subscribe [səb'skraɪb] to st mit něco předplaceno
rack police, regál
be on display být vystaven
browse through / among the books probírat se knihami (namátkově číst úryvky jen tak pro potěšení)
weekly týdeník
monthly měsíčník
scholarly journal [ˌskɒləli ˌdʒɑːnl] odborný časopis
take out of the library vynést z knihovny; It can't be taken out of the library. Půjčuje se jen prezenčně.
misplace [mɪs'pleɪs] založit (na nesprávné místo)
put st in its place vrátit / zařadit něco na místo

BOOK

author's name [ˌɔːθəz ˌneɪm] jméno autora
title [taɪtl] název, titul; title page titulní strana
chapter [tʃæptə] kapitola
section [sekʃn̩] úsek
paragraph [ˌpærəgrɑːf] odstavec
footnote poznámka
(the list of the) contents [kɒntents] obsah
preface [pre'fɛs], foreword [fɔːwɜːd] předmluva
epilogue, amer. epilog [epɪ'lɒg] doslov
introduction [ˌɪntrə'dakʃn̩] úvod
summary [sʌməri] souhrn, resumé
appendix [ə'pendɪks] příloha
supplement [sʌpləmənt] příloha, dodatek
bibliography [ˌbɪbli'ɒgrəfi] j. č. bibliografie
references {rɛfrənsɪz} mn. č. (použitá) literatura; odkazy
index rejstřík
black-and-white illustration [ˌblæk'ænd'waɪt ɪlə'streɪʃn̩] černo-bílá ilustrace
colour plate barevná příloha
table tabulka

figure [fɪgə], amer. [fɪgjər] obrázek (náčrt v textu)
reference book příručka
one-volume encyclopedia [ɪn ˌsaɪklə'piːdiə] jedno-svazková encyklopedie, naučný slovník v jednom svazku
in two volumes ve dvou dílech / svazcích
sequel [siːkwəl] pokračování (hry, románu)
manual [mænjuəl], handbook příručka
outline nástin, přehled
basic textbook základní učebnice
first published in 1990 první vydání z roku 1990
reprint [riːprɪnt] přetisk (další nezměněné vydání)
reprinted [ˌriː'prɪntɪd] přetištěno (opětovně vydáno)
revised and enlarged [rɪ'vɪzd ænd ɪn'lɑːdʒd] edition opravené a rozšířené vydání
publish in an edition of 10,000 copies vydat nákladem 10 000 výtisků
print 1,000 copies vytisknout 1000 výtisků
hardbound / hardback / hardcover edition vázané vydání
paperback brožovaný, paperbackový; paperback(ová kniha); available in paperback k dostání v paperbackové podobě
spine hřbet (knihy)
book jacket [dʒækɪt] knižní přebal
blurb hovor. nakladatelská propagační informace o knize tištěná na obálce
bookmark(er) záložka
translation překlad
adapt [ə'dæpt] upravit

Additional phrases from the text

which is often the case a tak tomu často je
I need it very badly. Potřebuji to naléhavě.
What a shame. To je škoda. To je protivně.
Oh stop that. Nech toho.
have another incentive [ɪn'sentɪv] dostat další podnět
take a friend along přivést s sebou přítele / známého
I've got an awful lot of stuff to get through. Musím ještě zvládnout velké kvantum materiálu.
Well, just this once. Tak pro tentokrát.

buscar = hledat

1. Translate:

stacks in the library; take a course in the English novel; application for admission; enrol at the university; reject an applicant; read a paper; take a crash course; student teaching; graduation ceremony; award a scholarship; auditorium; Dean; Vice-Chancellor; colour plates; appendix; contents; sequel.

2. Supply synonyms:

talented; be intelligent; field of study; first-year student; look in the catalogue; handbook; Part One; the books that must be read for a course.

3. Distinguish:

lecture – tutorial; first degree – second degree; arts student – fine art student; the sciences – the humanities; read a paper – read a subject; reading room – periodicals room; dictionary – encyclopedia; central library – departmental library; lose a book – misplace a book; name catalogue – subject catalogue; magazine – periodical.

4. Translate:

hlavní zdroj vědomostí; dosáhnout úspěchů; dávat pozor při vyučování; zadat několik stran k přečtení; příruční knihovna ve studovně; základní učebnice z humanitních oborů; vrátit knihu na místo; vyhledat knihu v abecedním katalogu; seřazeno podle autorů v abecedním pořadí; mít na mysli nějakou konkrétní knihu; ta kniha se vztahuje k mému předmětu; odevzdat žádanku ve výpůjčním oddělení; předložit čtenářský průkaz; seznam povinné četby; snad to bude k dostání příště; kniha je buď ztracena, nebo špatně zařazena; kniha by měla být vrácena (má prošlou lhůtu); naléhavě potřebovat pro diplomovou práci; nové přírůstky; platit pokutu; čítárna časopisů; předplatit si týdeník a měsíčník; uveřejnit výsledky nejnovějšího výzkumu v odborném časopise; projít časopis; znát nové věci ve svém oboru; připravovat se na doktorát; dobrá investice; vysedávat dlouho do večera nad knihami; neudělat zkoušku; zanechat studia; studenti přírodovědných oborů; studenti prvních i vyšších ročníků; postgraduální studium.

5. Enumerate:

1. the various sorts of books found in a reference library; 2. a number of phrases associated with entering and leaving university; 3. the faculties found in a Czechoslovakian university; 4. the degrees you can take at university; 5. the various teachers' ranks and categories of students at universities; 6. the different parts of a book; 7. the forms in which a book is published.

6. What preceded the statements?

1. ... but I've set my mind on entering university. 2. ... so you have a good chance of getting a scholarship to a first-rate university. 3. Oh stop that. 4. Yes, that's a good idea. 5. ... there's a fine to pay. 6. ... and in the middle of his second year he dropped out.

7. Complete the statements:

1. What a shame you didn't ... 2. I know the feeling. I myself ... 3. Everybody's invited to take a friend along. 4. There's nothing you can do except ... 5. I need the book very badly, as ... 6. Unless I do my assignments for tomorrow, I'll ...

8. Find three responses:

1. I thought you and Pauline were going out together. 2. Do you remember her? She was such a brilliant student. 3. I expect you'll pass with honours. 4. Why do you live in hall? 5. I'll pick you up at 6.30. 6. Have you got time to come and have dinner with me? 7. Is it essential to read this book? 8. Have you started on your final-year dissertation?

9. Answer according to the text:

1. Do secondary-school pupils need to study a lot at home? 2. What kind of work is assigned to university students? 3. Can all books be taken out from a library? 4. How do you find the book you need? 5. Do you always get what you want? 6. What is to be found in the periodicals room? 7. What makes periodicals important? 8. Do all students use their time well? 9. Why is Susan so happy to be at university? 10. Where does she live now? 11. Where does her friend want to take her tomorrow night? 12. How is his brother doing in his studies?

10. Topics for discussion:

1. The problems of getting the books on your reading lists. 2. The resources of the reading room in your university library and faculty library. 3. Do you notice the form of a book? 4. Why do some students drop out of university? 5. My entrance examination at the Faculty of Arts. 6. Browsing in a reading room.

GRAMMAR

1 PŘÍPUSTKOVÉ VĚTY

Přípustkovou větu může uvádět:

1. spojka: **although, though** ačkoli, třeba(že), třeba (i); **even if, even though** i když, i kdyby; **in spite of the fact that** přestože; přesto, že:

Although he began last, he finished first. *Ačkoli začal poslední, skončil první.*

He finished first though he began last. *Skončil první, třebaže začal jako poslední.*

Even though he started early, he came back late. *I když vyšel brzy, vrátil se pozdě.*

I won't mind even if I'm the last. *Nebude mi to vadit, ani když budu poslední.*

In spite of the fact that I began later, I finished in time. *Přestože jsem začal později, skončil jsem včas.*

2. vazba **no matter** (zejména v hovorovém stylu) nebo složené zájmeno nebo příslovce na **-ever**, odpovídající českým výrazům na „-koli“:
no matter who | what | which | when | where | how; whoever | whatever | whichever | whenever | wherever | however:

no matter who comes

ať přijde kdokoli; každý, kdo přijde

whoever comes

ať potkáš kohokoli; každý, koho potkáš

no matter who you meet

whoever you meet

no matter what he finds
whatever he finds
no matter which you choose
whichever you choose
no matter when he comes
whenever he comes
no matter where he goes
wherever he goes
no matter whose it is
no matter how he did it
(*není*: *however he did it)

no matter how much / hard he tries
however much / hard he tries

(*není*: *however he tries; *je však* however much / many, however + *přídavné jméno* nebo *příslovce*)

3. vazba s příslovcem nebo přídavným jménem + **as / though** na počátku věty (patří do knižního stylu):

Difficult as / though the exam is, you'll pass it. *I když je ta zkouška hodně těžká, ty ji uděláš.*

Quickly as / though he ran, he didn't get there in time. *I když běžel hodně rychle, nedostal se tam včas.*

Prvek nejistoty v angličtině můžeme vyjádřit způsobovým slovesem pro „možná“ *may / might*. V češtině tuto nejistotu mohou vyjádřit příslovce „snad, třeba“ apod. Pro ještě větší pochybnost je v angličtině *should* a v češtině podmiňovací způsob.

However well he may feel, he isn't healthy. *Ať se cítí jakkoli dobře, zdrav není.*

However well he may have felt, he wasn't healthy. *Ať se cítil sebelépe, zdrav nebyl.*

Even though you may not like wine, try a glass of this. *Třebaže nemáš vino rád, zkus sklenici tohoto.*

Even if he should feel well, it would still be risky to operate on him. *I kdyby se snad cítil dobře, bylo by riskantní ho operovat.*

Poznámky:

1. V nevhovorném stylu po *although, though* lze vypustit sponové sloveso *be*: *Although tired, he walked on.*

2. V knižním stylu mohou stát v čele věty i některá slovesa, jako *try, cost, be*, pak však musí následovat způsobové sloveso *may / might* a je zde inverze podmětu. Místo *however much* atd. je však pravidlem spíše *as*.
Try as he might, he couldn't finish it. *Ať se snažil sebevíc, nemohl to skončit.*
Cost what it may, I'll get it. (= whatever it costs) *Opatřím si to, ať to stojí sebevíc.*

3. Místo složené přípustkové spojky *in spite of the fact that* je možno použít pouze *in spite of*, ale pak je nutno užít *gerundium*:

In spite of the fact that I began later, ... *Přestože jsem začal později, ...*

In spite of beginning later, ...

ať najde cokoli; všechno, co najde

ať si vybereš kterýkoli; každý, který si vybereš

ať přijde kdykoli; vždycky / pokaždé, když přijde

ať přijde kamkoli; všude, kam přijde

ať je to kohokoli

ať to udělal jakkoli

ať se snaží sebevíc; jakkoli se snaží

1.1 Respond:

Will he come? (promise) – *I'm afraid he won't, not even if he promises.*

1. Will they be able to get it for you? (try hard) 2. Will he be ready to leave at two o'clock? (hurry). 3. Will she have a rest? (be unwell). 4. Will he take the money for this service? (need it) 5. Will he return home? (it gets dark) 6. Will she go for a walk in the park? (the sun is shining)

1.2 Respond:

Would he come? (promise) – *No, I'm quite sure that he definitely wouldn't come even if he promised.*

1.–6. as in 1.1

1.3 Respond:

It's very late, and yet they still expect to be served.

Yes – no matter how late it is, they always expect to be served.

1. He's very busy, and yet he still helps other people. 2. The meal's rather expensive, and yet he still insists on paying. 3. They're very much in love, and yet they still find reasons to quarrel. 4. The performance is very good, and yet he's still falling asleep. 5. His essays were poor, and yet he still felt he should get a one. 6. He went there several times, and yet he still lost his way. 7. He's got a lot of money, and yet he still wants more.

1.4 Translate:

1. Ať potkáš kohokoli, nevšiměj si ho (*take notice of sb*). 2. Ať si Zuzana obleče kterékoli (jakékoli) šaty, vždy vypadá hezky. 3. Ať ti to řekl kdokoli, říkám ti, že je to lež. 4. Ať najdeš cokoli, nech to ležet. 5. Řekl mi to, třebaže jsem se ho na nic neptal. 6. Nevadí mi to, i když se přiznám, že by se to dalo zařídit lépe. 7. Přestože jsme si ani nepsali, zůstali jsme dobrými přáteli. 8. Ať byla otázka sebetěžší, vždy znal odpověď. 9. Pomáhal jsem jim, i když sám jsem měl spoustu práce. 10. Všude ho znají a vítají, ať přijde kamkoli.

2 VAZBA BE + INFINITIV

Vazba *I'm to do* „mám udělat“ implikuje naléhavost děje, často i uložení děje třetí osobou jako povinnosti, podobně jako ve vazbě *I'm supposed to do*.

We are to meet at six.

Máme se sejít v šest.

Where are you to meet?

Kde se máte sejít?

They were to meet here.

Měli se sejít zde.

Srovnejte tedy:

You're to do it by 6 p.m.

Máš to udělat do večera do šesti. (implikuje naplánování n. příkaz)

He told me you're to do it right away.

Řekl mi, že to máš udělat hned. (příkaz)

I should do it.

Měl bych to udělat. (záhodnost n. mravní závaznost)

I ought to do it.

Měl bych to udělat. (tlak okolností)

Shall I do it?

Mám to udělat? (ať rozhodne druhý)

Pro minulý děj se užije přítomný infinitiv, nevyjadřujeme-li se k tomu, zda k splnění naplánovaného došlo, nebo minulý infinitiv, chceme-li naznačit, že

k splnění nedošlo. Užití minulého infinitivu je paralelní s jeho užitím s *should / would*:

He was to have done it.
He should have done it.

Měl to udělat. (ale neudělal)
Měl to udělat. (ale neudělal)

2.1 Reply:

Are we / Were we supposed to meet at six? (seven)

No, we're / we were to meet at seven.

1. Are we supposed to travel to the Black Sea via Yugoslavia? (Romania)
2. Are we supposed to hand in the essays tomorrow? (the day after tomorrow)
3. Were we supposed to pay the whole fare? (half the fare)
4. Are we supposed to share everything with them? (only the food)
5. Were we supposed to meet outside the station? (on the platform)

2.2 Translate:

1. Máme to zařídit sami. 2. Nemáme čekat déle než půl hodiny. 3. Nemáme jim nic slibovat. 4. Na večírku máte být navzájem představeni. 5. Měli se sejít před nádražím, ale on to zřejmě nenašel. 6. Neměli bychom se na to podívat ještě jednou? 7. Neměla mu to vyčítat. 8. Měls mu pomoci se zavazadly, viš, jak jsou těžká. 9. Máme zavazadlo dát na chodník před hotelem, přijede pro něj auto. 10. Měli jsme původně letět, ale nakonec jsme jeli vlakem, abychom ušetřili peníze.

3 VAZBA S VÝRAZY PRO MÍRU MOŽNOSTI

a) *It's easy to please him.*

Výrazy pro hodnocení děje jsou *easy* snadný, *difficult / hard* těžký / obtížný, *(un)important* (ne)důležitý, *necessary* nutný, *unnecessary* zbytečný, *dangerous* nebezpečný, *(un)pleasant* (ne)příjemný, *(im)possible* (ne)možný, *common* běžný, *rare* vzácný, *risky*, *a pleasure* radost aj. Konatel děje v infinitivu je všeobecný, z kontextu je dostatečně jasné, koho zahrnuje (mluvčího, případně i posluchače); věta má tedy obecnou platnost. V češtině se tu užívá vedlejší věta s „že“ nebo s „aby“, někdy rovněž infinitiv.

Je-li však třeba vyjádřit určitého konatele, užije se vazba s předložkou *for*:

It's necessary to hurry.

Je nutné / třeba si pospíšet.

It's necessary for you to hurry.

Je nutné, abyste si pospíšili.

It's a pleasure to teach him.

Je to radost ho učit.

It's a pleasure for us to teach him.

Je to pro nás radost ho učit.

It's still possible for you to catch the train.

Pořád je ještě možné, abys ten vlak stihl.

It's impossible for the children to walk on.

Pro děti je nemožné pokračovat v cestě.

It's important for them to hear the truth.

Je důležité, aby slyšeli pravdu.

It's common for young people to go hiking.

Je běžné, že mladi pěstují turistiku.

It was easy for me to find the way.

Bylo pro mě lehké najít cestu.

It's easy for John to laugh.

Johnovi se to směje.

It's fun for children to be with Uncle Harry.

Pro děti je to zábava být se strýčkem Harrym.

b) *He's easy to please.*

Běžnější než konstrukce *It's easy to please him.* je v angličtině vazba podmětu s infinitivem, tj. předmět infinitivu se stane podmětem celé věty. Aktivní infinitiv v predikaci pak funguje jako pasivní:

He's easy to please.

Je snadné se mu zalíbit / udělat mu radost.

That question is impossible to answer.

Na tu otázku je nemožné odpovědět.

A man like him must be hard to bear.

Takového člověka musí být těžké snést.

This place is difficult to find.

Toto místo je těžké najít.

This room is pleasant to work in.

V tomto pokoji se příjemně pracuje.

This man is impossible to work with.

S tímto člověkem se nedá pracovat.

Poznámka:

Infinitiv má platnost adverbialní, ne predikativní, v podobné konstrukci ... *is +* přídavné nebo podstatné jméno + *to +* infinitiv, např. ve větě *This is a hard question to answer.* (Na tuto otázku je těžké odpovědět. Tato otázka je těžká na zodpovězení.) Infinitiv *to answer* rozvíjí přívlastek *hard* (jako příslovečné určení k němu). Podobně: *She's a pleasant woman to talk to.* *He's an impossible man to work with.* (Viz L 17, § 2)

3.1 Rephrase the statement:

It's difficult to find the place. - The place is difficult to find.

1. It's impossible to learn the rules of this game.
2. It's pleasant to sit on this terrace.
3. Is it easy to please your children?
4. It's hard to understand his English.
5. It's impossible to get along with our neighbours.

3.2 Translate:

1. Na tu otázku není možné odpovědět jednoduše.
2. S takovým hlučným sousedem musí být těžké se snést.
3. V těchto lázních se příjemně pobývá.
4. Je běžné, že lidé si tu pomáhají.
5. Zřídka kdy přijde pozdě.

LIFE AT BRITISH UNIVERSITIES

Oxford and Cambridge

Oxford and Cambridge are among the oldest universities in Europe, dating back to the twelfth and thirteenth centuries respectively. The college system existed in several medieval European universities but only these two British universities have kept it, and this now makes them very different from the rest. The life of the students centres on the colleges (35 at Oxford, 23 at Cambridge), which are independent educational bodies within the universities. Nearly all the colleges consist of several buildings grouped in quadrangles around open areas of grass; there are often beautiful and well-kept gardens adjoining the buildings. Cambridge has remained quieter than Oxford, which now has many industries.

Every student must belong to a college, where he lives for part of his period as an undergraduate (there are between 150 and 450 in each college at Oxford, between 250 and 800 at Cambridge). Some graduate students also live in the college, as well as a few dons (who do both tutoring and lecturing) and the head of the college (whose actual title varies from college to college). Students thus spend much of their time living and working under the eyes of their tutors. They must have dinner in the hall a certain number of times a week. The hall is often one of the most impressive rooms in the college. The students sit at long tables running the length of the hall while the dons sit at high table. Otherwise students have their meals in pubs, cafeterias, snack bars, or restaurants. Each student has a sitting room and a small bedroom or a combined study-bedroom.

The tutorial system means that each student has his own tutor, who advises him which lectures to attend, suggests what he ought to read, and discusses with him the essays and other written work that he does every week. Under this individual guidance, students mature more quickly. Both Oxford and Cambridge have high standards, and competition for places is so keen that only the best candidates manage to get in. They are judged on their personalities as well as on their brains. For this reason, an employer will often prefer an Oxbridge graduate with a second-class degree to a graduate of another university with a first-class degree. For centuries women were not allowed to study at Oxford and Cambridge at all, but beginning in 1873 women's colleges were founded in both universities. In recent years, however, virtually all the colleges have become coeducational. Oxford and Cambridge (each with some 12,000 students) account for less than ten per cent of the full-time students in Britain. But their influence is disproportionate to their numbers not only because they set and maintain the highest academic standards but also because they have continued to educate a large proportion of the nation's leaders.

The University of London, the redbrick universities and the universities of the sixties and of the nineties

The University of London dates from 1836; apart from Oxford and Cambridge only the four old Scottish universities founded in the 15th and 16th centuries are older (the Scots have always been known for their great respect for learning). Because London has so many students, little personal contact between teachers and taught is possible there.

The universities in provincial towns are fairly young. Those founded in the late 19th century are sometimes called "redbrick universities"; the term implies a contrast with the golden and grey stone of Oxford and Cambridge. Some of them specialize in studies connected with local industry, for instance Manchester in textile technology and Southampton in marine engineering. None of these are collegiate universities; all have separate halls of residence.

Some twenty new universities opened in the 1960s, bringing the total to 45. Some were new foundations, while others were older institutions raised to university status. Many have tried to introduce new teaching methods, avoiding over-rigid specialization and offering courses combining the sciences and the humanities. They are usually organized on a campus, on the American model, and often situated outside a small town.

Polytechnics were institutions providing courses at further education level, from university degree courses to diplomas at a lower level. In 1992 nearly all polytechnics (with 285,000 students) took the opportunity for achieving automatically the university status. In this way, the number of British universities in the nineties suddenly rose to about 80.

adjoin [ə'dʒɔɪn] přiléhát; **avoid** vyhýbat se; **coeducational** [ˌkəʊedʒuː'keɪʃnəl] koedukační; **collegiate** [kə'li:dʒiət] kolejní; **disproportionate** [ˌdɪsprə'pɔ:ʃnət] neúměrný; **don** [dɒn] brit. univerzitní učitel; **guidance** [ɡaɪdəns] vedení; poradenství; **high table** stůl v čele jídelny; **judge** [dʒʌdʒ] sb on st posuzovat někoho podle něčeho; **length** [lɛŋθ]; **run the length of the hall** táhnout se po celé délce sálu; **over-rigid** [ˌəʊvə'rɪdʒɪd] příliš strohý, strnulý; **quadrangle** [kwɒdræŋɡl] nádvoří koleje; **tutorial system** [tju:ˈto:riəl ˌsɪstəm] systém tutorů

Vlastní jméno: Oxbridge [ɒksbrɪdʒ] = Oxford + Cambridge

AT THE RESTAURANT

To celebrate their third wedding anniversary, Mr and Mrs Novák decided to dine out at the Majestic Hotel. They had been there before, the previous month, and they had enjoyed the meal very much. And indeed, it is difficult to find a better place.

Unfortunately, it was Saturday night and they had no reservation, so they were unable to have a table to themselves. They had to share it with an elderly man who spoke Czech with a foreign accent. After they finished dinner, the waiter brought a bottle of wine. The man had a Pilsener beer. They began to chat over their drinks and the man turned out to be a Czech-American on a visit to his hometown. He told the Nováks a lot of interesting things about the places where one can eat and drink in the USA, places such as cafeterias, steak-houses, and lunch counters in drugstores. And the Nováks told him about the changes in Czech eating habits, about the works canteens and school canteens, the shops selling ready-to-cook foods, the new restaurants and wineroms in old Prague. The American asked them why Czechs eat so many sweets and why there is such a limited selection of ice cream flavours here. Shortly before nine the American visitor asked for the bill and left, leaving a big tip on the table. The Nováks then joined the couples dancing to the music of a small band on the dance floor.

In the meantime another couple came to sit at the next table. The lady started going through the menu: "I'll have the roast beef... No, I think I'll take the steak... or shall I have the roast beef after all?" She could not make up her mind and the waiter stood by patiently until she finally ordered veal cutlet with mashed potatoes and stewed fruit. Then she asked her henpecked husband: "Or would you prefer something else, dear?" With a tired smile he answered: "Veal cutlet will suit me perfectly."

A third seat at the adjoining table was occupied by a young lady who was sitting alone. A young man came up to her and asked whether the remaining seat was free. It seemed that he was looking for a vacant seat and for female company as well — probably he wanted to dance. But the young lady told him that the seat was not vacant; she was waiting for her friend. What did the young man do? Disappointed, he joined the other bachelors on the bar stools and ordered a double whisky. Sitting there sipping his drink, he planned the next stage in his attempt to find a good-looking woman for the evening. Hmm. Perhaps that blonde over there...

- A: It's a nice restaurant, don't you think?
B: Yes, when I go out for a meal I often come here.
A: Let's have a look at the menu. (*slight pause*) What would you like to start with?
B: Tomato soup.

- A: Yes, I think I'll have the same. No, on second thoughts, maybe I'd prefer a clear soup. Now what about roast pork and cabbage?
B: Well, I don't like cabbage very much actually.
A: Oh look — they have roast sirloin of beef in cream sauce. I had it the last time I was here and it was really delicious. In fact, it was so good I think I'll have it again.
B: Well, in that case I suppose I should try it too.
A: Right. Now where's the waiter?

Waiter: Will you order now, sir?

Guest: Yes, I'd like to start with the soup of the day, followed by a steak with peas and carrots.

W: Yes, sir, and to drink?

G: A Guinness.

W: Certainly, sir. How would you like your steak? Rare? Medium? Well-done?

G: Medium please.

W: Would you like a dessert?

G: No, just cheese and biscuits please.

W: Coffee, sir?

G: Yes. I'll have it black please.

(After the meal)

W: Finished, sir?

G: Yes, that was very nice.

VOCABULARY

FOOD, MENU

food *potrava, strava; potraviny*
ready-to-cook food *j. č. polotovary*
meal *jidlo (denní); finish the meal dojist*
dish *jidlo, chod (e.g. a dish of meat and vegetables; an unusual dish)*
dinner *večeře (hlavní jídlo dne); It's time for dinner. Je čas k večeři. Have you had your dinner? Už jsi večeřel?; ask sb to dinner pozvat někoho na večeři; get a good dinner for £ ... dostat dobrou večeři za ...*
dine out *večeřet mimo domov*
menu *[menju:] jídelní lístek*
The cooking here is mainly French. *Kuchyně je tu převážně francouzská.*
The roast beef is off. *Roštěnka už není.*
What will you have? *Co si dáte?*
starter, hors d'oeuvre *{o:'da:v}, appetizer [æpə'taizə] (pikantní) předkrm*
aperitif *[ə'perati:f] aperitiv*

clear soup *vývar (e.g. chicken bouillon)*
cream of tomato soup *rajská polévka*
pea soup *hrachová polévka*
chicken consommé *[kən'somei] slepičí polévka, bujón*
main course *hlavní chod*
veal cutlet *telecí plátek*
chop *kotleta*
T-bone steak *[steik] biftekové maso s kostí ve tvaru T*
roast beef *roštěnka (připravená); a roast of beef, a beef roast roštěná (syrové maso)*
gravy *šáva (z masa)*
sauce *omáčka*
rare, brit. underdone *steak krvavý biftek*
medium, well-done *středně propečený, propečený (biftek)*
roast pork and cabbage *[kæ'bidž]/sauerkraut ve převařené zelím*
roast sirloin of beef in cream sauce *svíčková nasmetaně*

pickled gherkins [gə'ki:nz] nakládané okurky (malé)

rumpsteak zadní hovězí

rissole [ris'əul] karbanátek (masový, rybi, zeleninový)

hamburger [hæmbə:gə] karbanátek (z hovězího, v rozkrojené housce)

hot dog párek v rohlíku

frankfurter [fræŋkfɔ:tə] párek

meat loaf sekaná

chips, amer. French fries smažené hranolky

mashed potatoes (šťouchané) brambory, bramborová kaše

tartar(e) sauce [ta:'tɑ: 'so:s], amer. [tɑ:'tɑr -] tatarská omáčka

stewed fruit kompot

stew dusit; **Let him stew in his own juice.** Ať se dusí ve vlastní šťávě.

sweet zákusek

apple pie [i - 'pai] jablkový koláč

apple strudel [i - 'stru:dl] jablkový závin

bun sladká brioška (buchta bez náplně, s hrozinkami)

doughnut [dʊnət] kobliha

dessert [di'zɜ:t] dezert (ovoce n. zákusek)

pudding [pu:diŋ] nákyp

scone [skon], amer. **biscuit** [biskit] vdolek

EATING AND DRINKING PLACES

restaurant [restrɔ:, restrɒnt], amer. [restrɑnt, restra:nt] restaurace, hostinec

cafeteria [kæfə'tiəriə] jídelna se samoobsluhou, lidová restaurace

steak house gril (specializovaný na steaky)

grill room gril

snack bar, sandwich bar bufet

tearoom brit. levná restaurace

tavern amer., brit. jen historicky krčma, hospůdka

takeaway (restaurant) restaurace prodávající hotová jídla k odnesení domů

school canteen [i - kæn'ti:n] školní jídelna

wineroom, wine bar vinárna

pub brit. hospoda

inn hostinec (s hostinskými pokoji)

saloon [sə'lu:n] amer. výčep, hospoda (v období Divokého západu)

bar výčepní pult; výčep; **stand at the bar** stát u pultu; **stop in at a couple of bars** amer. zastavit se v několika hospodách

play pub games hrát hostinské hry (obvyklé v britských hostincích)

billiards j. č. [biliadz] kulečnick

darts j. č. šipky

dance floor taneční parket

dance to the music of a small band tančit při hudbě malého orchestru / malé skupiny

closing time uzavírací hodina

ask for the bill požádat o účet

leave two crowns for a tip, leave a two-crown tip zanechat 2 koruny jako spropitné

waiter číšník; **waitress** číšnice

head waiter vrchní

barman, zejm. am. bartender výčepník; **barman**

barmaid výčepní; **barmanka**

DRINK

drink nápoj; pít; **Get yourself a drink.** Vezmi si něco k pítí.

beverage [bevri:dʒ] nápoj (knižně)

soft drink, non-alcoholic [i nonælkə'hɒlik] **drink** nealkoholický nápoj

mineral water minerálka

three teas and a coffee tři čaje a jednu kávu (objednávání)

lemonade [i lemə'neid], **lemon squash** [skwoʃ] citronáda

orangeade, orange squash oranžáda

grapefruit juice [i greipfru:t 'dʒu:s] grapefruitový džus

pineapple juice [i 'painæpl i -] ananasový džus

ginger ale [i dʒindʒə 'ei] zázvorová limonáda

soda [səudə] sodovka

tonic [tonik] tonik; **gin and tonic** gin s tonikem

coke hovor. coca-cola

Pepsi [pepsi] hovor. Pepsi Cola

Schwepes [šweps] obchodní značka toniků

put ice in one's drink dát si do nápoje led

cube kostka (ledu)

chilled / cold chlazený

coffee machine kávovar

spirits [spirits] lihoviny, alkohol

hard drink hovor. tvrdý alkohol, lihovina

brandy koňak, brandy

beer pivo (obchodní značky britské: Guinness, Bass, Watney; americké Budweiser, Pilsener, Schlitz, Miller; neobjednává se „beer“, nýbrž značka)

porter portet (silné černé pivo, dnes méně běžné)

stout [staut] silné černé pivo (běžnější než porter)
lager [la:gə] pivo (jediné z britských piv, které se podává chlazené a s pěnou, a tak se nejvíce blíží českému pivu)

ale [ei] světlé pivo (standardní britské pivo)

bitter hořké pivo (standardní britské pivo)

bitters mn. č. hořká (nápoj; často jako složka při míchání nápojů: gin and bitters)

angostura [i æŋgə'stjuərə] hořká nápojová přísada

liquor [li:kə] amer., brit. formálně a odborně lihovina

(herb) **liqueur** [i hæ:b li'kjuə], amer. [i - li'kə] (bylinný) likér (sladký)

vermouth [və:məθ], amer. [vər'mu:θ] vermut

cider [saidə] jablečný mošt (alkoholický)

juice [dʒu:s] džus

wine [wain] víno

sherry [šeri] šery, sherry; **dry sherry** suché (ne-sladké) sherry

Additional phrases from the text

the Majestic [mə'dʒestik] Hotel hotel Majestic
He turned out to be a Czech-American. Ukázalo se, že je Čechoameričan.

henpecked husband manžel pod pantoflem

It'll suit me perfectly. To mi zcela vyhovuje.

on second thoughts když jsem si to rozmyslel

hometown rodné město

1. Find one word for:

1. the thickened juice that comes out of meat as it cooks; served with meat and vegetables; 2. a list of dishes to be ordered as separate meals in a restaurant; 3. a gassy non-alcoholic drink made with ginger; 4. an alcoholic drink made from apples; 5. an unmarried man; 6. a man often scolded by his wife and blindly obedient to her.

2. Distinguish:

meal – dish; dinner – lunch; sweet – dessert; soft drink – hard drink; drink – drink up; liqueur – liquor; bake – roast; orchestra – band; pub – saloon.

3. Translate:

večeřet mimo domov; oslavovat výročí svatby; zajít si na večeři do hotelu Majestic; jídlo mi velice chutná; hledat volná místa; rezervovat si stůl; zbývající místo je volné; sedět u stolu s další osobou; host u vedlejšího stolu; příjemné místo k posezení; staropražská hospůdka; malý výběr zmrzliny; požádat o účet; zanechat slušné spropitné; projít jídelní lístek; dát si dobře propečený biftek s hráškem a mrkvi; objednat telecí kotletu s bramborovou kaší; dát přednost kompotu před nakládanými okurkami; nemoci se rozhodnout; to mi výborně vyhovuje; dát si plzeňské pivo; připojit se k někomu u výčepního pultu.

4. Read, memorize and repeat:

1. Which would you like:
rice or potatoes?
peas or green beans?
tea or coffee?
mineral water or beer?
orange squash or pineapple juice?

– I'd like rice if you don't mind.
– I'll try green beans, I think.
– It's all the same to me.
– Beer, please.
– The same as you.

2. Some more vegetables?

– No, thank you, I've had enough.
They were delicious.

Some more dumplings?

- Yes, I'll have a second helping, if you don't mind.

Some more cheese?

- Yes, I think I'll have some. I'll try the other kind now.

Some more fruit?

- Yes, it was so good that I think I'll have some more.

What about ice cream?

- No, thank you. I don't care much for ice cream.

What about a piece of cake?

- Yes, please, I'd love some. It looks very tempting.

What about a black coffee?

- Thank you, that'd be perfect.

5. Translate the shopping list:

- 2 kg flour
- 1/2 kg rice
- 1/2 kg lump sugar
- 1/2 kg granulated sugar
- 1/2 kg caster sugar
- 1 packet cake-mix
- 1 packet baking powder
- 1 carton tea bags
- 1 tin pickled gherkins
- 1 jar raspberry jam
- 1 bottle whipping cream

- 1 loaf bread
- half a dozen eggs
- 1 l milk
- 1 tin condensed milk
- 1 bottle vinegar
- 1 bottle cooking oil
- 1 packet detergent
- 2 bars toilet soap
- 1 roll toilet paper

6. Answer according to the text:

1. Do the Nováks often dine out at the Majestic? 2. Did they get seats in the restaurant easily? 3. What were the topics of conversation with the Czech-American? 4. Did the Nováks leave after they finished their meal? 5. What did the couple at the next table order? 6. Was there anyone else sitting at that table? 7. Why did the young man go and sit at the bar? 8. What did Mr A and Mr B choose from the menu and why those things? 9. What does the waiter ask when you are ordering a steak? 10. What kinds of desserts and drinks do most people have after the main course?

7. Give a mini-talk:

What my favourite restaurant is like. (Comment on: interesting menu; good range of wines; wide choice of beers, spirits and liqueurs; candlelight and soft music; good service; very reasonable prices; nice atmosphere.)

8. Find three responses:

1. You should try it too. 2. Have you ever eaten any Eastern speciality? 3. He isn't much of a cook. 4. Is this your recipe? 5. Would you like a dessert? 6. You hungry? 7. May I offer you another sandwich? 8. You haven't eaten much. 9. Is there some place nearby where we can have lunch? 10. And what'll we do if the place is full?

9. What preceded the statements?

1. ... so that it doesn't take much time. 2. ... you mustn't expect too much. 3. OK, I'll try it. 4. ... but now I'm quite out of practice. 5. ... I would, if I weren't so busy. 6. It sounds tempting. 7. There's plenty of it left.

10. Complete the statements:

1. I can't come anywhere near my sister in cooking; she ... 2. She isn't very keen on cooking; she ... 3. Don't let it worry you; we can ... 4. No, on second thoughts, I'll have ... 5. In fact, it was so good that ... 6. The roast beef is off. But I suggest ...

11. Points for discussion:

1. Cooking is a waste of time. 2. A comparison of meals at various eating places (cafeteria, home, works canteen, restaurant). 3. A typical Czech menu for your foreign visitor; a schedule for three days. 4. My cooking experience. 5. National foods and traditions in various countries. 6. How to slim.

GRAMMAR

1 VAZBA PODMĚTU S INFINITIVEM

He seems to know you.

Slovesa *appear* zdát se, jevit se (jako by), *seem* zdát se, *happen* přihodit se, „náhodou“, *turn out* ukázat se, *prove* se, „zjevně“, *be said* „říká se, prý“ mohou mít vazbu s vedlejší větou (uvedenou případně spojkou *that* „že“), tedy obdobně jako v češtině, kdy je ve vedlejší větě podmět a při něm sloveso v určitém tvaru: *It seems (that) he knows you*. Zdá se, že tě zná. Protože vedlejší věta tu je podmětem, který musí stát na konci, je počátkové místo podmětu zaujato předjímajícím *it*.

Po výše uvedených slovesech je však častěji vazba podmětu s infinitivem, tj. podmět vedlejší věty se stal podmětem celé věty.

He seems to know all about it.
He doesn't seem to know you.

Zdá se, že to vše ví.
Zdá se, že tě nezná. (záporka *not* bývá obvykle u *seem* apod.)

It seems to be raining outside.
Everything seems to be fine.
He appears to have no friends.

Zdá se, že venku prší.
Zdá se, že vše je v pořádku.
Zdá se, že nemá žádné přátele. Vypadá to, jako by neměl ...

He happened to be right.
He turned out to be a kind man.
My advice proved to be wrong.
He's said to be American.
There appears to be a mistake here.

Náhodou měl pravdu.
Ukázalo se, že je to hodný člověk.
Má rada se ukázala být špatná.
Je prý Američan.
Zdá se, že je tu chyba.

Vazba s minulým infinitivem je tehdy, jde-li o předčasnost.

Srovnejte:

He seemed to know all about it.
He seems to have known all about it.
He seemed to have known all about it.

Zdalo se, že o tom vše ví.
Zdá se, že o tom vše věděl.
Zdalo se, že o tom už předtím vše věděl.

Po slovesech *appear*, *prove* a *seem* se infinitiv *to be* často vynechává (nedá se však vypustit ve vazbě s *there*: *There appears to be some hope*. Zdá se, že existuje nějaká naděje.)

I don't want to appear (to be) a fool.
The house didn't appear (to be) deserted.

The book proved (to be) very useful.

*Nechci vypadat hloupě.
Dům nevypadal opuštěně. (pozor, českému příslovci za „vypadat“ neodpovídá příslovce v angličtině)
Kniha se ukázala (být) velmi užitečná.*

1.1 Respond:

I know him. – *John seems to know him too.*

I don't know him. – *John doesn't seem to know him either.*

1. I haven't got any friends here. 2. I can speak a bit of German. 3. I don't believe a word he's saying. 4. I'm happy in my marriage. 5. I feel some doubts about all this. 6. I'm not enjoying myself.

1.2 Rephrase:

It seems that he's already gone. – *He seems to be gone already.*

It seems that he has left. – *He seems to have left.*

1. It turned out that she was a girl with a sense of humour. 2. It's said that he's very much in debt. 3. It's said that he was unfaithful to his wife. 4. It seems that all my money's gone. 5. It appears he's been absent for a long time. 6. It appears that they're married.

1.3 Translate:

1. Vypadá to, že udělal chybu. 2. Ukázal se být gentlemanem. 3. Zdá se, že každý byl spokojen. 4. Náhodou nás uviděl. 5. Je prý výborný sportovec. 6. To prý je francouzský recept. 7. Restaurace dnes vypadá opuštěně. 8. Ukázalo se to být štěstí v neštěstí.

2 VAZBA PODSTATNÉHO JMÉNA S PŘÍVLASTKOVÝM INFINITIVEM

a) the time to arrive; the man to consult / to be consulted

Přívlastkový infinitiv je doplněním buď podstatného jména, jehož významným jádrem je modalita (jména jako *chance* možnost, *right* oprávněnost, svolení, *duty* povinnost atd.), nebo podstatného jména jiného druhu, potom však je modální výraz významovým jádrem infinitivu. Povrchová struktura zakrývá různost slovesného způsobu (ve vztahné větě by mohlo být *may, must, should, is to, will*) a rodu (může být činný i trpný).

the time to arrive

A good place to stay (at) is the Hilton (hotel).

the money to buy food with

The man to consult / to be consulted is Wilson.

the rules to follow / to be followed

the paragraph to explain / to be explained

čas, kdy se má přijet

Dobré místo, kde lze bydlet, je hotel Hilton.

peníze, za něž je možno / nutno koupit potraviny

Muž, s nímž je třeba se poradit, je Wilson.

pravidla, která je třeba dodržet

odstavec, který je třeba vysvětlit

Trpný infinitiv není ovšem tam, kde určované podstatné jméno nemá k slovesu v infinitivu vztah předmětu (první tři příklady: *arrive at a time, stay at a hotel, buy ... with st*).

b) the first (man) to arrive; the only one to stay

Infinitiv v platnosti přívlastku tu zkracuje vlastně vztahnou větu s *that*, následující po spojeních *the first / last / next / only* nebo superlativu + podstatném jménu. Podstatné jméno (vždy nutně počítatelné) může být zastoupeno slůvkem *one*, které se však pravidelně vypouští, vyjma po *the only*. Při českém překladu je možno využít aktuální členění větné.

The last guest to arrive was Brown.
He was the first to leave and the last to return.

*Poslední host, který přišel, byl Brown.
Byl první, kdo odešel, a poslední, kdo se vrátil. On odešel první a vrátil se poslední.*

The next train to arrive was the fast train from Manchester.

Další vlak, který přijel, byl rychlík z Manchesteru.

J. F. Kennedy was the youngest candidate to become US President.

J. F. Kennedy byl nejmladší kandidát, který se stal americkým prezidentem.

The only one not to return was Jim.

Jediný, kdo se nevrátil, byl Jim.

Od těchto vazeb je třeba lišit elipsu sponového slovesa *be* ve vazbě *is to do st* nebo *is going to do st*, které se vyskytují v nadpisech novinových zpráv:

Government to renew talks on arms.

Vláda má / se chystá obnovit rozhovory o zbrojení.

2.1 Rephrase:

These are the rules that have to be followed. – *These are the rules to be followed.*

1. Is this the food that has to be bought? 2. This is the man that has to be hired.
3. Are these the people that we have to dismiss? 4. This is the distance that you have to cover in one day. 5. He's the man that everybody has to obey.

2.2 Rephrase:

He came first. – *He was the first to come.*

Only Mary asked about it. – *Mary was the only one to ask about it.*

1. He offered help first and he asked for help last. 2. Only Jim praised it.
3. Margaret apologized first. 4. Only this film was awarded a prize. 5. Only Brian had a good excuse. 6. Thomas answered last.

2.3 Translate:

1. řádek, který je třeba vynechat; 2. částka, kterou je třeba získat; 3. dobré místo, kde je možné se ukrýt před deštěm; 4. čas, kdy je třeba říci sbohem; 5. jediný, kdo se nikdy nemýlí.

3 AKTIVNÍ A PASÍVNÍ INFINITIV

Rozdíl mezi aktivním a pasívním přívlastkovým infinitivem je někdy nedůležitý:

There's only one thing | to do.
to be done.

Je třeba udělat jen jedno.

There's nothing | to fear.
 | to be feared.
There was no time | to lose.
 | to be lost.

Není třeba se ničeho bát.

Nebylo času nazbyt.

Zvláště v různých ustálených vazbách po *be se* vyskytuje aktivní infinitiv v pasivním významu („má být...“):

The house is to let.
He's to blame.

*Dům je k pronajmutí.
On je vinen.*

Někdy však rozdíl mezi aktivním a pasivním infinitivem hraje úlohu:

Paintings are not the only things to see
at the Tate Gallery.

*Obrazy nejsou to jediné, co je k vidění
v Tateově galérii.*

The only things to be seen in the street
were umbrellas.

Na ulici bylo vidět jen deštníky.

3.1 Translate:

1. That's a very dangerous thing to ask. 2. We have many things to put up with. 3. You have nothing to be proud of. 4. There are so many problems to settle. 5. That temptation is hard to resist. 6. Fruit isn't always easy to obtain out of season. 7. I don't think the park's a safe place to walk in late in the evening. 8. I had the good luck to be examined by Professor Williams. 9. He's famous enough to be interviewed by the BBC. 10. I can't make ends meet, with a family to support. 11. He likes nothing better than to be the first with bad news. 12. I was anxious for everything to be settled. 13. They must be crazy to go on. 14. That beach isn't the best place to go to. 15. It's not unusual for someone to ask "Is it worth it?" 16. These letters show him to have been a strange character. Or, to put it another way, a rather unusual character. 17. For a vote to be valid, the voter must appear in person. 18. There's enough money for all of us to go abroad. 19. He's the only one known to have been in South America. 20. She's supposed to have been educated at a first-rate college. 21. I must find somewhere for my family to live. 22. Four years at the university have not been enough for him to learn English.

EATING OUT

Eating places of every size and price range can be found in London, especially in the Picadilly area, in the neighbourhood of Regent Street, in Soho, and in Kensington. In the most expensive restaurants the cooking is mainly French. Foreign restaurants in Soho are favoured for their unusual dishes, and charges are fairly reasonable. Grill rooms, often attached to restaurants, are popular for lunch. Inexpensive meals can be obtained at the many branches of Lyons, the ABC, and Quality Inn. Most of them are cafeterias, where you take a tray and help yourself to the food displayed on the counter. A few of them stay open all night. Restaurants are also found in all the large stores. Many pubs now have grill rooms. Light refreshments and snacks can be had in tearooms and in milk, coffee, and sandwich bars.

Even the smallest British towns now have Chinese and Indian restaurants, which serve quite cheap food. Italian restaurants are also popular. All these as well as the delicatessens, where continental foods are sold, suggest that the British are much less conservative in their choice of food than they used to be, a result of so many people in all walks of life taking their holidays abroad. They also emphasize the cosmopolitan nature of Britain's population.

Pubs — short for public houses — are social places. The most popular pubs are the old-fashioned ones. People come there to meet their friends at certain times of the day or to have a chat or just to enjoy themselves. It is an old English tradition. Some people like the atmosphere very much, and they say it is like a home from home. They are friendly with the publican and he sometimes comes out from behind the bar and has a drink with them. People can have a game of dominoes, darts, or bar billiards (the balls are hit with a cue into holes in a special table). Or they can play by themselves on machines (one-armed bandits) in the hope of winning the jackpot. The majority of the 70,000 pubs in Britain are owned by one of the large breweries, such as Charrington-Bass or Watney's. Pubs are usually open from 11 a.m. to 3 p.m. and then again in the evening from about 5.30 p.m. to 11 p.m. The reason for these limitations on opening hours is the licensing laws: their aim is to control drinking habits in Britain.

A fairly recent development is the growth of takeaway restaurants. The traditional takeaway meal is fish and chips. Fish and chip shops are less popular than in the past and have virtually disappeared from central London. Nowadays they sell other things as well, like steak and kidney pie or hamburgers. Now there are takeaway Chinese and Indian restaurants in many towns, and special takeaways serving fried chicken are also popular. You go in and give your order, which is cooked while you wait and packed in special containers for you to take away with you. Some also have a delivery service in the evening and late at night: you phone in your order, and they deliver the food to your door. (This is very popular with students cramming for exams.) Many people find takeaway food a good idea when they do not want to cook or when they want a change. And buying food in this way is cheaper than actually eating in a restaurant too.

FRIED FISH

Ingredients: 4oz (125g) flour, 1 egg, pinch of salt, 1/2 cup milk; 2 lbs (1 kilo) fish (cod or any white fish) cut into about four pieces.

To make the batter first mix the flour, salt, and egg. Add the milk slowly. Beat until the batter is smooth. Wash the pieces of fish, and then dry them on kitchen paper. Put the flour and salt into a paper bag. Put each piece of fish into the bag in turn, shake gently, and remove. Dip the pieces of fish into the batter so that they are covered on both sides. Fry in 1" (2.5 cm) of hot oil until golden brown.

CHRISTMAS PUDDING

Ingredients: 2oz (60g) plain flour, 1/2 teaspoon grated nutmeg, 1/4 teaspoon cinnamon, 1 teaspoon allspice, 1/4 teaspoon salt, 4oz (125g) suet, 4oz (125g) sugar, 11b (1/2 kilo) mixed fruit, 2oz (60g) breadcrumbs, 2 eggs, 2-4 tablespoons brandy or other spirit.

Sift the dry ingredients together and add all the other ingredients, mixing thoroughly to a fairly soft mixture. Steam 4 hours. To store put a fresh piece of paper on top and cover with a cloth. Store in a cool, dry place for about two months. Before eating, resteam for 2–3 hours.

allspice [o:lspeɪs] nové koření; **batter** těstíčko; lité těsto; **beat** šlehat; **breadcrumbs** [bredkramz] m. č. strouhanka; **cinnamon** [sɪnəməŋ] skořice; **cod** treska; **container** [kən'teɪnə] nádoba; **cue** [kju:] tágo; **dip** ponořit; **dominoes** [domɪnoʊz] j. č. domino; **eat out** jíst mimo domov; **favour** [feɪvə] oblíbit si; **fish-and-chip shop** obchod se smaženými rybami s hranolky; **golden brown** zlatohnědý; **grate** strouhat; **ingredient** [ɪn'grɪ:diənt] přísada; **jackpot** hlavní výhra (např. všechny mince nastřádané v hracím stroji); **licensing law** zákon o čepování lihovin; **limitation** [lɪmɪ'teɪʃn] omezení; **nutmeg** muškátový ořech; **one-armed bandit**, brit. **fruit machine** hovor. forbes, jednoruký bandita (hrací automat na peníze); **pinch of salt** špetka soli; **price range** cenová skupina; **publican** [pʌblɪkən] hostinský; **remove** [rɪ'mu:v] vyjmout; **resteam** [rɪ:'sti:m] znovu nahřát; **sift together** sesypat, smíchat; **steak and kidney pie** [kɪdnɪ 'paɪ] piroh plněný hovězím a ledvinkami; **steam** vařit v páře; **store** velký obchod; skladovat; **suet** [su:ət, sju:ət] lůj, vnitřní tuk; **takeaway** obchod s prodejem jídel domů; **takeaway meal** jídlo k odnesení domů

Vlastní jména: **Charrington-Bass** [ˈtʃærɪŋtən 'bæs] anglický pivovar; **Kensington** [kenzɪŋtən] londýnská čtvrť s mnoha penziony a muzei; **Regent Street** [ˈrɪ:dʒnt -] ulice s luxusními obchody ve West Endu v Londýně; **Soho** [səʊhəʊ] londýnská čtvrť s mnoha nočními podniky a kluby; **Watney's** [wɒtnɪz] anglický pivovar

AT THE THEATRE

We are inside a theatre. The first night of a new production of *Swan Lake*, a great favourite with audiences all over the world, is at an end. The dancers are bowing on the stage, and the audience is rewarding their magnificent performance with wild applause and bouquets for the prima ballerina. The conductor is facing the auditorium and acknowledging the applause on behalf of the orchestra. He has had a major share in tonight's success, along with the choreographer. It is by no means easy to stage a ballet – many rehearsals are needed before the dress rehearsal, one or two days before the production opens. On opening night the soloists are often very nervous and the producer is desperate, thinking that they should have staged something quite different. But as a rule everything turns out well in the end: both the corps de ballet and the soloists do their best and the audience is enthusiastic.

This time it is an all-star cast; the names of the main dancers appeared in large letters on the theatre bills and the interest in the performance was so great that there were queues at the box office. This was unusual, for ballet is very much a minority interest in this town, though there are many theatregoers and opera lovers as well as a large public that believes that there is nothing like a good show with a lot of pretty chorus girls. One man's meat is another man's poison, as the English saying has it.

The curtain comes down and then goes up again because the audience is still clapping: the dancers are being given a standing ovation. In the back rows of the stalls, however, some people are furtively leaving their seats and heading for the cloakroom, hoping to take their things before there is a crush there. They are afraid of missing the last bus home. Soon the rest of the audience will flood into the lobbies, the house lights will be switched off, and the people will disperse. On their way home many of them will continue talking about the deep impression that the music and the dancing have made on them and discuss the costumes, the sets, and other particulars. Everything seems to suggest that *Swan Lake* will have a long run.

- A: I'm going to the theatre tonight.
 B: What are you going to see?
 A: *The Boy on the Roof*.
 B: Who's it by?
 A: A young playwright called Peter O'Neill.
 B: Oh, I saw a play by him last year.
 A: What did you think of it?
 B: It was very clever and quite funny.
 A: What was it about?
 B: A young couple in love. That may sound pretty banal – but the dialogue was very witty.

- A: This seems to be a different sort of play; at least, as far as I can make out from the reviews, it's a kind of tragedy.
 B: Well, the main thing is that O'Neill's plays are never boring. Who's in it?
 A: Malcolm McCarthy's playing the lead.
 B: Then you're sure to enjoy it. He's a marvellous actor.

- A: I'd like two seats in the upper circle for the Saturday matinée, please.
 B: I'm afraid the upper circle's sold out. All we've got left are seats in the dress circle – 5 and 6 in row D at £20 each.
 A: Hmm. That's a bit too much for me. Nothing in the gallery?
 B: No – sold out too. You might come back around noon, though, and queue up for standing room.
 A: Thanks for the suggestion. I might just do that.

VOCABULARY

THEATRE

theatre [θiətə], *amer. theater* [θiətər] divadlo; *amer. často též kino*
opera house opera (*budova*)
playhouse divadlo (*obvykle jako součást názvu*)
foyer [foi:ci] foyer, vestibul
auditorium [ˌɔ:də'tɔ:riəm] hlediště
chandelier [ˌʃændə'liə] lustr
seating capacity [kə'pæsəti] kapacita hlediště
seating plan plán míst
seat 600 people mít kapacitu 600 míst
stalls [sto:lz] *mn. č.* přizemí, křesla v přizemí
dress circle první pořadí, první balkón
upper circle druhé pořadí, druhý balkón
box lóže; **Royal Box** královská lóže
balcony [bælkəni] balkón
gallery [gæləri] galérie
row [rəu] řada
aisle [aɪl], *brit. též gangway* ulička (*v hledišti*)
standing room místo k stání
orchestra pit [ˈɔ:kəstrə -] prostor pro orchestr
dressing room herecká šatna
cloakroom, *amer. též checkroom* šatna
box office, **ticket office** pokladna
the woman in the box office pokladní
programme seller prodáváč programů
cloakroom attendant [ə'tendənt] šatnář(ka)
usherette [ˌʌʃə'ret] uvaděčka

show in a latecomer uvést opozdilce / pozdního příchozího

hire opera glasses půjčit si kukátko

STAGE, PEOPLE ON THE STAGE AND BEHIND THE SCENES

stage jeviště; **revolving stage** otáčivé jeviště
the curtain [kə:tn] **goes up / comes down** opona jde nahoru / padá, jde dolů
scenery [si:nəri] *j. č.* kulisy (*prostředí hry*)
set scéna (*kulisy, nábytek i rekvizity pro jednotlivou scénu n. celou hru*); **design the set** navrhnout scénu
spotlight reflektor
actor [æktə] herec
actress [æktrəs] herečka
appear [ə'piə] vystupovat (*v úloze*)
cast obsazení (*výběr herců do rolí*)
leading part hlavní role
play the lead hrát v hlavní roli
villain [vilən] zlosyn
hero [hiərəu] hrdina; milovník
heroine [herəuin] hrdinka; milovnice
great role velká role
play sb hrát nějakou postavu; **play Falstaff** hrát (*postavu*) Falstaffa
star hrát v hlavní roli
all-star cast obsazení samými známými herci
The play was well cast. Hra byla dobře obsazena.
cast list osoby a obsazení

theatre bill divadelní plakát
soloist [səuləuɪst] sólista
corps de ballet [ˌko:də' bæleɪ], *amer. též* [bæ'leɪ] baletní soubor
ballet dancer baletní tanečník, baletka
chorus girl [ˌko:rəs -] sboristka (*zpěvačka / nebo tanečnice, ale jen v revue*)
opera chorus singer člen(ka) operního souboru
amateur company [ˌæmətə -] amatérský soubor
drama group dramatický soubor
guest company hostující soubor
producer [prə'dju:sə] producent, *brit. zastarale* divadelní režisér
director [di'rektə] režisér (*též filmový*)
stage manager [ˌstɛɪdʒ mænədʒə] inspicient
stage hand kulisář
costume designer [ˌkɒstju:m di'zainə] výtvarník kostýmů
make-up artist / man maskér
(stage) designer výtvarník scény
lighting operator / man osvětlovač
prompter nápověda

PERFORMANCE

perform [pə'fɔ:m] předvádět, hrát (*úlohu*)
performance [pə'fɔ:məns] 1. provedení; 2. představení, hra; 3. výkon
performing arts reprodukční umění (*herců, hudebníků, baletu*), múzická umění
What's on tonight? Co se dnes hraje? Co se dnes večer dává?
opening (night), first night, premiere [premiə], *amer.* [pri'miə] premiéra
gala [gə:lə], *amer.* [gɛ:lə, gæ:lə] **performance, gala night** slavnostní představení
matinée [mætənei] odpolední představení
rehearse [ri'hɜ:s] zkoušet
rehearsal [ri'hɜ:səl] zkouška; **dress rehearsal** generální zkouška
repertoire [repətwa:] repertoár
classical dramatist klasický dramatik, klasik
contemporary [kən'tempərəi] současný, moderní
avant-garde [ˌævəŋ'gɑ:d] avantgardní
playwright [pleɪraɪt], **dramatist** autor divadelních her, dramatik
repertory [repətəri] **theatre, repertory company**

repertoárové divadlo (*s několika premiérami během roku*)

comedy [kɒmədi] veselohra, komedie
tragedy [trædʒədi] tragédie

RESPONSE OF THE AUDIENCE

audience [əʊdiəns] obecenstvo, publikum
spectator [spek'teɪtə], *amer.* [spekteɪtər] divák
appreciative [ə'pri:ʃiəti:v] uznalý, vděčný, umějící ocenit
enthusiastic [ɪn'θju:zi'æstɪk] nadšený
theatregoer (častý) návštěvník divadla
cheer jásat; **cheering** jásoat
clap, applaud [ə'plɔ:d] tleskat
reward with wild applause [ə'plo:z] odměnit bouřlivým potleskem
give sb a standing ovation [əu'veɪʃn] stát a tleskat někomu
make a deep impression hluboce zapůsobit
delight audiences young and old líbit se starým i mladým, nadchnout mladé i staré publikum
draw large audiences přitahovat početné publikum, táhnout diváky
be a favourite with audiences být miláčkem obecenstva
There were six curtain calls. Herci byli šestkrát vyvoláni před oponu.
encore [ɒŋko:] sb dožadovat se opakování na někom; **Encore!** Opakovat!
bow [bau] klanět se, uklánět se
give a bouquet [bau'keɪ, bu:'keɪ] dát kytici, dát květiny
It was well staged. Bylo to dobře inscenováno.
He's a marvellous actor. Je skvělý. Hraje skvěle.
He was tremendous [trə'mendəs] **as Hamlet.** Byl úžasný jako Hamlet.
his interpretation of Hamlet jeho pojetí / interpretace Hamleta
superb acting [su:pə:b, sju:pə:b -] skvělý herecký výkon
magnificent [mæg'nɪfɪsnt] velkolepý, ohromný
brilliant performance skvělý, vynikající výkon
unforgettable experience [ˌʌnfə'getəbl] nezapomenutelný zážitek
entertaining [ˌentə'teɪnɪŋ] zábavný
It was fun. It was funny. Byla to legrace. Bylo to veselé.
hilarious [hi'lɛəriəs] veselý (*budící veselí*)

witty vtipný
 amused by the irony [aɪərənɪ] pobaven ironií
 You can't compare it with ... It can't be compared with ... Nedá se srovnávat s ...
 boring nudný
 object [əb'dʒekt] to st namítat proti něčemu
 The play was a failure. Hra propadla.
 flop *hovor.* propadák, fiasko
 cancel [kænsəl] odvolat, zrušit
 revival [rɪ'vaɪvl] obnovená premiéra
 have a long run dlouho se hrát, dlouho se dávat
 One man's meat is another man's poison. Proti gustu žádný dišputát.

THEATRE NOTICES

Reserved tickets must be claimed by 7 p.m. Zamluvené vstupenky musí být vyzvednuty do sedmi hodin.

Programme and cast subject to change. Změna programu a obsazení vyhrazena.

Latecomers will not be seated until a suitable break. Pozdní příchozí budou uvedeni na místa až ve vhodné chvíli.

Admission prices. Concessions (students, senior citizens)... Vstupné. Slevy (studenti, důchodci)...

CINEMA

feature film, full-length film celovečerní film
 short (film) krátký film
 newsreel (zpravodajský) týdeník

trailer ukázka nového filmu (příštího programu)
 go to the pictures / *amer. movies* [mu:vɪz] *hovor.* jít do kina

What's on at the Odeon [əʊdiən]? Co se hraje / dává v Odeonu?

A new film is being shown / They're showing a new film at ... Promítá / Dává se nový film v ...

release [rɪ'li:s] uvést do kin

rerun [rɪ'ran] obnovená premiéra

screen plátno

subtitle ['sʌb,tɪtɪl] titulky

dub [dʌb] dabovat, přemluvit

(animated) cartoon [ˌænɪmeɪtɪd ka:'tu:n] kreslený film

silent screen comedy klasická groteska

silent film era [ɪərə] období němého filmu

sound film zvukový film

script scénář

film on location [ləʊ'keɪʃn] filmovat v exteriérech

studio [stju:'diəʊ] ateliér

Additional phrases from the text

As a rule everything turns out well. Zpravidla všechno dobře dopadne.

there's nothing like není nad

leave furtively potají odejít

flood into the lobbies nahrnout se do vestibulu

at least as far as I can make out aspoň pokud se v tom vyznám, aspoň pokud tomu rozumím

Thanks for the suggestion, I might just do that.

Děkuji za upozornění, myslím, že to udělám.

audience; book a ticket – claim a ticket; title – subtitle; scenery – set (of a play).

5. Translate:

inscenovat operu; zkouška a generálka; obsazení samými známými herci; proslulí sólisté; v hlavní roli hraje ...; jména na plakátech; fronta u pokladny; režisér má hlavní podíl na úspěchu; dirigent se uklání obecenstvu; nadšení diváci; odměnit herce bouřlivým potleskem; tleskat pět minut; dát herečce kytici; dobré herecké výkony; kostýmy a dekorace; mít velmi dobré kritiky (recenze); mluvit o hlubokém dojmu ze hry; být velmi oblíben u obecnstva; vkus divadelních návštěvníků se liší; současný dramatik; vtipný dialog; směšná situace; nudný příběh; hra se dlouho udrží; lístek do zadní řady na druhém balkónu; opona jde nahoru; světla zhasla.

6. Enumerate:

1. all the people responsible for a theatre production; 2. different kinds of seats; 3. various ways of showing one's enjoyment of a performance; 4. the kinds of information given in a theatre programme.

7. Answer according to the text:

1. What happens on the stage when the performance ends? 2. What precedes the opening night? 3. Is everyone interested in the same kind of entertainment? 4. Why did *Swan Lake* attract such a large audience? 5. Why do some people leave before the applause ends? 6. Which aspects of the performance do audiences discuss? 7. Can new plays always be written about "a young couple in love"? 8. What kind of seats did Mr A get at the box office?

8. Find three responses:

1. There's nothing like seeing a play performed at the National Theatre. 2. How do you find out what's on at the theatres here? 3. I found the play boring. 4. Can you see well from here? 5. Do you feel like going to the theatre tonight? 6. What did you think of that young actor in the title role? 7. Why are there so few people in the stalls?

9. Give a mini-talk:

Which of these factors influence your enjoyment of a night at the theatre or cinema most? a) the place you sit in; b) the reputations of the actors; c) the reviews you've read; d) the person you go with; e) whether you're familiar with the play.

10. Connect the name of the show with the description:

1. <i>Murder at Midnight</i>	a pantomime
2. <i>Cinderella</i> [ˌsɪndə'relə]	a tragedy
3. <i>Macbeth</i>	an operetta
4. <i>No Sex Please, We're British</i>	a thriller
5. <i>Aida</i>	a comedy
6. <i>The Merry Widow</i>	an opera

11. What preceded the statements?

1. ... so it's only natural that it couldn't possibly be a good production. 2. ... on the contrary, I think it was pretty good. 3. ... but you should have seen him in *A Sleepless Night*. 4. ... and so I missed the first act. 5. ... so I very nearly left before the end of the play.

12. Complete the statements:

1. You know we can't trust his judgment. 2. The production could hardly be called brilliant, but still ... 3. The Horseshoe Theatre Company is really excellent at ... 4. Who would have thought that George, who must be fifty at least, could ... 5. The play was a failure because ...

13. Topics for discussion:

1. Plays dealing with serious subjects and plays as straight entertainment. 2. Your reasons for not liking a particular kind of play or film. 3. Should there be more modern plays with happy endings? 4. What to do after a performance. 5. An account of a performance you have seen recently. 6. Competition between television, film, and theatre.

GRAMMAR

1 GERUNDIUM (DODATKY)

Užití gerundia či infinitivu v doplnění sloves se řídí jejich významovým základem. V češtině rozdílu mezi gerundiem a infinitivem někdy odpovídá užití dvou různých sloves nebo dvou různých vazeb:

I remember taking it with me.	<i>Vzpomínám si, že jsem to vzal s sebou.</i>
I must remember to take it with me.	<i>Nesmím zapomenout si to vzít s sebou.</i>
I forgot to do it.	<i>Zapomněl jsem to udělat.</i>
I'll never forget hearing Joan Sutherland.	<i>Nikdy nezapomenu, jak jsem slyšel (zpívat) Joan Sutherlandovou.</i>

Je-li činitel děje vyjádřeného gerundiem odlišný od podmětu věty a není-li všeobecný, dá se vyjádřit (viz 12. lekce) přivlastňovacím výrazem (přivlastňovacím zájmenem, u podstatných jmen přivlastňovacím pádem): *I'm surprised at his / John's saying so.* K tomu je nyní třeba doplnit, že přivlastňovací pád bývá nejčastěji u osobních zájmen a vlastních jmen (viz příklad *I'm surprised at ...*), kdežto u obecných podstatných jmen bývá obecný pád:

I can't imagine a father behaving in that way.	<i>Nedovedu si představit, že by se tak choval otec.</i>
I can't remember my parents ever being unkind to me.	<i>Nepamatuji se, že rodiče by na mě někdy nebyli laskavi.</i>
I'm unhappy at freedom being restricted.	<i>Jsem nešťastný z toho, že se omezuje svoboda.</i>
I caught a glimpse of a stone blocking the way.	<i>Zahlédl jsem, že nějaký kámen tarasí cestu.</i>
I hate the thought of any son of mine marrying badly.	<i>Nesnesu pomýšlení, že některý z mých synů by se špatně oženil.</i>
I don't mind a boy smoking but I hate a girl smoking.	<i>Nevadí mi, když chlapec kouří, ale nemám rád, když kouří děvče.</i>
I won't tolerate the poor boy being treated like that.	<i>Nestrpím, aby s tím ubohým chlapcem se takhle zacházelo.</i>

V hovorové angličtině bývá obecný pád i u zájmen a vlastních jmen:

I'm surprised at him / John saying so.	<i>Jsem překvapen, že on / Jan to tvrdí.</i>
Excuse me saying so.	<i>Promiň, že to říkám.</i>

Nothing will prevent me going.
Do you mind me making a suggestion?
I'm annoyed about John forgetting to pay.
They being your friends makes it still worse.

*Nic mi nezabrání, abych nešel.
Nevadí vám, když něco navrhnou?
Zlobím se, že Jan zapomněl zaplatit.
Tím hůř, že jsou tvými přáteli.*

Přítomné gerundium trpné

being ... -ed

He doesn't like being criticized.
He hates being sent there.
He can't stand being hurried.

*Je nerad kritizován. Nemá rád kritiku.
Je velice nerad, že je tam posílán.
Nesnáší, když ho někdo honí.*

Po slovesech *want, need, require* a výrazu *it's worth* („stojí za“) činný gerundialní tvar má význam trpný:

It wants painting.
It's worth seeing.
He needs looking after.

*Potřebuje to natřít.
Stojí to za vidění.
Potřebuje, aby se o něj někdo staral.*

Minulé gerundium

činné
trpnéhaving ... -ed
having been ... -ed

Děj vyjádřený minulým gerundiem předchází před dějem slovesa, které gerundium řídí:

He was pleased at having tricked her.	<i>Radoval se, že ji napálil.</i>
He was angry at having been tricked.	<i>Zlobil se, že byl napálen.</i>

Po předložkách *after, on, upon* a po slovesech *apologize, excuse, remember, think* aj. lze užit místo minulého gerundia přítomné gerundium, protože již sama předložka nebo sloveso vyjadřují předčasnost a ze souvislosti je zřejmé, že děj gerundia předcházel.

1.1 Translate:

1. I'm accustomed to sitting up late. 2. The astronauts will never forge walking on the moon. 3. I forgot to turn the lights off. 4. He tried to be helpful. 5. We don't like you to be unhappy. 6. I like singing, especially when there are no people listening. 7. I remember telling him twice what to do. 8. I must remember to remind him of it.

1.2 Complete the gerundial object:

1. I can't remember (he) ever disappointing me. 2. I can't remember (my friends) ever forgetting my birthday. 3. I'm surprised at (they) criticizing me. 4. I enjoy (you) being with me here. 5. I apologize for (my son) breaking it.

6. Excuse (Mary) (for) coming so late. 7. I hate (he) taking my things all the time. 8. We insisted on (they) being invited too. 9. He can't stand (his work) being criticized.

1.3 Translate:

1. Stojí to za opakování. 2. Potřebuje to vyžehlit. 3. Ten hoch zasluhuje nařezat (*thrash*). 4. Potřebuje, aby se někdo o něho staral. 5. Ten pokoj potřebuje už zase vymalovat.

2 VAZBY S HAVE

have st ... -ed

Sloveso *have* [hæv] (ve výslovnosti se neoslabuje) nebo *get* ve vazbě s předmětem a minulým přičestím má nejčastěji význam „dát si něco udělat“:

I had my watch repaired.

Dal jsem si spravit hodinky.

I will have my suit cleaned.

Dám si vyčistit oblek.

I didn't have my hair cut.

Nedal jsem si ostříhat vlasy.

Vazba *s have* však v jiném kontextu může být „vazbou zájmové účasti“:

She had her handbag stolen.

Ukradli jí kabelku.

King Charles had his head cut off.

Králi Karlovi uťali hlavu.

have st + infinitiv (bez to)

Vazby *have* + předmět + infinitiv bez *to* nebo nominální fráze (což vlastně znamená potlačení infinitivu *be*; viz poslední příklad) má význam zasažení podmětu dějem nebo jevem, např. návštěvou, zajímavým úkazem apod.

We often have our friends visit us on Sundays.

Přátelé nás často chodí navštěvovat v neděli.

She likes to have the house clean and tidy.

Má ráda dům čistý a uklizený.

Výrok *What would you have me do?* znamená „Co myslíš, že mám dělat? Co bys chtěl, abych dělal? Co ti mám udělat?“

2.1 Answer:

Did he cut his hair himself? - *No, he had it cut.*

1. Did she clean her dress herself? 2. Did they repair the vacuum cleaner themselves? 3. Did you choose the flowers for the wedding yourself? 4. Did he post the parcel himself? 5. Did the guests bring their luggage themselves?

2.2 Ask:

I had my car tested. - *Did you have your car tested too?*

1. I had my hotel room booked. 2. We had our flat cleaned. 3. They had their flat redecorated. 4. I had the problem explained to me. 5. I had central heating put in.

2.3 Translate:

1. We often have someone visit us over the weekend. 2. He had his book translated into French. 3. He had his house confiscated in the war. 4. The

commander had the village burnt down. 5. I had it sent to their new address. 6. Did you have your cottage built or did you build it yourself?

2.4 Translate:

1. Kde sis dala ušít ty šaty? 2. Proč sis musel dát tu úlohu udělat od spolužáka? 3. My jsme si nedali natisknout oznámení. 4. Dal si věštit budoucnost (*tell fortune*).

3 VYPUŠTĚNÍ TVARU BE PO SPOJCE

Po spojkách *when, while, if, though* se může v knižním stylu vypustit podmět spolu s příslušným tvarem slovesa *be*, když podměty v obou větách jsou stejné. Je-li po těchto spojkách formální podmět *it*, vypouští se spolu s tvarem slovesa *be* i při různosti podmětů (poslední dva příklady), pokud vypuštěné *it* postihuje obsah hlavní věty. Srovnajte: *If possible, I'll go. Ale: If it is wet (ne *if wet), I'll...*

Though built in a hurry, the road is quite good.

Ačkoli se stavěla ve spěchu, je ta silnice docela dobrá.

When sleeping, I never hear a thing.

Když spím, nikdy nic neslyším.

Though at home, I didn't hear the bell.

Třebaže jsem byl doma, neslyšel jsem zvonit.

When published, his new novel will cause a sensation.

Až bude vydán, jeho nový román způsobí senzaci.

If possible, I'll buy a house.

Bude-li to možné, koupím si dům.

When necessary, I borrowed some money.

Když to bylo nutné, vypůjčil jsem si peníze.

3.1 Abbreviate the statements by omitting the verb *be*:

1. When I'm in Scotland, I like to walk on the moors. 2. Although they were friends, they often disagreed on all sorts of things. 3. If it's possible, I'll have the seats reserved. 4. If it's necessary we'll give you a lift to the station. 5. Though he was informed about the problem, he did nothing about it.

LONDON THEATRES

There are over 150 theatres in professional use in Britain. The centre of theatrical activity is London, where the majority of the theatres are situated in or near the West End, with the rest in the suburbs. Most of them are let for each production, but a few are the permanent homes of subsidized repertory companies, among them the National Theatre and Royal Shakespeare companies.

The Royal Opera House, Covent Garden, gives regular seasons of opera and ballet. Both the Royal Opera and the Royal Ballet have high international reputations and make overseas tours. Covent Garden derives its name from a small square laid out in 1631; the site was originally occupied by a convent garden that belonged to the Abbey of Westminster. Seasons of opera and operetta are given by the English National Opera, which plays in the London Coliseum and makes provincial tours. Its former home, Sadler's Wells Theatre,

houses most of the London performances of visiting opera and dance companies.

The National Theatre stages classical and modern plays. In 1975 it moved into its new complex on the South Bank, adjacent to two of the principal concert halls of London, the Royal Festival Hall and the Queen Elizabeth Hall. One building houses three theatres, the largest of which, the Olivier Theatre, seats 1,165. The other two smaller theatres are used by the National Theatre Company for smaller and experimental productions. Outside there are terraces open to the public and suitable for pageants and other open-air performances.

The Royal Shakespeare Company presents Shakespeare's plays in the Memorial Theatre in Stratford-upon-Avon for about eight months of the year and a mixed repertoire in London virtually all the year round at its home in the Barbican.

The Royal Court Theatre was leased in 1956 by the newly founded English Stage Company. That year is now regarded as marking the birth of modern British drama. Before the opening night of John Osborne's *Look Back in Anger* there was little innovative writing for the theatre in England: Shakespeare, drawing-room comedies, musicals, and Christmas pantomimes accounted for the vast majority of productions. But in the years that followed, the company produced scores of plays, mostly new works, many radical and experimental at the time, and launched many playwrights on the road to fame.

adjacent [ə'dʒeɪsnt] přilehlý; **convent** [kɒnvənt] ženský klášter; **drawing-room comedy** konverzační veselohra; **innovative** [ɪnə'veɪtɪv] novátorský; **make an overseas tour** podniknout zahraniční turné; **pantomime** [pæntə'maɪm] vánoční pohádková hra pro děti s hudbou a humornými písněmi; **provincial tour** [prə'vɪnʃl 'tɔː] zájezd mimo Londýn; **score** [skoː] desítka, tucet (*doslova*: dvacítka)

Vlastní jména: the Barbican [ba:bɪkən] *oblast v Londýně s velkým kulturním střediskem; the Coliseum* [kə'lɪ'siəm] *divadelní budova v Londýně; Sir Laurence Olivier* [lɔːrəns ɒ'lɪvɪə] (1907–1990) *přední britský herec a první ředitel Národního divadla; vlastním jménem Kerr; John Osborne* (1929) *britský dramatik; Sadler's Wells* [sædləz 'welz] *londýnské divadlo*

FASHION

There is something irrational about fashion: what is worn now appears elegant and yet the fashions of a few years ago seem to us strange, funny, horrid, and even bizarre today. And undoubtedly what we accept as fashionable now will be laughed at in a few years' time. Fashion is unpredictable. It develops in almost imperceptible small stages but every few years the great creative designers who set the fashion change the style completely. Something quite new is launched in Paris, New York, or Rome which people may object to at first as too extravagant, or even in bad taste, but soon everybody gets used to it and begins to enjoy the new style. The new models are mass-produced by the clothing industry and they "sell".

Most women enjoy following the changing styles and dressing in the latest fashion. They seem to feel more confident in a new dress (if it fits them of course). Men, on the other hand, are often indifferent to the laws of fashion. Most of them see no point in reading fashion magazines or going to fashion shows or looking for novelty in what they wear. They pay regard to practical aspects such as comfort, and do not like the idea of discarding almost unworn clothes which have had the bad luck to go out of fashion overnight. Besides, as a rule they do not want to attract attention to themselves by looking different. They would be annoyed if everybody stared at them.

It is true that a great deal of time and money is wasted because of the constant changes, but in fact styles return, features are repeated, and there is a tendency towards a pattern of cyclical repetition. Nevertheless, things never repeat in quite the same way, and designers can draw on a whole range of possibilities for the distinctive features of a particular fashion. Take, for instance, a woman's dress. First there are the different lengths: floor-length and ankle-length, calf-length, and above the knee (or, more informally, maxi, midi, and mini). Then the dress may have an oval neckline, a low neckline, a V-neck, a high neckline; it may show a "classical" line or be straight or A-line; the waistline may be high, or low, or natural. There is also the variety of materials it can be made of: traditional natural materials such as cotton, wool, and silk and the vast selection of new fabrics based on man-made fibres. These in turn may be plain or patterned (in floral or geometric designs), and be taken from the whole spectrum of colours running from the brightest and most garish to the coolest and most subdued. Finally, as if this were not enough, there are the accessories to match the dress, which also have to be considered, and even such things as hair style and make-up, which are no less subject to the whims of fashion than the clothes they complement. In short, the permutations and combinations of fashion are endless.

Interview with a fashion expert

- A: You're always reading *Vogue* magazine. So you must know all about the summer fashions. Could you give me some tips?
 B: Well, the first thing you should get is a light cotton suit with a narrow

skirt. It's the best all-purpose thing for day wear. And besides, you can wear the jacket with other skirts and trousers.

A: And for hot weather?

B: A halter or a T-shirt — you can tuck it into a matching skirt or trousers. If you like contrast, keep it simple — white and one other colour.

A: What should I look for in a bathing suit?

B: Something dark: black, navy, brown. Take two — one for swimming and a bikini for getting a tan. For lunch around the pool, you can just slip on a beach jacket over the bathing suit.

A: And for dinner at the restaurant?

B: Trousers, or a skirt, a summer blouse, and a loose, thin cardigan. On a cool day it'll work as a sweater. And just a simple, open sandal. Flat heels — but in town you'd want a medium or high heel.

A: Well, thanks a lot for helping me with my clothes problem. On Monday I'll have to get busy shopping.

B: Wait a moment. I forgot — there's one more must: a summer hat. Something with a wide brim, in paper-thin straw.

A: Don't you think this outfit will be wasted on Brighton? Shouldn't I go to St Tropez instead?

B: Good heavens, no! You're behind the times. No one who's anybody goes to St Tropez any more.

VOCABULARY

FASHION

come into fashion, become fashionable přijít do módy

go out of fashion, become unfashionable vyjít z módy, přestat být moderní

It's in vogue. Nosí se to. Přišlo to do módy.

be on the way out být na ústupu

give way to st ustoupit něčemu

replace [ri'pleis] st with / by st nahradit něco něčím

unpredictable [ʌnprɛ'diktəbl] nepředvídatelný

trend trend, směr vývoje

dress in the current [karənt] fashion oblékat se podle současné módy

latest fashion nejnovejší móda

prevail [pri'veil] převládat

passing fad přechodná móda, dočasná obliba

reflect [ri'flekt] the period odrážet dobu

imperceptible [ɪmpə'septɪbl] modification nepostřehnutelná změna

modify [mɒdɪfaɪ] pozměnit

permutation [ˌpɜ:mju'teɪʃn] obměna

cyclical repetition [ˌsaɪklɪkəl rɛpə'teɪʃn] cyklické opakování

cycle [saɪkl] cyklus, koloběh

fashion designer [di'zainə] módní návrhář, tvůrce módy

fashion magazine módní časopis

read Vogue [vəʊg] číst Vogue (přední americký módní časopis)

set the fashion udávat módu

launch a new style uvést / zavést nový styl

give sb a tip dát tip, poradit

present [pri'zent] new spring models at a fashion show / fashion parade [pə'reɪd] předvádět nové jarní modely na módní přehlídce

design a model [mɒd] navrhnout model

model clothes předvádět šaty / modely

model modelka, manekýnka

look for novelty [novlti] shánět se po novinkách

stylish hat módní, elegantní klobouk

wear elegant [eləgənt] clothes chodit elegantně (oblečen)

smart elegantní

extravagant [ɪk'strævəgənt] výstřední, přehnaně módní

bizarre [bi'zɑ:] bizarní

trendy módní

attract attention upoutat pozornost, přitahovat pozornost

stare at sb zírat na někoho

It's wasted on this provincial town. Pro takové venkovské městečko je to zbytečné / škoda.

in bad taste nevkusný

horrid [hɒrəd] hrozný

discard [di'ska:d] odložit, zahodit

unworn nenošený

worn-out obnošený

trend towards informality [ɪnfo:'mæləti] trend / tendence k neformálnosti

keep in mind the practical aspects dbát na praktičnost

suitable for all-round wear vhodné pro všestranné denní použití

all-purpose thing víceúčelová věc

work as a sweater posloužit jako svetr

mass-produce masově vyrábět

clothing industry oděvní průmysl, konfekce

dressmaker's dámské krejčovství

tailor's pánské krejčovství

The tailor takes the basic measurements. Krejčí vezme základní míry.

waist pas

chest j. č. prsa, hrudník

bust prsa, poprsí

hip bok

measure with a tape (measure) měřit krejčovskou mírou

go for a fitting jít na zkoušku

fit padnout

loose volný

tight těsný

close-fitting přiléhavý

MATERIAL

material [mə'tiəriəl] látka, textilie, tkanina; = textile material

fabric tkanina, látka

affect [ə'fekt] ovlivňovat

cloth (mn. č. brit. [kloʊθs], amer. [klo:ðz])

1. látka, sukno (three yards of cloth);

2. kus látky

cotton [kɒtn] bavlna

wool [wul] vlna, vlněná příze, vlněná látka

woollen [wuln], amer. woolen vlněný

silk hedvábi; hedvábný

corduroy [kɔ:'dɔ:ri] manšestr

terylene [terəli:n] terylén (brit. obchodní značka; podobný tetulu)

denim [denim] džínovina

man-made fibre [faɪbə] umělé vlákno

creaseproof [kri:spru:f], crease-resistant [ri'zɪstənt] nemačkaný

non-iron [nɒn'aɪən] nepotřebující žehlit

creased [kri:st] pomačkaný, zmačkaný

crumple zmačkat, zmuchlat

sharp crease ostrý puk

shrink srazit se

first-class prvotřídní

thick tlustý, silný

thin tenký

transparent [træn'spærənt, træn'speərənt] průsvitný

DESIGN

distinctive feature [dɪ'stɪŋktɪv 'fi:čə] charakteristický rys

plain 1. prostý, jednoduchý; 2. neazorovaný

pattern vzor, vzorek; patterned azorovaný

design [di'zain] vzor, návrh

stripe pruh; striped pruhovaný

checked, brit. též chequered [čekəd], amer. též checkered kostkovaný

dotted puntikový

spotted vzorovaná

floral [flo:rəl] květinový, květovaný

geometric [ˌdʒiə'metrik] geometrický

colour scheme [ski:m] soulad / výběr barev

spectrum [spektrəm] spektrum, rejstřík barev

colourfast stálobarevný, nepouštějící barvu

bright jasný

subdued [səb'dju:d] tlumený

pastel [pæstl] pastelový

garish [geəriʃ] křiklavý

striking nápadný

navy námořnická modř

ornament ozdoba

floor / ankle / calf-length dělka na zem / po kotníky / do půli lýtky

above the knee nad koleno

maxi, midi, mini [mæksi, midi, mini]

lowered / raised / natural waistline snížený / zvýšený / přirozený pas

tuck a blouse into the skirt zastrčit halenku do sukně

belt opasek, pás, pásek

slit skirt sukně s rozparkem

wrap-over skirt zavinovací sukně

button-front se zapínáním vpředu

strapless bez ramínek
with straps s ramínky
bell shaped zvonový
pleated plisovaný
oval [əʊv] neckline oválný výstřih
low / high neck hluboký / malý výstřih
V-neck výstřih ve tvaru V
beach jacket plážový kabátek
halter [ho:lte] vršek k opalovací sukni
(s volnými zády a páskem kolem krku)
suit [su:t, sju:t] oblek, dámský kostým
costume [kostjum] divadelní kostým; *zřídka*
dámský kostým

HAIR STYLE

hair style, hairdo účes
straight rovný
smooth hladký
curly kudrnatý
permed nakadeřený, s trvalou (ondulaci)
backcombed [bækkəʊmd] tupirovaný
collar-length hair vlasy po límec
longhair *hovor.* vlasatec
parting, *amer.* part pěšinka
fringe [frindž] ořina
ponytail [pəʊnɪteɪl] ohon
bobbed haircut chlapecký sestřih (*dámský*)
cut one's hair ustříhnout si vlasy
have a haircut dát se ostříhat
hair cut short, close-cropped hair nakrátko
ostříhané vlasy
chignon [ši:njɔn] uzel
lock lokna
wave vlna
have one's hair done dát si upravit vlasy
hairdresser's kadeřnictví
hairdresser, hairstylist kadeřník
get a new hairdo, change one's hairdo změnit
si účes
ask for a shampoo [šæm'pu:] and a set chtít
mytí a vodovou
wash, shampoo umýt (*vlasy*)
set one's hair with curlers natočit si vlasy (na
natáčky)
hair slide sponka do vlasů
hairpin vlásenka, péro do vlasů
tint, dye [dai] barvit
rinse přeliv
bleach odbarvit
blond blondák; blonde blondýna; blond, fair-
haired blond, plavý

dark-haired tmavovlasý
chestnut [česnat], dark-brown kaštanový
brunette [bru:'net] bruneta
light, fair světlý
light-brown světle hnědý
auburn [o:bɔ:n] tizíán
red rudý, ruský, zrzavý
red-haired, ginger-haired [džindžo'head]
zrzavý
wear a wig nosit paruku
hairpiece přičes(ek)
prematurely bald [premačəli / premačuəli
bo:ld] předčasně plešatý / lysý
bald (headed) holohlavý, plešatý

ACCESSORIES

accessories [ək'sesəriz] doplňky
complement doplňovat
gloves [glavz] rukavice
handbag kabelka
hat with a wide brim klobouk se širokým
okrajem
scarf šátek, šála
shoes střevíce, boty
sandals [sændlz] sandály
flat-heeled s nízkými podpatky
high / medium heel vysoký / středně vysoký
podpatek

JEWELLERY

jewellery, *amer.* jewelry [džu:əlri] j. č. šperky,
klenoty, skvosty; a piece of jewellery šperk
jewel drahokam
necklace [neklis] náhrdelník
bracelet [breislət] náramek
brooch [brəuč] brož
pin spona
earring náušnice
ring prsten
pendant [pendənt] přívěsek
costume jewellery bižuterie
fake stone umělý kámen
imitation [imə'teišn] napodobenina
precious stone [prešəs '—] drahokam
semiprecious stone polodrahokam
gem (*opracovaný*) kámen

MAKE-UP

cosmetics [koz'metiks] kosmetické potřeby
/ přípravky, kosmetika
have a beauty treatment jít na kosmetiku

beauty parlour ['bju:ti 'pa:lə], beauty salon
[sælɔn], *amer.* beauty shop kosmetický salón
make oneself up, make up one's face naličit se,
upravit si obličej
showy nápadný
decent nenápadný
wear a lot of make-up mít na sobě hodně líčidla
go with one's complexion [kəm'plekʃn] hodit
se k pleti
rouged [ru:žd] cheeks namalované tváře
put on / apply [ə'plai] one's lipstick použít rtěnku
pale / dark shade světlý / tmavý odstín
put on / use eye shadow nanést oční stíny
eyelid [ai'lɪd] oční víčko
eyebrow pencil [ai'brau 'pensl] tužka na obočí
pencilled eyebrows namalované obočí
put on one's mascara [mæ'skɑ:rə], *amer.*
[mæ'skərə] dát si líčidlo na řasy
eyelashes [ai'læʃɪz] řasy
do / paint one's nails lakovat si nehty
nail varnish, *amer.* nail polish lak na nehty
put on powder nanést pudr
jar of skin cream / face cream kelímek s krémem
na obličej
cleansing face lotion [klenziŋ 'feis 'ləuʃn] (čis-
tící) plečová voda
have a facial [feɪʃl] dát si kosmetiku a masáž
obličeje
scent [sent] *zejm. brit.* voňavka; a bottle of scent
lahvička s voňavkou
scented [sentɪd] voňavý, navoněný
perfume [pə:fju:m] parfém
perfumed [pə:fju:md] neparfémovaný
cologne, eau de cologne [əu də kə'ləʊn] kolínská
(voda)
deodorant [di:'əʊdrənt] dezodorant

DESCRIPTION OF A PERSON I

have a nice figure [figə] mít pěknou postavu
tall [tɔ:l] vysoký

be (of) average height [ævriðž 'hait] mít
průměrnou výšku
broad-shouldered [bro:d 'ʃəʊldəd] ramenatý
of medium [mi:diəm] build střední postavy
slim štíhlý
thin hubený
gaunt [go:nt], haggard [hæɡəd] vyzáblý, vychrtlý
stout [staut] silný, tlustý, zavalitý
fat tlustý
have a dark complexion [kəm'plekʃn] být tmavě
pleti, snědý
pale bledý
(sun)tanned opálený
with regular features s pravidelnými rysy
handsome [hʌnsəm] hezký (*zejm. o muži*)
attractive půvabný; not unattractive ne nehezký
a real beauty skutečná kráska, opravdová krasa-
vice
homely *amer.* nehezký, lůdní
plain nehezký (*zejm. o ženě*)
freckled pihovatý
scar jizva
special mark zvláštní znamení
birthmark mateřské znaménko
wrinkled [rɪŋkld] face vrásčitý obličej
walk with a stoop chodit shrbený, sehnutý

Additional phrases from the text

Nevertheless, they never repeat. Přesto se ne-
opakují.
draw on a whole range of possibilities čerpat
z širokého výběru možností
There's one more must. Je tu ještě jedna naprosto
nutná věc.
You're behind the times. Jsi pozadu za dobou.
I have to get busy shopping. Musím se dát do
nakupování.
no one who's anybody nikdo, kdo něco znamená

1. Translate:

he's annoyed when people stare at him; set the tone in fashion; endless
permutations of fashion; crease-resistant; discard some clothes; corduroy trou-
sers; non-iron fabric; close-fitting jumper; smart dress; checkered skirt; bell-
shaped; go for a fitting; bust, hip; high-heeled shoes; necklace, pendant, brooch;

be of medium build; stout man; wrinkled face; parting on the left side; pins and curlers; chignon; wear a wig; bald; ginger-haired; chestnut; auburn; garish colours; use perfume; complexion.

2. Distinguish:

tight – close-fitting; dye – bleach; auburn – dark-haired; chest – bust; tailor – dressmaker; precious stone – fake stone; bracelet – brooch; bareheaded – bald; fabric – fibre; trouser crease – creased trousers; denim – jeans; belt – waistline.

3. Translate:

móda je nevypočitatelná; zahájit novou módu; zvyknout si na nový styl; shánět novinky; nejprve mít námitky proti změnám; zdá se to podivné; po letech se to jeví jako směšné nebo hrozné; trpělivě sledovat ustavičné změny; nejvíce pozornosti věnovat praktickým zřetelům; předvádět současné modely na módní přehlídce; hromadně vyrábět oděvním průmyslem; jde to na odbyt; konfekční šaty padnou; odložit téměř nenošené šaty; cyklické opakování některých charakteristických rysů módy; délka sukně pod kolena nebo nad kolena; rovná sukně; plisovaná sukně; hluboký výstřih; zvýšený / snížený pas; změřit boky; móda ovlivňuje materiál i výběr barev; jasné a tlumené barvy; bavlna, vlna, hedvábí a jiné přírodní materiály; geometrický vzor; umělé vlákno; jednobarevné sako; vzorovaný šátek; květovaný vzor halenky; kalhotový kostým; tendence k větší neformálnosti.

4. Enumerate:

1. different lengths of dresses; 2. different necklines; 3. various materials for dressmaking; 4. various shades of red and blue; 5. a number of cosmetic items; 6. several kinds of jewellery; 7. things for a young woman to wear at a formal party.

5. Answer according to the text:

1. What is irrational about fashion? 2. Does fashion develop in sudden stages? 3. Can any new model be mass-produced? 4. Do men accept the rule of fashion as much as women? 5. Do styles return? 6. What are the main features of a woman's dress that are subjects to fashion changes? 7. What has to be chosen to match the dress? 8. What does *Vogue* magazine say about the fashion for this summer?

6. Find three responses:

1. You're behind the times. 2. Could you give me some tips on what clothes to wear? 3. Why's he dressed in black? 4. You must be awfully cold in just a T-shirt. 5. What will you wear on the trip? 6. This dress of mine is a disgrace. 7. Do I look all right? 8. Are those shoes comfortable?

7. Complete the statements:

1. What we accept as fashion now will ... 2. Men see no point in ... 3. They pay greatest regard to ... 4. As a rule men don't want to attract ... 5. Men would be annoyed if ... 6. Take for instance ... 7. The materials in turn may be plain or ... 8. When it gets cold on the beach, you can just slip on ... 9. Wait a moment, I forgot – there's one more must: ...

8. What preceded the statements?

1. ... but then everybody gets used to it. 2. ... in short, things never repeat in quite the same way. 3. ... so this outfit will be wasted on Brighton. 4. ... with the holidays coming up I'll need the money. 5. ... and that's why I decided to change my hairdo completely.

9. Topics for discussion:

1. The present trend in fashion. 2. The things I lack in my wardrobe. 3. The art of make-up. 4. Does the tyranny of fashion lead to much waste? 5. Do clothes help to give a person a feeling of competence and to overcome any inferiority complex? 6. What do you think of modelling as a career? 7. A description of two persons who are unlike one another (their physical features). 8. My attitude to fashion. 9. The young and the old, town people and country people: differences in dressing.

GRAMMAR

1 PRÍTOMNÝ ČAS PROSTÝ A PRŮBĚHOVÝ (DODATKY)

Prostý přítomný čas se užívá, kromě pro děj obecně platný a časově neomezený:

1. jako okamžitý přítomný čas, a to:

a) v rozhlásových sportovních komentářích v popisu, co se právě na hřišti odehrává:

Johnson kicks the ball to the middle of the field, Matthews takes it and runs forward – he shoots – it's a goal!
Moore passes to Best.

*Johnson kope míč do středu hřiště, tam ho přebírá Matthews a běží s ním dopředu – střelil – a je to gól!
Moore přihravá Bestovi.*

b) při předvádění chodu nebo procesu:
First I mix ..., then I add ...

Nejprve smíchám... potom přidám...

c) v instrukcích:
First you take some flour, then you mix the fat and the sugar.

Nejdříve vezměte trochu mouky, pak přimíchejte tuk a cukr.

d) u výrazu *I hear, I see, I gather*, když mluvíme o něčem, co jsme zjistili; dále u *I forget* (nemohu si vzpomenout, nevím):
I forget how old he is.

*Zapomněl jsem | Zapominám, jak je starý. (opak k „I remember“)
Dověděl jsem se | Dovídám se, že tvá žena je nemocná.*

e) při citování:
A jungle society conforms to jungle laws.

Společnost podobná džungli se přizpůsobuje zákonům džungle.

2. jako historický přítomný čas. Mluví v živém vyprávění jako by zapomněl na čas. Často se přítomný čas střídá s minulým. V angličtině v psaném

projevu se vyskytuje mnohem řídkěji než v češtině – jen při vyprávění historek v přímé řeči osob; v autorské řeči vzácně.

At that moment, in comes a policeman. *Vtom vejde policista.*

3. pro budoucí čas, zejména pro něco, co bylo dáno na program nebo je v souvislosti s časovým rozvrhem:

Winter term starts on September 20. *Zimní semestr začíná 20. září.*
The last train to Prague leaves at 10.30. *Poslední vlak do Prahy jede v 10.30.*

Průběhový přítomný čas se užívá, kromě pro děj právě probíhající a pro děj blízké budoucnosti, též v dalších třech případech:

1. pro vyjádření nějakého zatvrzelého zvyku, který je mluvčímu nepříjemný; sloveso však musí být provázeno příslovcem *always, constantly, never, forever* aj.:

They're constantly coming and going. *Pořád chodí sem a tam.*
He's always doing things like that. *Pořád dělá něco takového.*

2. spojení průběhového tvaru slovesa *be* s přídavným jménem vypovídá o právě probíhající konání či jednání (přídavné jméno samo o sobě představuje charakteristiku, kterou poznáváme z jednání):

He's being silly. *Chová se hloupě.*
He's being clever. *Předvádí se, jak je chytrý.*
She's being jealous. *Chová se žárlivě.*

Obdobně lze užít přídavná jména *awkward* obtížný v jednání, *careful* opatrný, *careless* nedbalý, *neopatrny*, *cruel* krutý, *funny* legrační, zábavný, *greedy* nasytný, *naughty* rozpustilý, *noisy* hlučný, *rude* hrubý.

Není však možné říct **he's being tall* protože *being tall* se nepoznává z jednání. Průběhový přítomný čas je možný i s podstatným jménem v přísudku:

He's being a nuisance. *Chová se protivně / otravně.*
(He's a nuisance.) *(Je to protiva.)*

3. pro činnost, které věnujeme pravidelně určitou část svého času:

I'm working at the university. *Pracuji na univerzitě.*
I'm studying music. *Studuji hudbu.*
I'm playing in the university team this year. *Letos hraji v univerzitním družstvu.*

Poznámka:

Průběhových tvarů přibývá. V minulých stoletích byly vzácnější než dnes; srovnejte Polonia k čtoucímu Hamletovi: "What do you read, my lord?" V moderní angličtině přibyl např. průběhový čas u *have* (v jiných významech než „vlastnit“), *be* a u sloves pocitů: *We're having a party. I'm having it repaired for you. I'm hoping. I'm feeling better* (zde vyjadřuje naléhavost).

1.1 Explain why a particular tense or verbal form was used:

1. First you mix the eggs and sugar, then you stir the mixture, ... 2. And then he turns to me and says: "Get out of here." 3. When do we set out for London? 4. MacCarthy passes the ball to Stewart, Stewart runs forward but

is tackled by Mortimer, and now Mortimer loses the ball to Anderson. 5. She's being jealous, and no wonder, when he's being so friendly to Jane. 6. He's always using my electric razor. 7. He's just being stubborn: he'll agree in the end. 8. They're constantly complaining and accusing us of neglecting them. 9. After controlling the hemorrhage, you sprinkle powder in the wound.

2 DVA PŘEDMĚTY

Některá slovesa se poji se dvěma předměty. Jeden se nazývá nepřímý a téměř vždy označuje osobu-recipienta, druhý je přímý.

U sloves dávání a sdělování (*give, bring, buy, sell; leave* (dědictvím); *ask* (sb a question), *tell*) je sled: nepřímý předmět – přímý předmět: *She sent Jim a card*. Toto pravidlo má však výjimky:

a) Je-li na nepřímém předmětu důraz, stojí za přímým a má u sebe předložku *to* nebo *for*: *I sent the card to Jim* (= not to Bill).

b) Je-li přímý předmět vyjádřen zájmenem (např. *it*), je nepřímý předmět předložkový: *Bring it to me*. (Ne **Bring me it*.) V britské angličtině, když oba předměty jsou zájmenné, předložka *to* se někdy vypouští: *Give it (to) me*.

c) Dlouhý nepřímý předmět se klade za přímý předmět. Srovnejte: *She sent the nurse some flowers. She sent some flowers to the nurse in charge of the hospital ward*.

Prospěchový nepřímý předmět se převádí většinou na předložkový předmět *s for*; ale u sloves *give, promise, tell, show* je *to*. *S for* je např. *build (sb a house), boil (sb some eggs), make (oneself a cup of tea)*. Recipient však musí být životný, aby se dal užít nepřímý předmět bez předložky. Srovnejte:

I'll find a place for you. = *I'll find you a place.*
I'll find a place for the new painting. (Není **I'll find the new painting a place*.)

Po některých slovesech bývá bezpředložkový nepřímý předmět jen při zájmenech, zejména v rozkazovacím způsobu, tedy v hovorovém stylu: *sing me a song; read me the letter; cook me a meal; wash me some socks; pour me a cup of coffee; paint me a picture; pack me a suitcase; save me some coffee*.

2.1 Make sentences out of the following:

give a present (she) – *Give her a present.*
explain the situation (he) – *Explain the situation to him.*

1. show the way (they); 2. promise a reward (the workers); 3. buy a ticket (I); 4. pay two pounds (I); 5. suggest a solution (he); 6. read the programme (I); 7. recommend a good dictionary (we); 8. buy it (she); 9. bring it (they); 10. advise (she) what she should wear.

2.2 Translate:

1. Řekni o tom Markétě, ne Zuzaně. 2. Dej mu to ihned, neodkládej to na zítra. 3. Chce, abych mu přečetl své básně. 4. Okamžik, najdu vám místo. 5. Nakonec jsem poslal tu pohlednici strýci, a ne domů. 6. Nechal mi důležitý

vzkaz. 7. Už jsi mi to přinesl? 8. Dal jsem taxikáři kufr a on ho dal na přední sedadlo. 9. Kup mi prosím svačinu. 10. Neďávej Jimovi tolik peněz, všechny je utratí. 11. Zatelefonuj mi jejich názor. 12. Příště přinesu květiny i tobě.

FASHION IN THE FIRST QUARTER OF THE 20TH CENTURY

The period from the beginning of the 20th century to the outbreak of World War I is usually spoken of in England as the Edwardian era, although King Edward actually died in 1910. It was an age of great ostentation and extravagance. The English king himself set the example and there were numerous balls and dinners and country-house parties. More money was spent on clothes than ever before. The period has been defined as the last good time of the upper classes and the clothes reflected this.

For men the accepted wear for all formal occasions was still the top hat and tails, but the lounge suit was increasingly to be seen. Trousers tended to be very narrow, and young men were beginning to wear them with permanent turnups and with a sharp crease in front. Collars of white starched linen were high.

The female silhouette began to be slightly modified in 1908. The bust no longer protruded so far forward nor the buttocks so far back. Hips became narrow and skirts so narrow at the hem that it was difficult for a woman to take a step of more than five inches. There was a wave of orientalism following the extraordinary excitement caused by the production of *Scheherazade* by the Ballet Russe. It was as if every woman – and this at a time when the suffragettes were gaining more and more support – was determined to look like a slave in an oriental harem. With the extremely narrow skirt went very large hats. The silhouette, in complete contrast to that of the woman of 1860, was a triangle standing on its point.

In 1913 came another startling change. Dresses no longer had collars coming up to the ears; instead, there was what was known as the V-neck. This created considerable excitement. It was denounced from the pulpit as something indecent and by doctors as a danger to health. Just before the outbreak of war there was another modification in the general outline of women's dresses. Over the skirt, which was very long and tight at the ankle, there was a kind of tunic reaching to just below the knee. The hats were no longer broad, but very small, and fitted the head closely.

The war had a deadening effect on fashion, and there is little of interest to record until the conflict was over. After the war came the barrel line, with boyish bust and no waist. And then, in 1925, to the horror of many, came the real revolution: short skirts. A new type of woman had come into existence. Girls tried to look as much like boys as possible. All curves were completely abandoned and young women even cut off their hair. There was really nothing to distinguish a young woman from a schoolboy except perhaps her rouged lips and pencilled eyebrows.

barrel [bærəl] sud; **boyish** chlapecký; **buttocks** [batəks] zadek; **curve** [kɑ:v] křivka; **deadenng effect** [ˌdɛdnɪŋ ɪˈfɛkt] tlumicí účinek; **denounce** [dɪˈnaʊns] odsoudit, napadnout; **determined** [dɪˈtɜ:mɪnd] rozhodnutý; **Edwardian era** [edˈwɔ:dɪən] edwardovské období; **extravagance** [ɪkˈstrævəɡəns] výstřednost; **female** [fiːmeɪl] ženský; **harem** [ˈhærəm, haːˈrɪ:m], *amer.* [ˈhærəm] harém; **hem** lem (*sukně*);

indecent [ɪnˈdiːsnt] neslušný; **linen** [lɪnən] plátno; **oriental** [ˌɔ:rɪˈentl] orientální; **orientalism** [ˌɔ:rɪˈentəlɪzəm] orientalismus; **ostentation** [ˌɔstənˈteɪʃn] okázalost; **protrude** [prəˈtru:d] vyčínat; **pulpit** [ˈpʊlpɪt] kazatelna; **set the example** dávat příklad; **silhouette** [ˌsɪluˈeɪt] silueta; **starch** škrob; **škrobit**; **startling** nápadný, překvapivý; **suffragette** [ˌsʌfrəˈdʒet] sufražetka; **tails** mn. č., **tailcoat** frak; **take a step** udělat krok; **tend** mít tendenci; **top hat** cylindr; **triangle** [ˈtraɪæŋɡl] trojúhelník; **tunic** [ˈtju:nɪk] tunika; **turn-up, amer. cuff** [kaf] záložka, manžeta (*na kalhotách*)

Vlastní jména: Ballet Russe [baˈle ˈrys] ruský baletní soubor z počátku 20. století (*se sólisty jako Pavlova, Nižinskij a impresáři Dagailevem*)

A JOURNEY TO ENGLAND

A journey to England begins already before you get aboard a plane or get on a train bound for London. It starts when you apply for a passport at the district police station, handing in the necessary photographs and a completed form with such data as the date and place of your birth. Next you apply for an allocation of British currency from the State Bank.

Once you have got a valid passport and a certain sum of money in pounds obtained at the current exchange rate, it is high time for you to make your travel arrangements. Going by plane is obviously quicker and more comfortable but going by train will save you a lot of money – and you are not exactly rolling in money, are you? So you will probably be content with a train, which has the additional advantage that you will be able to see some parts of Europe between Cheb and the English Channel on your way to England. When it is overcast, the plane flies above the clouds and you cannot see any of the landscape below.

You will probably be low on funds. So to get the most out of your visit, you should plan your stay with the help of a good guidebook. Of course, most visitors to Britain, no matter where else they may go, spend a few days in London. What the English writer Samuel Johnson said some two hundred years ago still holds: "When a man is tired of London, he is tired of life." One good idea is to make London your base. You can do a lot of sightseeing there and then you can make day trips to various places that are within easy reach of London: the old university towns of Oxford and Cambridge, Windsor Castle, near the Thames and with the famous Eton public school nearby, and well-known seaside resorts such as Brighton and Southend.

Then, money and weather permitting, you might go (perhaps hitchhiking) to the old cathedral towns of Winchester and Salisbury. Winchester is memorable for having once been the capital of England; it was here that the Anglo-Saxon king Alfred the Great had his seat. On Salisbury Plain there is the remarkable prehistoric monument of Stonehenge, with its giant stone circles. From there you can go on to the West Country – the counties of Somerset, Avon, Dorset, Devon, and Cornwall. It has its own character, quite different from that of the North or the South. The scenery here is still unspoiled by civilization; Plymouth in the south and Bristol in the north are the only large cities, Bath and Exeter the only large towns. Exeter is the starting point for Dartmoor, a wild tract of moorland (*The Hound of the Baskervilles* takes place here). Bath is worth seeing on account of the impressive remains of its Roman bath, built two thousand years ago on the site of the only natural hot springs in the country.

It is likely that you will be nearly broke by now even if you have been staying in youth hostels and generally roughing it – eating fish and chips or hot dogs and chocolate and buns. So you'd better hurry back to London to enjoy the hospitality of your friends for a day or two and to regain some weight – and to see perhaps the Botanical Gardens at Kew, the Observatory and the Maritime Museum at Greenwich, and Hampton Court, all three of them in the immediate

environs of London and part of Greater London. Then you can set out to the east and south, heading for Canterbury, known as a place of pilgrimage in Chaucer's time, or one of the well-known seaside resorts such as Brighton or Bournemouth.

And now it will already be time to send a few last postcards to friends and to think of some presents to take back. The time flies incredibly fast when you are abroad, and sooner or later the day will arrive when your friends will see you off at Victoria Station, from the same platform where they came to meet you three weeks before. Then it will be "Goodbye, Britain," or rather, "Goodbye, England," because you will not have seen anything except England. There are still Wales and Scotland ... Well, perhaps next time.

At the Customs and Immigration

- A: May I see your passport?
B: Here you are.
A: What's the purpose of your visit to Britain?
B: I've been invited to stay with friends.
A: How long are you going to be in Britain?
B: For about a fortnight, maybe longer.
A: Your visa expires in a month. But you can get it extended.
B: Yes, I know that.
A: Have you been to England before?
B: No, never.
A: Your passport's in order, sir. I hope you enjoy your stay here. We get some fine days in June.
B: Thank you.
A: Goodbye, sir.
B: Goodbye.

-
- A: Have you anything to declare? Spirits, cigarettes, tobacco?
B: Well I've got several gifts for my friends: two records, an art book, a silk scarf – shall I open my luggage for inspection?
A: Yes, please. Thank you, that's all right. Books and records are duty-free. Is this all your luggage?
B: Yes, that's all I have.
A: Have you got any foreign currency on you?
B: I've only got some small change – Czechoslovakian crowns.
A: Good. Well, that's all, sir. Thank you.

VOCABULARY

PASSPORT

apply for a passport [pa:spɔ:t] žádat o pas
issued [išu:d] by vydán kým
complete [kəm'pli:t] / **fill in** / *amer. fill out* (a form) vyplnit (formulář)
state the intended length of the stay uvést zamýšlenou dobu pobytu
allocation [ˌælə'keɪʃn] of foreign currency [kɑ:nsi] přidělení valut, přidělení deviz
at the current exchange rate / rate of exchange podle platného výměnného kursu
grant an entry visa [vi:zə] to a dependent udělit vstupní vízum rodinnému příslušníkovi
transit [trænsɪt] visa průjezdní vízum
embassy [embəsi] velvyslanectví
visa section vízové oddělení
consulate [kɒnsjʊlət] konzulát
visa-free travel bezvízový styk
be refused a visa nedostat vízum
valid for a year platný jeden rok
The permit expires ... [ɪk'spaɪəz] Povolení vyprší ...
get st extended dát si něco prodloužit
go through (the) passport control [kən'trəʊl] projít pasovou kontrolou
passport control officer, brit. Immigration Officer úředník pasové kontroly
foreign visitor zahraniční návštěvník, cizinec (*zdvořilejší než foreigner*)
foreign national [næʃnəl], (*poněkud hanlivě n. suše úředně*) alien [eɪliən] cizí státní příslušník
British subject britský občan (*doslova: poddaný*)
American citizen americký (státní) občan
citizenship [sɪtəznʃɪp] občanství

CUSTOMS

(Have you) anything to declare [dɪ'kleə?]. Máte něco k prohlášení?
declare přihlásit k prohlášení; **not declare** zatajit
smuggle [smagl] pašovat
go through the customs examination / inspection projít celní prohlídkou
go to the arrival lounge for passport and customs

clearance jít do příjezdové haly k pasovému a celnímu odbavení
pass / be through the customs být celně odbaven
customs officer celník
open one's case for inspection otevřít kufr k prohlídce
be subject to duty podléhat clo
dutiable [dju:tiəbl] **article** předmět podléhající clo
duty-free nepodléhající clo / zdanění
pay duty on st platit clo z něčeho
customs regulation [ˈrɛgju'leɪʃn] celní předpis
cigarettes and tobacco [tə'beɪkəʊ] kuřivo
art book kniha o umění
free shop obchod se zbožím osvobozeným od daně

Additional vocabulary and phrases from the text

make one's travel arrangements vyřídít si vše pro cestu
It's high time. Je nejvyšší čas.
I'm not exactly rolling in money. Penězi zrovna neoplývám. Nemám zrovna peněz nazbyt.
be content [kən'tent] **with st** být spokojen s něčím
be low on funds mít nedostatek peněz
within easy reach of (a place) snadno dostupný (odněkud)
weather permitting dovolí-li to počasí
hitchhike jet (auto)stopem, stopovat
county [kauntɪ] hrabství
starting point výchozí bod
wild tract divoký úsek, nedotčená končina
moorland [mu:lənd] vřesoviště, blata
It's worth seeing on account of ... Stojí to za vidění kvůli ...
impressive [ɪm'presɪv] působivý, impozantní
remains [rɪ'meɪnz] pozůstatky
Roman bath j. č. římské lázně
hot spring horký pramen, vřídlo
I'm nearly broke. Jsem s penězi skoro na dně.
rough [raf] it žit v primitivních podmínkách, protloukat se

regain [rɪ'geɪn] **one's weight** [weɪt] znovu nabýt svou váhu
botanical garden [bɒ'tænɪkl ɪ-] botanická zahrada
observatory [əb'zə:vətɪri] observatoř
immediate environs [ɪn'vɪərənz, ɪn'vaɪərənz] bezprostřední okolí

take back presents dovézt dárky (*domů*)
The time flies incredibly fast. Čas letí neuvěřitelně rychle.
Have you got (some small change) on you? Máš u sebe (nějaké drobné)?

Vlastní jména: Alfred [ælfɾəd] the Great Alfred Veliký, panovník (871–899) v anglosaském království Wessex; Bath [bɑ:θ]; Bristol [brɪstl]; Cambridge [kæmbrɪdʒ]; Canterbury [kæntəb(ə)rɪ]; Geoffrey Chaucer [ˌdʒeɪfrɪ 'tʃo:sə] (asi 1340–1400), anglický spisovatel, autor *Canterburských povídek*; Cornwall [kɔ:nwɪl]; Dartmoor [dɑ:tmuə]; Devon [devn]; Dorset [dɔ:sɪt]; Eton [i:tɒn]; Exeter [eksɪtə]; Greater London Velký Londýn; Hampton Court [ˈhæmptn 'kɔ:t] *palác, který kardinál Wolsey* [wulzɪ] *věnoval Jindřichu VIII.*; The Hound [haʊnd] of the Baskervilles [bæskəvɪlz] Pes baskervillský (1902); *autoreom románu je A. Conan Doyle* (1859–1930); Samuel Johnson [ˌsæmjʊəl 'dʒɒnsn] (1709–1784) *spisovatel a autor velkého slovníku angličtiny*; Kew [kju:]; Oxford [ɒksfəd]; Plymouth [plɪməθ]; Salisbury Plain [ˈsɔ:lzbrɪ 'pleɪn] Saliburská planina; Somerset [səməsət]; Southend [sauθend]; the Thames [tɛmz] Temže; Victoria Station [vɪk'tɔ:riə ɪ-] Viktoriino nádraží; Windsor [wɪnzə]

1. Supply synonyms:

make a trip; get in a plane; a train going to London; fill in a form; countryside; the place can be easily reached; if the weather allows it; get back one's weight; an alien; without (customs) duty.

2. Translate:

nastoupit do letadla; vlak mířící do Londýna; odevzdat vyplněný formulář; zamýšlená délka pobytu; přidělení valut; udělit vstupní a průjezdní vízum; povolení vypršelo; nemám zrovna peněz nazbyt; nejvyšší čas vyřídít si cestu; stojí to slušnou částku; docházejí nám peníze; krajina nepokazená civilizací; stojí za vidění kvůli...; výchozí bod pro celodenní výlety; přírodní horké prameny; bezprostřední okolí; už jsem skoro na dně s penězi; protloukat se; desky nepodléhají clo; zatajit něco při celní prohlídce; mám u sebe nějaké drobné; provodit někoho na nádraží; československý státní příslušník.

3. Enumerate:

1. different phrases involving customs formalities; 2. the various questions on a visa form; 3. the counties of the West Country; 4. some dutiable articles; 5. several places to make one-day trips to from London.

4. Answer according to the text:

1. When does a journey to Britain begin? 2. What must usually precede the application for the passport? 3. What are the advantages and disadvantages of going by plane to Britain? 4. Why should a visitor not miss London? 5. Is London a good base for day trips? 6. Why should Winchester and Salisbury be included in the itinerary? 7. Is the character of the West Country different from that of the rest of England? 8. What makes Bath unique?

5. Find three responses:

1. What's the purpose of your visit to Britain? 2. Have you got much foreign currency on you? 3. How long are you going to stay in Britain? 4. Can you afford one more day trip? 5. Did anyone help you to plan your stay in Britain?

6. Complete the statements:

1. I must come again ... 2. Sorry to rush you like that but ... 3. It must be true if your guide book says so, but it's hard to believe that ... 4. It's just like them to go to London and not to ... 5. Come on, it's time we ... 6. There's only one thing to do ...

7. What preceded the statements?

1. ... I haven't got the slightest idea. 2. ... so I wouldn't miss it if I were you. 3. ... so that it's high time to make the travel arrangements. 4. ... and I find it difficult to understand why. 5. ... surely you won't pass by without going inside.

8. Identify on a map of Britain the following: a) rivers and islands; b) hills, mountains and mountain ranges:

a) the Thames, the Trent, the Severn [sevən], the Wye [wai], the Wash, the Humber, the Avon, the Tyne, the Clyde [klaɪd], the Mersey [mæ:zi], the Ouse [u:z], the Tweed, the Hebrides [hebrədi:z], the Shetlands [šetlændz], the Orkneys [o:k-niz], the Channel Islands, the Scilly Isles [ˈsɪli ˈaɪlz], the Isle [aɪl] of Man, the Isle of Wight [wait], Skye [skai], Anglesey [æŋglsi], Guernsey [gæ:nzi], Jersey [džæ:zi];

b) the Chilterns [čiltənz], the North Downs, the South Downs, the Cotswolds [kɒtswəuldz], the Cheviots [čeviats], the Pennines [penainz], Ben Nevis [ben ˈnevis], Snowdon [snəʊdn].

9. Improvise a mini-talk:

An ideal place to go to for a holiday

Questions: where did you go; why did you choose this place for a holiday; how did you travel; who did you go with; where did you stay; how did you spend your time; who did you meet; what sort of food did you eat; what was the weather like; what souvenirs did you bring back; how much did the holiday cost altogether; would you recommend it to someone else?

10. Points for discussion:

1. Would you like to go on a mystery tour (a tour to an unknown destination – usually a well-known place of interest)? 2. What's the most worthwhile way of spending one's money abroad: on seeing places or buying presents? 3. Are customs regulations and visas necessary? 4. A journey to England as I would plan it. 5. The first time I crossed the frontier on a trip abroad.

GRAMMAR

1 ZVRATNÁ SLOVESA A ZÁJMENA (ČESKÉ „SE, SI“)

Naprostě většině českých zvratných sloves odpovídají v angličtině slovesa nezvratná: *be ashamed* stydět se, *be born* narodit se, *become* stát se, *boast* chlubit se, *happen* přihodit se, *laugh* smát se, *learn* učit se, *look* dívat se, *seem* zdát se, *smile* usmívat se, *try* snažit se; *afford* dovolit si (moci si dopřát), *complain* stěžovat si, *notice* všimnout si, *wish* přát si, *have a rest* odpočinout si, *have* dát si.

Anglické přechodné (tranzitivní, předmětové) sloveso je často protějškem českého slovesa zvratného i slovesa předmětového: *button* zapínat (se), *change* změnit (se), *drown* utopit (se), *feel* cítit (se), *get* dostat (se), *return* vrátit (se), *turn* obrátit (se), *wash* mýt (se).

České „se“

Vyjadřuje-li český tvar „se“ trpný rod nebo je-li součástí konstrukce, v níž se původce děje neudává (často proto, že je obecný), užívají se v angličtině různé prostředky:

a) sloveso v trpném rodě (vazba *s be* nebo *get*):

It must be done.
English is spoken there.
The aim was achieved.
Football is played everywhere.
They got married.
it's said
it's admitted
it's emphasized
it's pointed out (that)
it's expected

Musí se to udělat.
Mluví se tam anglicky.
Dosáhlo se cíle.
Fotbal se hraje všude.
Vzali se. (byli oddáni)
říká se
připouští se
zdůrazňuje se
poukazuje se (na to, že)
očekává se

Konatel se také neudává v českých konstrukcích, které vyjadřují, že děj vzniká sám od sebe, bez zásahu. V angličtině tu bývá *come* s minulým přičestím, s přídavným jménem nebo příslovcem:

The handle has come off.
The screw has come loose.

Utrhla se klika. Utrhlo se držadlo.
Šroub se uvolnil.

b) předložková vazba:

The road is under repair.
The matter is under consideration.

Silnice se opravuje.
O té věci se uvažuje.

c) vazba *s there is*:

Will there be dancing?
There's no living with him.
There were strikes in Britain.
There was singing all the way.

Bude se tančit?
S ním se nedá žít.
V Británii se stávkovalo.
Zpívalo se celou cestu.

d) sloveso v činném rodě, s konkrétním podmětem:

We / People worked hard.
We / People waited outside.
We / They read by candlelight.

Pilně se pracovalo.
Čekalo se venku.
Četlo se při svíčkách.

We / They lived in tents.
People are always in a hurry.
I don't feel like + *gerund*.

Bydlelo se ve stanech.
Pořád se spěchá.
Nechce se mi + infinitiv (např. číst, spát).

e) sloveso v činném rodě, ale s trpným významem (v češtině konstrukce typu „dělá se to jak / dobře / snadno“):

It sells well / badly. How is the fruit selling? These stories read well. It washes well / badly. The door unlocks easily.	<i>Dobře / špatně se to prodává.</i> <i>Jak jde to ovoce na prodej?</i> <i>Tyto povídky se dobře čtou.</i> <i>Perě se to dobře / špatně.</i> <i>Dveře se snadno odmykají.</i>
--	---

f) zvrtné zájmeno končící na *-Iself, -I selves*:

1. myself	ourselves
2. yourself	yourselves
3. himself, herself, itself	themselves

Jen vzácně jsou trvalou součástí slovesa (*enjoy oneself* bavit se, *help oneself* posloužit si, brát si, *behave oneself* chovat se slušně). Nejčastěji jsou předmětem slovesa (přímým i nepřímým), když předmět je totožný s podmětem věty. Mohou však být i v předložkovém příslovečném určení (poslední čtyři doklady).

You may ask yourself ... He shot himself. I cut myself. He injured himself in the leg. Will she look after herself? She held her towel around herself. I felt some tension within myself. She fainted but soon came to herself.	<i>Možná se v duchu ptáš ...</i> <i>Zastřelil se.</i> <i>Řízl jsem se.</i> <i>Poranil se na noze.</i> <i>Bude sama o sebe pečovat?</i> <i>Držela kolem sebe ručník.</i> <i>Cítil jsem v sobě jakési napětí.</i> <i>Omdlela, ale brzy přišla k sobě.</i>
--	--

g) osobní zájmeno místo zvrtného, je-li jasné, že jde o vztah k podmětu:

He shut the door behind him(self). He placed the papers before him. She's got her two children with her. He had his wife beside him. Look about you. Have you got any money on you?	<i>Zavřel za sebou dveře.</i> <i>Položil papíry před sebe.</i> <i>Své dvě děti má s sebou.</i> <i>Měl vedle sebe manželku.</i> <i>Podívej se kolem sebe.</i> <i>Máš při sobě nějaké peníze?</i>
--	--

h) vzájemnostní zájmena *each other* nebo *one another*, když české „se“ vyjadřuje vzájemnost:

We know each other well. We don't know one another.	<i>Známe se dobře.</i> <i>Neznáme se.</i>
--	--

České „si“

a) posesivní „si“ („si“ jako nepřímý předmět); jde o vztah k částem vlastního těla nebo oděvu. Angličtina užívá přivlastňovací zájmeno:

wash one's hands powder one's face rub one's eyes	<i>mýt si ruce</i> <i>pudrovat si tvář</i> <i>protřít si oči</i>
---	--

rub one's hands
comb one's hair
wipe one's feet
break one's leg
get one's hands dirty
put one's hands in / into one's pockets
put on one's glasses / hat
put on one's coat
button (up) one's jacket
put on one's cap / gloves
light one's pipe

mnout si ruce
česat si vlasy
utřít si nohy
zlomit si nohu
ušpinit si ruce
dát si ruce do kapes
nasadit si brýle / klobouk
obléct si kabát
zapnout si sako
natáhnout si čepici / rukavice
zapálit si dýmku

V češtině se místo „si“ + část vlastního těla (utřel si ruce, umyl si obličej, učesal si vlasy) užívá „se“ bez takového doplnění, bylo-li by samozřejmě (utřel se, umyl se, učesal se). Angličtina tu může mít zvrtné zájmeno (*he washed himself etc.*), ale častěji užije prosté sloveso (*he washed*) nebo frázi typu *he got washed* nebo dodá předmět činnosti (*he washed his face*).

Mezi českým „si“ a „se“ může být ten rozdíl, že „si“ implikuje, že děj sami provádíme, kdežto „se“ implikuje, že na ději nemáme žádný podíl.

Srovnajte:

He tore off one of his buttons. One of his buttons came off. He got his clothes / hands dirty. His clothes got dirty in the back of his car.	<i>Utrhl si knoflík.</i> <i>Utrhl se mu knoflík.</i> <i>Zašpínal si šaty / ruce.</i> <i>Šaty se mu zašpínaly v kufru auta.</i>
---	---

Všimněte si i tohoto rozdílu:

Are you going to dress? Get dressed.	<i>Budeš se oblékat? (= Vezmeš si večerní oblek?)</i> <i>Obleč se. (= nebuď svlečený)</i>
---	--

b) prospěchové „si“ vyjadřuje změnu „takže podmět pak měl ...“ (utrhl si jablko) nebo „podmět pak neměl ...“ (vzal si život). Vztah k podmětu se může vyjádřit pomocí předložky *for* (*he picked an apple for himself*), nejčastěji se však nevyjádří (*he picked an apple*) nebo se vyjádří přivlastňovacím zájmenem (*he took his life*). Následující doklady ukazují, že angličtina se obejde bez údaje vlastního prospěchu:

He took a piece of cake. He asked for some tea. They made a campfire. I had a coffee. She kept it as a reminder of her honeymoon.	<i>Vzal si kousek dortu.</i> <i>Řekl si o čaj.</i> <i>Udělal si táborák.</i> <i>Dal jsem si kávu.</i> <i>Schovala si to na památku na svou svatební cestu.</i>
---	--

Zavedení zvrtného zájmena může v angličtině dodat určitý odstín: *He bought himself a book* jednoznačně určuje, že koupě byla určena pro činitele (a přináší mu určitý prospěch apod.); *He said to himself*. Řekl si.

Posesivní a prospěchové „si“ mohou v češtině splývat: *He lit his pipe*. Zapálil si dýmku (svou dýmku, pro své potěšení).

c) vzájemnostní „si“; v angličtině má protějšek stejný jako vzájemnostní „se“, totiž zájmena *each other, one another*.

We help one another.	<i>Pomáháme si.</i>
We write to each other.	<i>Píšeme si. Dopisujeme si.</i>
We understand each other.	<i>Rozumíme si.</i>
We toasted each other.	<i>Připijeli si.</i>

d) výraz pro sebeuspokojování. To lze v angličtině nanejvýš naznačit:

I had a good hour's sleep.	<i>Hodinku jsem si pospal.</i>
Let's have a good swim.	<i>Pojďme si zaplavat.</i>
That was a nice book.	<i>Počtenl jsem si.</i>
He makes such wonderful trips and I have to stay at home.	<i>On si cestuje a já sedím doma.</i>
There he's lying at his ease and I'm doing all the cooking.	<i>On si tu pohodlně leží a já mám tolik práce s vařením.</i>

e) „si“ je stálou součástí slovesa jako jednotky slovní zásoby (viz úvod k „se“; *lehnout si, sednout si, stoupnout si – posadit se, postavit se*). V češtině též existují četné dvojice sloves, která jen zdánlivě tvoří dvojici zvrátneho a nezvrátneho. Pokud jde o význam, nejsou totiž souvztažná: *hádat – hádat se* (guess – quarrel), *objevit – objevit se* (discover – appear), *naříkat – naříkat si* (moan – complain).

1.1 Translate by a passive form:

1. Mé brýle se dosud nenašly. 2. Zbytek cesty se muselo jít pěšky. 3. O tom problému se často mluví. 4. Na něho se nelze spolehnout. 5. Řeklo se jim, aby to odložili o týden. 6. Museli to obstarat včas. 7. Říká se, že situace se ještě zhorší. 8. Při výrobě se použilo nových materiálů. 9. Poukazuje se na to, že často chodíš pozdě. 10. Kde se ve Walesu dosud mluví velšsky?

1.2 Translate by means of “se”:

1. There's no living with him. 2. There was singing all the way. 3. People constantly hurry. 4. This bed linen washes well. 5. Her novels don't read well: her style is very complicated. 6. The matter is under consideration. 7. Will there be any dancing tonight?

1.3 Translate by other means than by passive forms:

1. Často jsme se sešli a pak se povídalo a vzpomínalo na staré doby. 2. Jde se vám dobře? 3. Chození po trávníku se zakazuje. 4. Před válkou se na vesnici hodně pilo. 5. Měli jsme přísného otce – s ním se nedeбатovalo. 6. A teď se půjde spát! 7. Chovej se slušně. 8. Kde ses zranil?

1.4 Supply the personal or the reflexive pronoun:

1. I can look after (I) 2. She was beside (she) with rage. 3. He didn't shut the door after (he). 4. She felt some tension within (she). 5. He put his watch in front of (he) on the desk and started to work. 6. During meals people don't throw the bones behind (they) any more.

1.5 Translate:

1. Zlomil si nohu. 2. Nasadila si klobouk. 3. Natáhl si čepici. 4. Několik let si psali. 5. Utrhli si nohy na rohožce. 6. Připijeli si (na zdraví). 7. Utrhl si knoflík. (1. záměrně; 2. = *utrhl se mu*) 8. Umazali si šaty. 9. On si cestuje a já sedím doma. 10. Při práci si rád zpívá. 11. Zapálil si dýmku. 12. Schoval jsem si to na památku. 13. Dáš si kávu? 14. Dělam si svetr.

2 ČESKÉ ZÁJMENO „SÁM“

Třetí funkce tvarů na *-self, -selves* je zdůrazňování podstatných jmen a osobních zájmen. Tvar na *-self* stojí těsně za nimi nebo ke konci věty: *Mr Parker himself told her yesterday. Mr Parker told her himself yesterday.* K závěrečnému postavení má tendenci, je-li podmět krátký (*He told me himself.* zní rytmicky lépe než *He himself told me.*) nebo má-li závěrečné slovo hlavní větný přízvuk: *Did you paint the picture yourself?*

Český výraz „sám“ má však i jiné významy:

a) zdůrazňuje se podmět; český ekvivalent je i „osobně“:
John went there himself. *Šel tam sám Jan.*

b) zdůrazňuje se osamocenosť, nepřítomnost jiných; pro tento druhý význam se užívá *alone* a český ekvivalent je též „úplně sám“:
I can't go there alone; you must go there with me. *Nemohu tam jít sám, musíš tam jít se mnou.*

c) zdůrazňuje se nepřítomnost činného podílu, nápomocné účasti druhých; v angličtině se užívá (*all*) *by itself* (životná zájmena jsou varianta k *alone*):
The alarm clock went off by itself. *Budík spustil sám.*
He did it all by himself. *Udělal to úplně sám.*

d) sám = „osamocenený, smutný“ (pro svou samotu), anglicky *lonely*:
He felt terribly lonely. *Cítil se strašně sám.*

e) „sám od sebe“ (aniž byl požádán) je *of his own accord*:
He helped me of his own accord. *Sám od sebe mi pomohl.*

2.1 Fill in *alone* or ... *-self*:

1. The manager ... congratulated the staff on their achievement. 2. He likes to discuss the project with other people and then to work on it ... 3. He's good at painting and the teacher ... praised his talent. 4. The house stands ... on the edge of the wood. 5. They live in a village but the house ... is practically outside the village. 6. We weren't able to find any building workers and had to build our house ... 7. She told me ..., so it must be true.

3 POMOCNÉ SLOVESO DO

Jako pomocné sloveso se *do* (*does, did*) užívá – kromě k tvoření záporu a otázky (viz 1. lekce) – k zdůraznění. V imperativu se pak vyjadřuje spíš naléhavá žádost než rozkaz. Toto *do* se nikdy neoslabuje na [du, dɔ, dʒ], protože má i zvukový důraz a stojí vždy těsně před plnovýznamovým slovesem – tedy i před *have*, které ho užívá i v záporu a otázce (*You do have luck*. Ty máš ale štěstí!). *Do* se užívá i v imperativu *be*: *Do be silent!* Buď přece zticha!

Why don't you work? – I do work.
You should have seen it. – But I did see it.

I do like this town.
We did enjoy your visit.

You do know the town well, I must say.
Do sit down.

*Proč nepracuješ? – Vždyť pracuji.
Měls to vidět. – Ale já to přece viděl.*

*Toto město mám opravdu rád.
Z vaší návštěvy jsme měli skutečnou radost.*

*Vy znáte ale dobře naše město!
Jen se posadte.*

Do se dále užívá jako zástupné sloveso místo plnovýznamového slovesa, a to v téže nebo navazující větě jako významové sloveso (a), v krátké odpovědi (b), v tázacím dovětku (c), v dovětku se *so* „také“ nebo *neither* „... také ne, ani ... ne“ (d), v dovětku k vyjádření překvapení a souhlasu (e):

a) He sings better than I do.
He is singing out of tune. He always does.

*Zpívá lépe než já.
Zpívá falešně. Jako vždycky.*

b) Did you see it? – Yes, I did.
May I open the letter? – Please do.

*Viděls to? – Ano (viděl).
Mohu ten dopis otevřít? Prosím (jen ho otevři).*

c) You know him, don't you?
You don't know him, do you?

*Znáš ho, že? Vid, že ho znáš?
Neznáš ho, že ne?*

d) She sleeps late on Sundays. So does he.

V neděli dlouho spí. – On také.

We overslept yesterday. – So did they.

Včera jsme zaspali. – Oni také.

I don't know them. – Neither do I.

Neznám je. – Já také ne. Ani já ne.

e) Tázacímu dovětku u věty oznamovací (c) se podobá užití dovětku ústy posluchače, tedy v jiné větě. Přitom však na kladnou větu se reaguje kladným dovětkem, na zápornou záporným (záporný dovětek je méně běžný). Posluchačovou reakcí je překvapení, výraz nedůvěry, pochybnosti nebo skrytého nezájmu. České ekvivalenty jsou: *Opravdu? Skutečně? Jistě? Vážně?*

You promised. – Well, so I did.
You forgot your umbrella when you went out. – Good heavens, so I did.

*Slibils to. – No, slíbil.
Zapomněl jsi deštník, když jsi vyšel. –
Proboha! Opravdu!*

I like this. – Oh, do you?
They knew it. – Did they?

*To se mi líbí. – Ano?
Znali to. – Skutečně?*

He doesn't speak any foreign language. – Doesn't he?

Neumí ani jeden cizí jazyk. – Vážně?

3.1 Respond:

He eats a lot. – *So does she.*

He doesn't eat much. – *Neither does she.*

1. We miss them a lot. (we) 2. We don't get along well with our lodger. (they)
3. We didn't get a transit visa. (they) 4. He got himself into trouble yesterday. (she)
5. I enjoyed my last holidays. (we) 6. The Browns didn't know anything about it. (the Smiths)
7. He never explains a thing. (his colleague) 8. I got flu twice last year. (my wife)
9. We enjoyed Hawaii. (everybody) 10. We didn't make our travel arrangements for the summer early enough. (our friends)

3.2 Translate:

1. You do look well. 2. Do come in. 3. He speaks far more fluently than I do.
4. We went as far as Hyde Park Corner. – So did we. 5. You don't put sugar in your tea, do you? 6. She goes out to work now. – Oh, does she?

TRIPS ALONG THE THAMES

Though the Thames Valley is now built up as far as Kingston-upon-Thames and beyond, it is still a most attractive route for day trips. When the Thames was still a busy main “road”, the kings of England built their palaces along its banks, at Richmond, Kew, and Hampton Court, on the way to Windsor. Most of Richmond Palace has gone, but its park remains. In another park bordered by the Thames stands the magnificent palace of Hampton Court, which was begun in 1515 by Cardinal Wolsey and became the favourite country home of Henry VIII. Five of his wives lived there and the ghosts of two of them, Jane Seymour and Catherine Howard, are said to haunt the palace. The Great Hall, renowned for its beam roof, and the Clock Court, with its splendid astronomical clock, are excellent examples of Tudor architecture. The grounds are beautifully laid out and the maze is a great attraction.

Kew Gardens, originally a private botanical garden in the grounds of a royal palace, which still survives, was opened to the public in 1841. The Royal Botanic Gardens now have the largest collection of living plants in the world, brought here primarily for research purposes. But the fine walks and floral displays attract many ordinary visitors, and the large glass Palm House has a gallery where they can walk above a tropical forest.

Kew and Hampton Court lie upstream from London. Downstream, the Thames widens towards Greenwich, where the waterfront is dominated by the Royal Naval College, designed by Sir Christopher Wren, the architect of St Paul's. Behind it lies the National Maritime Museum, which surveys British naval history from Tudor times, and Greenwich Park, from which there is a fine distant view of the city of London. On a small hill stands the former Royal Observatory, now part of the National Maritime Museum; a brass strip marks the prime meridian (zero longitude). In 1950 the work of the Observatory was transferred to a new locality in Sussex and later to the Canary Islands. On the highest peak of the island of La Palma is the William Herschel Telescope, the most powerful outside America.

beam trám; **border** lemovat; **brass** [bra:s] mosaz; mosazný; **cardinal** [ka:dinl] kardinál; **mark** označovat; **maze** bludiště; **palm** [pa:m] palma; **palm house** palmový skleník; **primarily** [praɪməriəl], *amer.*

[praɪ'merəli] v prvé řadě, převážně; **prime meridian** [ˌpraɪm me'riðiən] hlavní poledník; **waterfront** [wɔ:təfrʌnt] nábreží; **zero longitude** [ˈziərəʊ lɒndʒɪtju:d] nulová zeměpisná délka

Vlastní jména: Catherine Howard [haʊəd] pátá žena Jindřicha VIII., popravena ve svých 21 letech roku 1542; **Kingston-upon-Thames** [kiŋstn] město v jižní Anglii; **Richmond** [ri:tʃmænd] čtvrť na pokraji Londýna v hrabství Surrey; **Jane Seymour** [si:mo:] třetí manželka Jindřicha VIII., zemřela roku 1537 při porodu Edwarda VI.; **Sussex** [sasiks] hrabství v jižní Anglii; **Thomas Wolsey** [wulzi] kardinál a kancléř Jindřicha VIII., zemřel roku 1530; **Sir Christopher Wren** [ˌkristəfə ˈren] (1632–1723) britský architekt, obnovitel Londýna po požáru roku 1666

FARMING

In industrial countries only a small percentage of the population is engaged in agriculture but these people feed the greater part of the nation (e.g. in Britain slightly over one per cent feed over one half of the population). The Czechs are self-sufficient in the production of the main crops: it is only when there is a bad harvest, due to drought or prolonged rains, that grain must be imported from countries with a food surplus. The Czech Republic is a traditional exporter of sugar refined from sugar beet grown in the fertile plains of Bohemia and Moravia. The total area of farmland, however, is declining, as new roads, industrial plants, and housing estates are built.

All the suitable soil in this country is already under cultivation and there are no marshes to be drained and reclaimed, no semideserts to be irrigated and turned into arable land. The only way to feed the growing population is to increase the yields by raising the productivity of the land.

The character of the country has changed very much over the past fifty years. Nowadays farmers ploughing a small piece of land with a pair of horses or reaping corn with scythes can only be seen in films depicting the old way of life. The modern cooperative farms have more machinery than the rich peasants ever had. Horses have been replaced by powerful tractors, and sowing is done by machine. The harvest is no longer brought into the barn; combine harvesters now process the wheat, rye, barley, and oats right in the fields. Bags of grain are dropped on lorries following the combines and taken to be stored. Bales of straw are left on the stubble field to be collected later and made into large stacks. Nutrients are added to the soil in the form of chemical fertilizers rather than manure.

Great changes have also taken place in the methods of keeping livestock. Cattle are housed in large cowsheds, and pigs in pigsties; milking is done by machine, and fodder is brought in and manure taken out by mechanical devices. In some other countries herds of cattle and flocks of sheep are put out to graze in the open fields and on hillside pastures, but this cannot be done in such a small country as ours. Haymaking has also undergone some change: the mown grass is often dried by hot air in special storehouses. The work in large-scale agricultural production has become similar to that in industry. There are shifts and various specialists: economists, veterinary surgeons (vets), and other people with degrees in agricultural science supervise each step of the production. The upkeep of farm machinery is in the hands of trained mechanics. But unlike industrial workers, cooperative farmers have small private plots where they can grow potatoes to keep pigs or vegetables for the markets.

Not everything has changed, however. Some of the potato harvest, for instance, must still be done by hand and the same is true of the work in the hop fields, both in spring and in autumn. Some fields are overgrown with weeds; sometimes this is due to a shortage of labour, sometimes to neglect. Cows still moo, pigs grunt, and sheep bleat just as they did in the old days, and freshly mown hay smells as sweet as ever. And, unfortunately, when it starts raining

modern farmers are just as helpless as their predecessors, and must wait until it stops. Heavy machinery simply gets bogged down in muddy fields.

Some changes are said to be for the worse. Those with a romantic turn miss cornflowers and poppies in cornfields and claim that small fields surrounded by ridges of land with shrubs and hedges full of birds' nests looked prettier than endless fields stretching out to the horizon. Foresters and hunters complain that pest control has resulted in a sharp drop in the numbers of partridges, pheasants, hares, and even larks. Environmentalists warn about chemicals getting from fields into drinking water. Food lovers say that the meat of chickens raised in batteries lacks any flavour. All of this is more or less true; but progress must always be paid for in some way.

(Two students lending a hand in the harvest discuss the weather)

- A: It looks like the harvest'll keep us busy for another four or five days at least. Let's hope it stays fine.
- B: According to the weather forecast it won't last. They say we're in for a spell of wet weather starting tomorrow.
- A: It certainly doesn't look like rain now, does it? In fact, we haven't had a drop of rain since that thunderstorm a couple of weeks ago.
- B: Which is fine for us – but not for the potato farmers. They're complaining about not having enough rain. But farmers are hard to please anyway.
- A: I don't think we have much to worry about, though – I never believe the weather reports.
- B: Well, I don't know. The methods of collecting information for the forecasts have improved a lot over the years – satellites watching the atmosphere and all that.
- A: Oh yes, the people in the Met Office measure the air pressure, and the humidity, and wind speeds and temperatures and God knows what – and more often than not their predictions are still wrong.
- B: Well, it's true that a lot of people put more faith in old sayings – you know, things like "Red sky at night, shepherd's delight. Red sky in the morning, shepherd's warning."
- A: Take me, for instance. When I'm in town, I can always tell whether it's going to rain or not.
- B: Really? How?
- A: I use an absolutely foolproof system. If I remember to take my umbrella when I go to lectures, it stays fine; if I forget it, it rains. It's as simple as that.

VOCABULARY

FARMING ACTIVITIES

- be engaged in agriculture** zabývat se zemědělstvím
- feed the nation** (u)živít národ
- be self-sufficient** [ˌsɛlfə'sɪfɪsnt] být soběstačný

- produce a food surplus** [səˈplʌs] vyrobit přebytek potravin
- grow crops** pěstovat zemědělské plodiny
- root crops** okopaniny
- cultivate the land** obdělávat půdu
- raise** zejm. amer. pěstovat (plodiny i zvířata)

- supervise the production** dohlížet na výrobu
- plough, amer. plow** [plau] orat; pluh
- drawn by a powerful tractor** tažen silným traktorem
- harrow** [hærəu] vláčet
- sow** [sau] **with a seed drill / sowing machine** sít sečím strojem
- reap with a reaper** sekat žacíím strojem
- do st by hand** dělat něco ručně
- scythe** [saið] kosa
- sickle** srp
- reap the harvest of one's work** sklídit ovoce své práce
- bring the harvest into the barn** svážet úrodu do stodoly / pod střechu
- bad harvest due to drought** [draut] špatná sklizeň následkem sucha
- due to neglect** [ni'glekt] vinou nedbalosti
- upkeep of farm machinery** údržba zemědělských strojů
- prolonged rains** dlouhotrvající deště
- Heavy machinery gets bogged down in mud.** Těžké stroje zapadnou do bláta.
- be helpless** být bezmocný
- combine (harvester)** kombajn
- process, i.e. cut, gather, thresh the corn** zpracovat, tj. posekat, sklídit, vymlátit obilí
- collect / gather bales of straw** sbírat balíky slámy
- take bags of grain to be stored** odvézt pytle se zrním na uskladnění
- silo** [sailəu] silo
- make a stack (of straw)** postavit stoh (slámy)
- mow with a mower** [maʊə] žnout žacíím strojem (trávu)
- make hay** sušit seno
- haystack, hayrick** kupka sena
- rake** shrabovat; hrábě (jedny)
- store fodder and seed** uskladnit píce a osivo
- pick hops in a hop field** česat chmel na chmelnici
- dig up potatoes with a potato digger** vyorat brambory vyorávacím
- pick** sbírat
- beet harvester** řepný kombajn
- add nutrients** [njuːtriənts] přidat výživné latky
- spread manure** [sprɛd mə'njuə] rozhazovat chlévskou mrvu / hnůj
- chemical fertilizer** [ˌkemɪkl 'fɜːtilaɪzə] umělé hnojivo
- increase the yield** [ɪnˈkriːs] zvýšit výnos

- pest control** boj proti škůdcům
- wheat** [wi:t] pšenice
- rye** [raɪ] žito
- barley** [bɑːli] ječmen
- oats** [əʊts] oves
- corn** brit. obilí, zejm. amer. kukuřice, kukuřičný
- maize** brit. kukuřice
- grain** zrno; zrní; zrnko; obilí

FARM

- farm** hospodářství, statek, farma
- farmhouse** statek (obytné stavení)
- farm co-op** [ˈkəʊ op] zemědělské družstvo
- farmer** rolník, zemědělec, hospodář, amer. farmář, brit. nájemce, pachtýř
- peasant** [peɪznt] rolník, sedlák (evropský)
- farmhand** zemědělský dělník
- shepherd** [ʃepəð] pastevce, pastýř
- farm machinery** [mɑːʃɪnəri] j. č. zemědělské stroje
- farmyard** dvůr zemědělské usedlosti
- outbuilding** hospodářské stavení (neobytné)
- barn** stodola
- shed** kůlna
- house cattle in a cowshed** ustájit dobytek v kravině
- stable** stáj, konírna
- pigsty** [pigstai] prasečí chlívek
- pig farm** vepřin (chov vepřů)
- hen house, poultry house** [ˈpəʊltri ˌhʌʊs] kurník; drůbežárna
- raise chickens in batteries** [bætəriz] pěstovat kuřata v líně
- lay eggs** snášet vejce
- rabbit hutch** králíkárna
- pen** ohrazená pastvina, ohrada (pro dobytek n. drůbež)
- electric fence** elektrický plot

FARMLAND

- farmland** zemědělská půda
- The total area of farmland is declining.** Celková rozloha zemědělské půdy se zmenšuje.
- fertile plain** [ˈfɜːtaɪl ˌpleɪn], amer. [ˈfɜːrtl] úrodná rovina
- barren** [bærən] neplodný

turn into arable land [ˈɹæɪbl̩ ɪ-] přeměnit na ornou půdu
 be under cultivation obdělávat se
 soil půda, prst' (zejm. humus)
 field pole, (ohraničená) pastvina
 piece of land, piece of property pozemek; buy some property koupit pozemek
 endless fields stretching out to the horizon [həˈraɪzn̩] nekonečná pole sahající až po obzor
 plot menší pozemek, parcela
 private plot záhumenek
 land reform pozemková reforma
 cornfield (obilné) pole
 stubble field strniště
 field overgrown with weeds zaplevelené pole, pole zarostlé plevelem
 hop field chmelnice
 pasture [paːʃə] pastvina
 meadow (medau) louka (dostatečně zavlažovaná)
 marsh mokřina
 hedge živý plot
 hillside ubočí
 drain and reclaim [riːˈkleɪm] odvodnit a přeměnit v zemědělskou půdu
 shrub keř
 semidesert [ˌsemiˈdezət] polopoušť
 irrigate [ɪrɪˈgeɪt] zavlažit

FARM ANIMALS

herd of cattle stádo skotu / dobytka
 The herd is put out to graze in the fields. Stádo je vyhnáno na pastvu.
 graze pást (se)
 tend cattle ošetřovat, hlídat, pást dobytek
 flock of sheep stádo ovcí
 livestock [ˈlaɪvstɒk] živý inventář; keep livestock chovat dobytek
 dairy cattle mn. č. dojně krávy
 twenty head dvacet kusů
 beef cattle skot na žir
 bull [bul] býk
 cow kráva
 calf [kaːf] tele
 draught [draːft] horse tažný kůň
 stallion [stæliən] hřebec
 mare [meə] klisna
 foal hříbě
 ram beran
 ewe [juː] ovce (bahnice)
 lamb [læm] jehně

pig, amer. též hog prase, vepř
 boar kanec
 sow [sau] svině
 piglet [pɪglət] selc, prasátko
 rabbit králik, amer. často zajíc
 sheepdog ovčácký pes
 bitch fena
 pup, puppy [papi] štěně
 poultry [ˈpɔʊltri] j. č., fowls [ˈfaʊlz] mn. č. drůbež
 eat from the trough [troʊf] žrát z koryta
 fatten vykrmit
 treat sick animals ošetřovat nemocná zvířata
 vet, veterinary surgeon [ˌvetrənri ˈsɜːdʒn̩], amer. veterinarian [ˌvetrəˈneəriən] veterinář
 bleat bečet (ovce), mečet (koza)
 baa [baː] bečet (jehně)
 moo [muː] bučet
 neigh [nei] ržát, řehtat
 grunt [grʌnt] chrochtat

WILDLIFE

hare [hɛə] zajíc
 partridge koroptev
 pheasant [ˈfeznt] bažant
 lark [laːk] skřivan
 drop in the numbers of st úbytek něčeho
 bird's nest ptačí hnízdo
 protect the wildlife chránit život v přírodě
 environmentalist [ˌɪnˌvaɪrənˈmentlɪst] ochránce přírody
 field and meadow flowers polní a luční květiny
 cornflower chrpa
 poppy (vlčí) mák; poppy-seed mák (semeno)
 buttercup pryskyřník
 marsh marigold [ˌmɑːʃ ˈmæɪrɪɡəʊld] blatouch
 cowslip brit. petrklíč; amer. blatouch
 primrose prvosenka, petrklíč
 lily-of-the-valley konvalinka
 snowdrop sněženka
 anemone [əˈnɛməni] sasanka
 violet [ˈvaɪələt] fialka

METEOROLOGY

meteorology [ˌmiːtiəˈrɒlədʒi] meteorologie
 meteorologist [ˌmiːtiəˈrɒlədʒɪst] meteorolog
 Met Office [ˈ- ɪ-] meteorologický ústav
 weatherman [ˈweðəməɪn], weather forecaster osoba hlásící předpověď počasí v televizi n. rozhlasu

note weather conditions všimát si povětrnostních podmínek
 measure [ˈmeʒə] the air pressure [preʃə] měřit tlak vzduchu
 humidity [hjuːˈmɪdətɪ] vlhkost
 wind speed [ˈwɪnd ɪ-] rychlost větru
 More often than not they're wrong. Většinou se mylí.
 prediction [prɪˈdɪkʃn̩] předpověď
 put faith in an old saying věřit staré pranostice
 Satellites watch the atmosphere. Družice sledují zemskou atmosféru.

It'll stay fine. Zůstane pěkně.
 We're in for a spell of wet weather. Dostaneme deště.
 We haven't had a drop of rain. Nespadla ani kapka deště. Ani trochu nezapršelo.
 trust the report věřit zprávě

Additional phrases from the text

people with a romantic turn lidé s romantickými sklony
 foolproof system neselhávající systém

1. Translate:

mow with a scythe; due to drought; drain and reclaim marshes; grow rye, barley, and oats; bale of straw; stubble field; nutrient; spread manure; harvest fodder; pick hops in hop fields; get bogged down in muddy fields; moo, bleat, grunt; a bird's nest in a hedge; Met Office; be wrong in one's predictions; foolproof system.

2. Add verbs:

1. ... horses by powerful tractors; 2. ... corn with a scythe; 3. ... grass and ... hay; 4. ... a marsh into arable land; 5. ... sugar from sugar beet; 6. freshly mown hay ... sweet; 7. flocks of sheep ... on pastures; 8. endless fields ... to the horizon; 9. a field ... with weeds; 10. the Met Office ... the air pressure; 11. farmers ... about not having enough rain; 12. I hope it'll ... fine until Sunday.

3. Enumerate:

1. several kinds of agricultural machinery; 2. various farm animals; 3. several verbs relating to agricultural activities; 4. different kinds of crops; 5. various verbs indicating the sounds that animals make; 6. some wildflowers.

4. Translate:

zabývat se zemědělstvím; uživit polovinu národa; soběstačný v produkci hlavních plodin; vlivem sucha nebo trvalých dešťů; přebytek potravin; úrodná rovina; rekultivovat půdu; přeměnit v ornou půdu; zvýšit výnos; orat s koňmi; žnout kosou; silný traktor nahradí koně; kombajn zpracovává obilí; pšenice, žito, ječmen, oves; složit balíky slámy do stohu; přidat do půdy živné látky v podobě umělých hnojiv; chovat dobytek; vyvážet hnůj; dojit krávy; vyhnat dobytek na pastvu; stádo ovcí na pastvinách; pěstovat kuřata v líhni; žít trávu; sušit seno; veterinář léčí dobytek; zanedbat údržbu zemědělských strojů; záhumenek; chovat vepře; způsobeno nedostatkem pracovních sil; táhnout se až k obzoru; lesníci pozorují úbytek zvěře; chemikálie se dostaly do pitné vody; pomáhat při žních.

5. Answer according to the text:

1. What percentage of the population is engaged in agriculture in Britain?
 2. Are Czechs self-sufficient in food? 3. Why is the total area of farmland

declining? 4. In what ways can yields be increased? 5. In what ways has the harvest changed over the years? 6. Has livestock keeping changed too? 7. How have science and technology contributed to farming? 8. When is farming machinery useless? 9. What do people with a romantic turn of mind say to all these changes? 10. What do environmentalists warn about?

6. Make three responses:

1. Do you think it'll stay fine? 2. Shall we lend a hand with the harvest? 3. This field is overgrown with weeds. 4. This roast chicken has no flavour. 5. I'm in favour of technical progress.

7. Complete the statements:

1. Farmers are always hard to please. 2. I don't think we have much to worry about. 3. It certainly doesn't look like rain. 4. More often than not they're wrong in their predictions. 5. Take me, for instance. When I don't take an umbrella ...

8. What preceded the statements?

1. ... so it'll keep us busy for another four or five days. 2. ... and that makes me think we're in for a long spell of wet weather. 3. ... and now he puts more faith in old sayings. 4. ... it's an absolutely foolproof system. 5. ... in short, it's a change for the worse.

9. Points for discussion:

1. Czechoslovakia has one of the smallest amounts of farmland per head of the population of any country in the world. 2. Weather and farming. Can man beat nature? 3. Are the fields now less beautiful than they used to be? 4. Land reforms. 5. Private plots: are they a waste of labour? 6. Changes in agriculture in the past fifty years. 7. Environmentalism -- or what to do to prevent the environment from being spoilt.

GRAMMAR

1 ZMĚNA STAVU

Změna stavu se vyjadřuje slovesy *get, become, come, grow, go, turn, fall*. Nejsou to ještě sponová slovesa jako *be*, proniká jejich původní význam. Proto *fall* a *turn* vyjadřují změnu náhlou, *grow* změnu pozvolnou; *go* a často i *turn* naznačují, že jde o změnu k horšímu. Nejvíce neurčitá jsou slovesa *get* a *become*, a proto se hodí pro nejvíce situací; *get* je hovorovější než *become*. Některá tato slovesa jsou vzájemně zaměnitelná, např. *get | become | grow old*. Ve spojení s přídavnými jmény vytvářejí protějšky nejrůznějších českých sloves. Vzácnější je doplnění sloves změny stavu podstatným jménem s předložkou *in* nebo *to* (*fall in love, turn to ice* aj.).

GET	old	zestárnout
	angry	rozzlobit se
	dressed	obléknout se
	married	oženit se, provdat se
	started	začít, zahájit

	it's getting dark it's getting late time's getting short	stmívá se připozdívá se času ubývá
BECOME	famous ill lame silent stronger thin friends	proslavit se onemocnět zchromnout ztichnout zesílit zhubnout spřátelit se
GROW	cold calm dark fat louder weak accustomed to st (to be) like sb	ochladit se uklidnit se setmět se, stmívat se ztloustnout zesílit, stát se hlasitějším (ze)slábnout zvyknout si na něco začínat se někomu podobat
COME	loose (out) right true undone	uvolnit se dobře dopadnout splnit se (o snu, tužbě) rozvázat se
GO	bad bald blind sour grey mad pale green with envy wrong to pieces	zkazit se (o potravinách) zplešatět, ztratit vlasy oslepnout zkysnout (z)šedivět zbláznit se, zešilet zhlédnout zezelenat z závisti pokazit se zhroutit se (nervově)
TURN	black pale red sour white traitor to ice to rain	(z)černat (z)blednout (z)červenat, začervenat se (z)kysnout (z)bělet stát se zrádцем změnit v leď, zledovatět přejít v dešť (např. sněžení)
FALL	asleep (přísudkové před. jméno) sick, ill vacant in love silent	usnout onemocnět, rozstonat se uvolnit se (o místě) zamilovat se zmlknout

1.1 Complete the statements:

He's thin. And if he doesn't eat better ...

And if he doesn't eat better, he'll become even thinner.

1. It's rather cold now. And if the wind starts blowing from the north ... 2. The patient is rather weak. And if his appetite doesn't improve ... 3. He's a bit stronger now. And if he continues to do his exercises ... 4. He's already slightly ill. And if he doesn't take better care of himself ...

1.2 Fill in the verbs:

1. He made a trip to the Far East. His dream ... true. 2. A tile ... loose in the roof and fell onto the pavement. 3. The sun went down behind the hill and it ... dark. 4. He met her at a dance and ... in love with her at first sight. 5. He ... pale when he heard the terrible news. 6. He ... red with shame when he was caught cheating. 7. Everything will ... right in the end. 8. He had thick curly hair when he was younger but recently he ... bald. 9. My shoe lace had ... undone again. 10. She ... calm when the immediate danger had passed. 11. They quarrelled but soon ... friends again. 12. Why ... you suddenly ... silent? Is there anything wrong? 13. When she hears how much we've won in the pools she'll ... green with envy. 14. He promised he'd come. Something must have ... wrong with his arrangements.

1.3 Translate:

1. Už jsme si zvykli na to horké podnebí. 2. Seznámili jsme se na dovolené a během dalších měsíců jsme se spřátelili. 3. On že se stal zrádцем? Zbláznil ses? 4. Nejprve zbledl, pak zčervenal, ale nakonec se uklidnil a všechno vysvětlil. 5. Sotva se setmělo, usnul jsem. 6. Za poslední léta hodně zčedivěl. 7. Mléko zkyslo, protože jsi ho nedal do chladničky. 8. Kritikové už ztichli a časem jeho práci budou možná i chválit. 9. Připozdívá se, budeme si muset pospišit. 10. Času ubývá, obávám se, že to nestihnu.

1.4 Say which verbs can go with the following adjectives:

angry - become / get / grow angry

1. grey; 2. old; 3. mad; 4. ill; 5. true.

2 WILL A WOULD

1. *Will* (minulý čas *would*) bylo původně sloveso vůle a vůle se obvykle zaměřuje na něco budoucího; tak *will* získalo funkci pomocného slovesa pro budoucí čas. Prvek vůle a rozhodnutí mluvčího přžívá dnes nejzřejměji – ovšem smíšen více nebo méně s prvkem budoucnosti – v záporné větě a v otázce s *have* (nejčastěji ve 3. osobě):

I won't stand for this.
The car won't start.
Why won't he do it?
She wouldn't let him in.
They wouldn't stay overnight.
Who will have some lemonade?
As luck would have it, ...

*Tohle nestrpím.
Auto se nechce rozjet.
Proč to nechce udělat?
Nechtěla ho pustit dovnitř.
Nechtěli zůstat přes noc.
Kdo si dá citronádu?
Osud chtěl, že ...*

2. Vůle mluvčího obvykle naznačuje jeho jistotu o splnění toho, co chce, proto se často užívá *will* pro slib nebo hrozbu, zejména v 1. osobě toto *will* nemá oslabenou podobu:

I will do that.

Udělám to.

I will never again taste a drop of spirits.

Už nikdy nevezmu do úst ani kapku alkoholu.

3. *Will* v otázce však může vyjadřovat i mírnou, zdvořilou žádost nebo výzvu. Je to vlastně otázka po ochotě osloveného. Má-li se jasně naznačit, že jde o pouhou otázku na budoucí děj, a ne o žádost, bývá místo prostého budoucího času budoucí čas průběhový. Také dodatek *will you* po imperativu zmírňuje strohost příkazu.

Will you tell me how long it will take?

Řekni mi prosím tě, jak dlouho to bude trvat.

Will you come and see me tomorrow?

Navštiv mě laskavě zítra.

Will you pass me the salt please.

Podej mi prosím sůl.

Stop that noise, will you?

Přestaň prosím tě s tím rámušem.

Kondicionál *would* vytváří ještě nesmělejší žádost než *will*, podobně jako kondicionál slovesa v češtině: *Would you pass me the salt?* Podal byste mi sůl?

Po podmínkové spojce *if* vyjadřují *will* a *would* žádost o ochotu (jak víme, v podmínkové větě nemůže stát tvar budoucího času). V české podmínkové větě by tomu odpovídalo ždvořilé *prosím tě / vás* nebo příslovce *laskavě*.

If you'd help him I'd be most obliged to you.

Kdybys mu prosím tě pomohl, byl bych ti velice zavázán.

If you'd lend me the money, I'd be very grateful indeed.

Kdybys mi laskavě půjčil ty peníze, byl bych opravdu vděčný.

Stejný význam „laskavě“, „prosím“ má *would* v práci větě:

I wish you'd stop that noise.

Kdybys tak už přestal s tím rámušem.

I wish you wouldn't keep saying that.

Rád bych, abys to pořád neříkal.

4. Budoucí čas s *will* může jako v češtině vyjadřovat domněnku. Když se domněnka týká minulého, je místo přítomného infinitivu infinitiv minulý:

This will be it.

To bude (asi) ono. To je podle všeho ono.

He'll be wondering where we are.

Nebude asi vědět, kde jsme. Podle všeho neví, kde jsme.

You'll have heard about it.

Už jsi asi o tom slyšel.

5. I poslední podvýznam se dá odvodit z významu vůle: co děláme ochotně, děláme obvykle často. Tudíž *will* i *would* (*will* se vztahuje na přítomnost, *would* na minulost) mohou vyznačit:

a) u osob zvyk, který se jim připisuje:

Sometimes he'll sleep for hours.

Někdy spává celé hodiny.

He would sit at the window for hours.

Celé hodiny vyhledával u okna.

When I was a kid I would spend hours watching ...

Jako dítě jsem trávil celé hodiny koukáním na ...

b) u věcí sklon k něčemu, tedy občasný výskyt děje:

At times severe pains will seize the whole of his body.

Občas zachvacují celé jeho tělo prudké bolesti.

c) schopnost (od sklonu je jen krok ke schopnosti), kapacitu:

The hall would seat 1,000 people.

Sál pojmul tisíc osob.

Čeština tu má též zvláštní slovesa s u- (uzvedne, unese) nebo zvláštní dokonavé tvary (napíše sto slov za minutu).

2.1 Reply:

Did he do it?

At first he wouldn't do it, but in the end he did.

1. Did he stay over the weekend? 2. Did he have a second helping? 3. Did he buy a bigger car? 4. Did she promise to correct your translation? 5. Did they accept the present?

2.2 Translate:

1. If you would let me know your decision as soon as possible, I'd be extremely obliged. 2. You'll have seen *Wuthering Heights* – it was shown on television. 3. I wish you wouldn't always let them catch you unprepared. 4. At times he'll ask the strangest questions. 5. The cinema would seat 600 people. 6. When he was homesick, he would sing "Loch Lomond" over and over again. 7. They'll be wondering whether we've got lost. 8. If you'd lend me fifty dollars, I'd pay it back within a month. 9. As luck would have it, he had left a few moments before I arrived. 10. He wouldn't say yes but wouldn't say no either.

2.3 Supply three more versions of the polite request:

Please pass the bread; I can't quite reach it.

2.4 Change into constructions with will or would:

1. All he was willing to accept was five pounds. 2. If you were kind enough to show me precisely what to do, perhaps I'd manage. 3. This is probably the correct answer. 4. I think you've heard about what happened last night. 5. Sometimes he was silent the whole day. 6. He often listens to records for hours.

DAY TRIPS FROM LONDON

Dover

Foreign visitors coming to Britain from the Continent by the Channel ferry see, as their first glimpse of the country, the high white cliffs of Dover. They are formed where the chalk of the North Downs reaches the shores of the Straits of Dover. The name Albion – applied to Britain as a whole – is derived from the Latin *albus*, referring to the white colour of the cliffs. They are now topped by Dover Castle, a former fortress guarding the entrance from the Continent. Nowadays it is a romantic spectacle, especially when floodlit at night.

The English Channel at its narrowest spot between Dover and Calais is a stretch of water 35 km wide and only about 40 m deep, and for that reason very stormy. The crossing of the Channel is very often accompanied by

seasickness, which is why many people have gladly given up England's insularity (the "protective moat") and prefer the tunnel between England and the Continent (opened in 1994) to the Channel ferry, especially if they want to take their cars with them for a holiday in France (previously, the cars had to be ferried). The idea of a tunnel under the Channel has fascinated many engineers for the last 150 years. Actual construction was begun in 1880 by an English railway king but soon afterwards the Government asked him to stop. Now twin 50 km-long tunnels carry trains with people and cars 40 km below the sea bed. The trains leave from Waterloo Station in London and enter the underground near Folkestone.

Every summer people try to swim the Channel. Strong currents make it impossible to swim in a straight line, so that the distance that must be swum is much greater than 35 km. The first man to succeed in swimming the Channel was Captain Webb, an Englishman. This was in August 1875. He landed in France 21 hours 45 minutes after entering the water at Dover. Since then there have been many successful swims (including three by Czechs) and the crossing time has been more than halved. Several men have completed nonstop two-way swims, and one man has crossed the Channel twenty times.

Canterbury

Canterbury is an old town and the ecclesiastical metropolis of England. The pilgrimage to Canterbury, immortalized by Chaucer, was very popular in the Middle Ages. The goal of the pilgrims was the shrine of Thomas Becket, whose murder in the cathedral in 1170 marked the culmination of a long conflict between the Church and the State. Much of the cathedral is built in the Late Gothic or Perpendicular style of architecture.

Rochester

Rochester, about 45 km from London by road, is a picturesque old town near the mouth of the Medway. The things to see here are the castle, the cathedral, and the old houses associated with Charles Dickens. Rochester was his home for the last thirteen years of his life and some of its houses have been identified as houses described in *The Pickwick Papers*, *Great Expectations*, and a number of other novels.

Hastings

Hastings is associated with the Norman invasion and the Battle of Hastings on 14 October 1066 – the last successful attempt to invade England. On the site of the battle, Battle Abbey was founded by William the Conqueror and an altar was erected on the exact spot where the English King Harold had been killed. In 1966 great celebrations were held commemorating the 900th anniversary of the battle. This occasion brought about a sudden increase in the number of persons claiming Norman descent. Genealogists say, however, that only about six families could establish male-line descent to an ancestor in the *Domesday Book* (1086). And just because a name was in that register it does not necessarily follow that its bearer was at Hastings. Only about 33 of the 8,000 men in William's army have been identified.

Chartwell Manor

Chartwell Manor in Kent, the home of Sir Winston Churchill, is open to the public. The house contains a collection of Churchill memorabilia recalling its former occupant and his many-sided life.

Brighton

Southend, Margate, Ramsgate, Eastbourne, and Brighton may be regarded as London's seaside resorts. Brighton, which can be reached in one hour by electric trains running from London, is the largest seaside resort in England. Most of Brighton's architecture dates from the beginning of the 19th century, the Regency period. Besides the shingly beach, a promenade extending for six kilometres, and the usual places of entertainment, there is the Royal Pavilion, a grandiose mock-Oriental palace, finished in 1822. A new university, the University of Sussex, was founded near Brighton in the 1960s.

Windsor

Windsor, 35 km west of London, is quickly reached by coach or railway. By steamer it takes some five hours but the scenery along the river Thames more than compensates for the extra time. Nearly all the British sovereigns since William the Conqueror have resided in Windsor Castle, though the oldest part now only dates from the late 14th century. The castle precincts and parts of the park are open to the public and so are the State Apartments when the Court is not in residence. The Apartments contain a priceless collection of pictures, furniture, china, and tapestries. From the terrace there are fine views of the Chilterns and of the river. The castle itself may seem strangely familiar to Czech visitors, for Hluboká Castle in Southern Bohemia was rebuilt by Princess Schwarzenberg in the 1840s in imitation of Windsor Castle, so impressed was she by Tudor Gothic. Not far from Windsor Castle is the most famous of English public schools, Eton (founded in 1440; the first primitive schoolroom has been kept to this day); the young Etonians are conspicuous in the dark tailcoats and top hats that they wear as school uniforms. Near the town is Ascot, where a horse race, traditionally visited by royalty, is held each year in mid-June.

altar [ɔ:lta] oltář; **ancestor** [ænsəstə] předek; **apply** [ə'plai] **to st** platit pro něco; vztahovat se na něco; **bearer** [beəə] nositel; **chalk** [tʃɔ:k] křída; **claim st** dělat si nárok na něco; **cliff** útes; **conqueror** [kɒŋkərə] dobyvatel; **conspicuous** [kən'spɪkjʊəs] nápadný; **culmination** [ˌkʌlmə'neɪʃn] vyvrcholení; **derive** [dɪ'raɪv] odvodit; **descent** [dɪ'sent] původ; **ecclesiastical** [ɪˌkli:zi'æstɪkl] církevní; **establish** [ɪ'stæblɪʃ] prokázat; **ferry (boat)** trajekt, převoz; **genealogist** [ˌdʒi:ni'ælədʒɪst] rodopisec, genealog; **grandiose** [grændi'ɔ:əs] grandiózní; **horse race** j. č. koňské dostihy; **immortalize** [ɪ'mɔ:təlaɪz] učinit nesmrtelným; **insularity** [ɪ'nsju'lærəti] ostrovní poloha; **male line** mužská linie; **manor** [mænə] zámek s pozemkem (venkovský); **many-sided** mnohostranný, všestranný; **memorabilia** [ˌmemərə'bi:liə] památky (osobní); **metropolis** [mə'trɒplɪs] metropole; **moat** [məʊt] obranný příkop; **mock-Oriental** [ˌmɒk'ɔ:ri'entl] pseudoorientální; **necessarily** [nesəsəri] nutně, nezbytně; **Perpendicular style** [ˌpə:pen'dɪkjʊlə -] pozdně gotický styl (jen o anglické gotice); **precincts** [pri:sɪŋkts] mn. č. areál; nádvoří; **princess** [prɪn'ses], *se jménem* [ˌprɪnses -] princezna; **recall** [ri'kɔ:l] připomínat, vzpomínat; **refer** [ri'fə:] **to st** vztahovat se na něco, odkazovat k něčemu, zmiňovat se o něčem; **Regency period**

[ˌri:dʒnsi -] období regentství (1. konec vlády Jiřího III., 1811–20; 2. umělecký styl let 1810–30); **reside** [ri'zaid] sídlit; **residence** [rezɪdns] **be in residence** sídlit, být usazen, pobývat; **royalty** [roiəlti] královská rodina; **shingly** [ʃɪŋgli] oblázkový; **shrine** [ʃraɪn] svatyně; **spectacle** [spektəkl] podivná; **State Apartments** reprezentační místnosti (pro slavnostní příležitosti); **straits** úžina; **stretch** úsek; **top st** pokryt vrchol něčeho; **Tudor Gothic** [ˌtju:də 'gɒθɪk] tudorovská gotika (asi 1500–1580)

Vlastní jména: **Albion** [ælbɪən] Albion; **Ascot** [æskət]; **Brighton** [braɪtn]; **Canterbury** [kæntəbri]; **Chartwell** [tʃɑ:twel]; **the Chilterns** [tʃɪltənz] vysočina severozápadně od Londýna; **the Domesday Book** [ˌdu:mzdeɪ 'bʊk] anglická pozemková kniha z let 1086–7; **Eastbourne** [i:stbo:n]; **Eton** [i:tn]; **Etonian** [i:ˌtəʊniən] žák školy v Etonu; **Harold** [hærd] poslední anglosaský král (1066); **Hastings** [heɪstɪŋz]; **Kent** [kent] hrabství v jihovýchodní Anglii; **Margate** [ma:ɡɪt]; **the Medway** [medwei] jihoanglická řeka; **Ramsgate** [ræmzɡɪt]; **Rochester** [rɒtɪstə]; **Windsor** [wɪnzə]

SEASONS OF THE YEAR

Spring and summer are perhaps the most beautiful seasons of the year – that is why people usually fall in love in spring and take their holidays in summer. But a hike in the early autumn can be beautiful too. Though it is too late for bilberries and raspberries, and you may not find any blackberries or mushrooms to pick, you will be delighted with the colours of the woods. The leaves of maples, birches, ashes, and beeches become tinted yellow, orange, brown, and red. Firs, pines, and spruce trees make a vivid contrast because their needles remain dark green. Rowan trees, also called mountain ash, wear clusters of bright red rowanberries. Don't miss this colourful period, because soon the trees will shed their leaves: by late October they will be bare.

As the temperature continues to sink, it becomes chilly. The first frosts come, and in the morning there may be hoarfrost on the grass. Sometime late in November the first snow begins to fall, unless it is a mild winter, with no snow until after Christmas. On higher ground snowfalls come earlier – in the mountains there may be one or two feet of snow while in the valleys there is none. Snow-capped hills and peaks look beautiful but forest animals find it hard to survive in the snowbound countryside. That is why foresters and gamekeepers put out fodder in the forage racks. Some animals hibernate, that is spend the whole winter in a state resembling sleep; others, for instance squirrels, store supplies for winter; still others just try to survive from day to day – if they have already survived the hunting season in the autumn.

According to the calendar, winter begins on 21 December, but it is usually January before the really cold weather sets in. The winter landscape is lovely, with everything covered beneath a thick layer of snow. But the wind piles up snowdrifts along the roads and snowploughs have to be brought into action to clear the snow and make the blocked roads passable again. Hares and roe deer often leave tracks in the snow outside the villages; hunger drives them to gardens and human dwellings. Children in villages enjoy themselves throwing snowballs, building snowmen, sledging, skiing, and skating on lakes and streams that are frozen over. They do not mind the cold, though temperatures may go as low as twenty degrees below zero overnight. If the frost does not let up, if it freezes hard for a couple of weeks, then gardeners become worried about their fruit trees and gamekeepers about the game, which might freeze to death.

Fortunately, such a long and severe winter is rare in the temperate zone. The temperature rises again, there may be some more snow, but the snowflakes melt as soon as they touch the ground: the thaw has set in. When it is thawing in the mountains, the mountain streams become swollen and there may be floods in the regions through which the rivers pass. But soon the water will have flowed into the seas and the earth will begin to prepare itself for another cycle of spring to winter. Aren't we fortunate in having four seasons, each different? If only the summer were always summery when we are on our holidays. Sometimes, however, something seems to go wrong and in the middle of July icy winds start blowing and it pours with rain so that holidaymakers shiver in their tents and summer cottages and curse the weather. But Nature likes to be unpredictable.

- 257
- A: Isn't it wonderful here in the woods?
B: Yes, it's so peaceful. Let's lie down and relax.
A: What I like most in the woods is lying on my back and looking at the way the branches stand out against the sky.
B: Yes, everything here is so restful. I can't understand people who stay in town on a day like this.
A: Neither can I. I suppose they're just too lazy to make the effort. But –
B: Ouch!
A: What's wrong?
B: I've been bitten! Look at that – an invasion of ants!
A: Don't panic. There are only a few.
B: A few? There're thousands of them. Let's get out of here and get back to town.

VOCABULARY

WOOD

- wood *častěji mn. č.* woods les
forest [forəst] les (*rozsáhlý*)
wooded zalesněný
woodland *j. č.* lesy, zalesněná, lesnatá krajina
on the edge of the wood na pokraji lesa
not to see the wood for the trees nevidět pro stromy les
cut down a tree (s)kácet strom
woodcutter, amer. lumberjack dřevorubec
leafy listnatý
deciduous [di'sidžuəs] opadavý
coniferous [kə'nifərəs] jehličnatý
conifer [kəunifə, konifə] jehličnatý strom, jehličnan
shed leaves shazovat listí
cone šiška
needle jehlice; needles jehličí
bark kůra
treetop koruna stromu
turn yellow zežloutnout
forest animals *mn. č.* lesní zvěř
forestry lesnictví
forester lesník
gamekeeper hajný
take care of game pečovat o lovnou zvěř a ptactvo
plant trees sázet stromy
game preserve [1- pri'zə:v] obora
feed the deer krmit vysokou (zvěř)
roe deer *j. č. = mn. č.* srnec, srna
open / hunting season lovecká sezóna
- close [kləʊs] season hájení
store supplies skladovat / ukládat zásoby
hibernate [haɪbəneɪt] přezimovat
winter sleep zimní spánek
oak dub
beech buk
birch břiza
ash jasan
mountain ash, rowan [raʊən, rauən] jeřáb
maple [meɪpl] javor
fir jedle
spruce smrk
pine borovice
larch [la:ç] modřín
hazel [heɪzl] líska; hazel nut liskový ořech
bunch / cluster of bright red berries chomáč / trs jasně červených bobulí
grow wild růst divoce
strawberry jahoda
raspberry [ra:zbri] malina
blackberry, brambleberry ostružina
bilberry, amer. blueberry borůvka
cranberry brusinka
gather mushrooms sbírat houby (*v Británii se houby v přírodě běžně nesbírají: „mushroom“ tam většinou znamená „žampion“ a houbaři-specialisté houhám souhrnně říkají fungi [fʌŋgəɪ]*)
go mushrooming jít na houby
poisonous [pɔɪznəs] jedovatý (*rostlina i živočich*)

venomous [venəməs] jedovatý (jen o živočichu)
poison oneself otrávit se

WINTER

Winter / The cold weather sets in. Nastává zima / studené počasí.

The weather / winter's grown more severe [si'viə]. Přituhlo.

severe winter prudká, krutá zima

exceptionally mild [ik'seɪʃənəli] mimořádně mírný

temperate zone [ˈtemprət ˌzəʊn] mírný (podnebný) pás

The temperature falls / rises. Teplota klesá / stoupá.

icy wind ledový vítr

damp and cold sychravý

chilly chladný

hoarfrost [ho:frost] jinovatka

snowfall 1. sněžení; 2. množství napadaného sněhu; an average snowfall of five inches per year

It's snowing. Sněží.

We had a lot of snow over the weekend. We had two inches of snow. Bylo hodně sněhu přes víkend. Bylo pět centimetrů sněhu.

heavy fall of snow / snowfall silné sněžení

snowbound road silnice zavátá sněhem

snow-covered zasněžený

The wind piles up snowdrifts. Vítr tvoří závěje.

track in the snow stopa ve sněhu

blizzard [blɪzəd] prudká a dlouhá sněhová bouře

snowstorm sněhová bouře, vánice

snow-capped peak (knižně) zasněžený vrcholek

snowflake sněhová vločka

beneath a thick layer of snow pod silnou vrstvou sněhu

The valley is snowed in / up. Údolí je sněhem odříznuto od světa.

bring a snowplough [snəʊpləʊ] into action nasadit sněhový pluh

clear the snow odklidit snih

clear the road proházet / protáhnout cestu

shovel (the snow off) the pavement odházet snih z chodníku

shovel a path through the snow proházet ve sněhu cestíčku

icy road zledovatělá silnice, silnice s námrazou

make the road passable učinit silnici sjízdnou

freeze hard silně mrznout

The frost has let up. Mráz polevil.

It's five (degrees) above / below zero [ziərəʊ]. Je pět (stupňů) nad / pod nulou.

centigrade thermometer [ˌsentɪgreɪd θə'momɪtə] Celsiův teploměr

Fahrenheit [færənhait] scale Fahrenheitova stupnice (s bodem mrazu na 32° a bodem varu na 212°)

freeze to death zmrznout

The lake is frozen over. Rybník je zamrzlý.

break through the ice probořit se na tenkém ledě

go in for winter sports pěstovat zimní sporty

throw snowballs koulovat se

build a snowman [snəʊmæn] stavět sněhuláka

skate bruslit

slide klouzat se; klouzačka

slip uklouznout

slippery kluzký

go down a slope on a sledge / amer. sled sjíždět ze svahu na sáňkách (amer. sledge nákladní saně)

go sledging brit. jít sáňkovat

sleigh [sleɪ] j. č. saně (pro koňský potah); go for a sleigh ride projet se na saních

snowmobile [snəʊməbi:l], amer. [snəʊməbi:l] motorové saně

ski [ski:] lyžovat; lyže (jedna); a pair of skis lyže

ski stick [ˈ-], amer. ski pole lyžařská hůl

cross-country skis lyže běžky

skier [ski:ə] lyžař

go downhill sjíždět ze svahu

downhill skiing sjezdové lyžování

melt tát

The thaw [θə:] sets in. Nastává obleva.

It's thawing. Taje.

swollen river rozvodněná řeka

1. Translate:

beeches turn yellow; put fodder in the forage racks; the trees shed their leaves; clusters of rowanberries; the deer leave tracks; the wind piled up snowdrifts; the frost is not letting up; it's thawing outside; conifers; go downhill on a sledge; cross-country skis.

2. Distinguish:

frost – hoarfrost; snowbound – snow-capped; gamekeeper – forester; sleigh – sledge; slide – slip; birch – beech; pine – fir; waterfall – snowfall; mountain – peak; freeze – freeze over – freeze to death.

3. Translate:

sbírat houby a borůvky; trhat maliny a ostružiny; lovecká sezóna; stromy shodily listí a jsou holé; borovice si ponechávají jehličí; je sychravo; trást se zimou; zasněžené kopce a vrcholky hor; krajina pod sněhem; přežít díky lesníkům a hajným; hlad zahání lesní zvěř k obydlím; přezimovat pod zemí; skladovat zásoby; skryt pod silnou vrstvou sněhu; nasadit sněžný pluh; učinit silnici sjízdnou; zmrznout (a zemřít); sáňkovat na svahu kopce; bruslit na zamrzlém rybníku; zima jim nevádí; silně mrzne; mrazy polevily; sněhové vločky tají; horské potoky se rozvodnily; prudká zima; proklínat počasí; tady v lese to uklidňující.

4. Enumerate:

1. various berries; 2. several kinds of trees; 3. some snow-compounds and verbs collocating with snow; 4. various hazards faced by forest animals.

5. Answer according to the text:

1. Are some seasons more beautiful than others? 2. Which trees make vivid contrasts in autumn? 3. Do the first frosts and snow come together? 4. Can forest animals survive the winter easily? 5. Are all roads passable in winter? 6. Why do children enjoy the winter? 7. Are winters in the temperate zone severe? 8. What's the reason for floods in spring? 9. Do holidaymakers often curse the weather? 10. Is it always restful in the woods?

GRAMMAR

1 SHALL – SHOULD

O tvaru shall byla dosud zmínka jen při výkladu tvoření budoucího času (4. lecke). Konstatovali jsme, že v 1. osobě jednotného i množného čísla will dnes často i v britské angličtině vytlačuje shall.

1. Pro bezpříznakovou budoucnost bývá shall v 1. osobě v knižním stylu, když budoucí událost závisí na jiném než na vůli mluvčího:

Perhaps / I hope I shall go abroad next summer. *Snad / Doufám, že příští léto pojedou do ciziny.*

I'm afraid I shall be left behind. *Myslím, že mě nevezmou s sebou.*

Srovnejte možnost kontrastování:

I do not like him and I will never marry him.

I love him but I'm afraid I shall never be allowed to marry him.

I will never see him again if that's what you wish but I shall always love him.

2. *Shall* se užívá, když jde o závazek – což je původní význam *shall*. Potom se vyskytuje ve všech osobách:

a) v 1. osobě množného čísla je ekvivalentem otázek jako *Do you want to do it? Would you like to do it?*

Shall we take a taxi? *Vezmeme si taxi?*
Shall we have a pint of beer? *Dáme si jedno pivo?*

b) v tázacím dovětku, po *let's*:

Let's go, shall we? *Pojďme, ano?*

c) v nabídce:

Shall I carry your bag? *Mám ti nést tašku?*
Shall I call someone? *Mám někoho zavolat?*
Shall I show you the way? *Mám ti ukázat cestu?*

d) v žádosti o příkaz, instrukci, radu:

What shall I do with it? *Co s tím mám dělat?*
When shall I tell him to come? *Kdy mu mám říct, aby přišel?*
What shall I do? *Co mám dělat?*

e) v zastaralém knižním stylu *shall* v 2. a 3. osobě vyjadřuje slib do budoucna. Slib něčeho nepříjemného je hrozbou:

You shall have the money tomorrow. *Ty peníze dostaneš zítra.*
You shall see. *Však uvidíš!*
He shall regret it. *Bude toho litovat.*

V hovorovém jazyce se však hrozba vyjádří jinak, např. místo *You shall suffer for this!* se řekne *I'll make sure you suffer for this!*

3. Závazek požadovaný mluvčím může být roven příkazu, když mluvčím je nějaká instituce, zákon, přijatý předpis apod. *Shall* se proto také vyskytuje v jazyce úředních vyhlášek a náboženských příkazů:

It shall be the duty of the nurse ... *Povinností sestry bude, aby ... (srovnejte zastaralé „budiž“)*
The Ministry shall arrange it so that ... *Ministerstvo ať to zařídí tak, aby ... (knižně „necht ...“)*
Thou shalt love thy neighbour as thyself. (shalt = *archaický tvar v 2. osobě j. č.*) *Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.*

4. *Should* odpovídá českému „měl by“, ale často i českému „má“. Zmírňující „měl by“ zní v těchto případech zpravidla příliš podmíněně, opatrnicky apod.

Should I call someone? *Mám někomu zavolat?*
Children should obey their parents. *Děti mají poslouchat rodiče.*
Visitors should beware of pickpockets. *Návštěvníci ať si laskavě dají pozor na kapesní zloděje.*

5. Dále se *should* vyskytuje ve vedlejší větě s *that* (v hlavní větě je sloveso vyjadřující žádost, přání, výzvu).

He demands that we should return. *Žádá, abychom se vrátili.*

I'm anxious that he should know nothing.

Velice mi záleží na tom, aby o tom nevěděl.

6. Jiné než *should*, které je jen zmírněným *shall*, je *should* ve vedlejší větě podmětne nebo příčinně. *Should* zde naznačuje, že mluvící osoba jen předkládá svůj osobní názor nebo citově stanovisko, které nevnučuje. Věty s prostým oznamovacím způsobem předkládají hodnocení jako hotovou skutečnost, při opisu se *should* jde spíše o představu:

a) It's a pity that he should *Je to škoda,* *že to odmítá,*
It's a shame refuse it, *Je to ostuda,* *si to myslí, atd.*
It's better think so, atd. *Je lepší,*
It's understandable *Je pochopitelné.*
It's surprising *Je překvapující.*
It's improbable *Je nepravděpodobné,*
Je typické.
It's character-istic *Je nemyšlitelné.*
It's unthinkable *Je ostudné.*
It's disgraceful *Dělá mi starosti, že neodpovídá.*
It worries me that he shouldn't answer. *Jsem překvapen, že to odmítá.*
b) I'm surprised that he should refuse it. *Byl jsem ohromen, že nezve otce.*
I was shocked that he shouldn't invite his father.

Minulost se vyjadřuje minulým infinitivem:

I'm surprised that he should have refused it. *Jsem překvapen, že to odmítl.*
It's a pity that he should have lost it. *Je to škoda, že to ztratil.*

7. V podmínkové větě *should* zabarvuje podmínku neuskutečnitelnou v přítomnosti nejistotou nebo menší pravděpodobností:

If you should see him, remember me to him. *Kdybys ho snad (přece jen) viděl, pozdravuj ho ode mne.*
If I should decide to leave earlier, I'll let you know. *Kdybych se náhodou rozhodl odejít dřív, dám ti vědět.*

1.1 Respond:

I doubt that I'll find him.
But if you should find him, let me know.

1. I doubt that he'll agree. 2. I doubt that they'll put the house up for sale.
3. I doubt that they'll be willing to pay so much. 4. I doubt that he'll change his mind.

1.2 Reply:

So they lost the match in the end. Isn't it surprising?
Yes, it is surprising that they should have lost it.

1. So she married that millionaire after all. Isn't it amazing? 2. So he managed to build the house himself. Aren't you astonished? 3. So he has cheated us again. Isn't it disgraceful? 4. So she still isn't back from her trip. Aren't you worried? 5. He'll give it up in the end. Isn't it a pity?

1.3 Translate:

1. Shall I book a room for New Year's Eve? 2. He shall regret that he has turned down our offer. 3. Thou shalt love thy father and thy mother. 4. She demands that we should reject his suggestion. 5. Isn't it amazing that he should have failed twice? 6. It's characteristic of him that he should prepare every little detail well in advance. 7. I'm anxious that my family should have all they need. 8. It's unthinkable that he should let us down.

2 ZÁSTUPNÉ ONE(S)

1. One může zastoupit podstatné jméno, čímž se zamezí opakování podstatného jména v téže nebo následující větě.

He searched the big room and the small one. *Prohledal velký i malý pokoj.*
I'm looking for a flat. I'd like one with a view of the countryside. *Hledám byt. Chtěl bych byt s výhledem do krajiny.*
His first feeling was one of pity. *Jeho prvním pocitem byla lítost.*

Nejčastěji stojí zástupné one po ukazovacích zájmenech *this* a *that*, po členu *the*, po tázacím zájmenu *which*, po zájmenu *the other, another*, po výrazu *either, neither* a po přídavných jménech. *One* vyjadřuje individuální osobu nebo věc, množné číslo je *ones*.

I found a few books on Greece for you, but not the ones I was looking for. *Našel jsem ti pár knih o Řecku, ale ne ty, které jsem hledal.*

2. *One(s)* je možno vynechat po superlativu, po *this, that, these, those* (v britské angličtině v nevhovovém stylu *ones* nebývá po *these, those*), dále po *either, neither* a po zájmenech:

I think my dog is the fastest (one). *Myslím, že můj pes je nejrychlejší.*
I don't think much of this one. *O tomhle nemám moc vysoké mínění.*
I don't think much of these. *O těchto nemám moc vysoké mínění.*
Which (one) would you like? *Který byste chtěl?*
Either (one) will suit me. *Bude mi vyhovovat kterýkoli.*

3. *One(s)* se neužívá:

a) za nepočitatelná podstatná jména:

Get a real sponge – we don't want an artificial one. *Obstarej pravou houbu – nechceme umělou.*
Don't get artificial silk – we must have real silk. (*nikoli *a real one*) *Nekupuj umělé hedvábí – potřebujeme pravé.*

Your English is good. (*nikoli *a good one*) *Tvá angličtina je dobrá.*

b) po základních číslovkách, pokud za nimi nenásleduje adjektivum:

I caught nine. *Chytil jsem jich devět.*
I caught nine big ones. *Chytil jsem devět velikých.*

c) obvykle po *both*:

Which one would you like? – Both. *Který bys chtěl? – Oba.*

d) zpravidla také po *the first, the last, the next*, po *own* a po *another* (místo *other ones* je *others*; místo *the other ones* je zpravidla *the others*):

I used to share a room with my brother, but now I have my own. *Bydlíval jsem s bratrem, ale teď mám svůj pokoj.*

2.1 Fill in *one(s)* wherever possible or necessary:

1. I can see better with my right eye than with my left ... 2. There were fewer writers in early Middle English than in late ... 3. A short answer is never polite; a longer ... is more satisfactory. 4. I won't allow you to experiment with my child but you can do as you like with your own ... 5. The water here is quite deep; but over there you'll find even deeper ... 6. I took several courses in literature – compulsory as well as optional ... 7. I don't like foreign recipes; I prefer my own ... 8. I'd like some pineapples – perhaps these two large ... 9. You can have one of these bananas. – Which ...? 10. Scotch whisky is made from different materials than Irish ...

2.2 Translate:

1. Srovnáme-li moravská vína se slovenskými, nezjistíme žádný velký rozdíl. 2. Zadní kola traktorů jsou větší než přední. 3. Tady je jedna fotografie z výletu a zde je další. 4. Několik z těchto domů pochází z 18. století, například tento byl postaven roku 1770. 5. Tato výstava je nejsouhrnnější, jaká se kdy z děl Williama Turnera pořádala. 6. Mým dcerám je dvanáct a patnáct; ta starší už chodí do gymnázia. 7. Poslední pokusy byly na rozdíl od všech předchozích už úspěšné.

3 VŠEOBECNÝ VÝRAZ ONE

One (jen jednotné číslo) má platnost všeobecného výrazu jako německé *man* nebo francouzské *on*. V češtině se užívá zvláště výraz „člověk“ nebo zájmena „my, vy“, zvrtné sloveso apod. V hovorů se místo neosobního *one* dává přednost zájmenu *you*, ale *one* s přivlastňovacím *one's* je běžné.

One should do one's duty. *Člověk by měl konat svou povinnost.*
It makes one nervous. *Člověk je z toho nervózní.*
One can't always be first. *Člověk nemůže být vždy první.*
I'm not one to be afraid. *Nejsem někdo, kdo se bojí.*
If one had more money ... *Kdyby člověk měl víc peněz ...*
One can't enjoy oneself if one hasn't got any money. *Člověk se nemůže bavit, když nemá peníze.*
as one might expect *jak by se dalo očekávat*

Jako všeobecný podmět (v češtině „člověk“) fungují i výrazy *a man, a person, they, people* a jejich synonyma:

There's everything a man can want here. *Tady je vše, co si člověk může přát.*

One can see a person every day and not know the colour of his hair. *Člověk může někoho potkávat denně a nevědět, jaké barvy jsou jeho vlasy.*

You can never tell. *Člověk nikdy neví.*
Never mind what people say. *Nedbej na to, co se říká.*
So they say. *Tak se to aspoň tvrdí.*

Neurčitým všeobecným neosobovým výrazem je *things* (množné číslo):

Things are never as bad as they seem at first. *Nic není tak zlé, jak se zpočátku zdá.*

You take things too seriously. *Bereš všechno moc vážně.*

3.1 Complete what preceded or follows (restrict your vocabulary to that of a trip):

1. ..., it simply makes one nervous. 2. As one would expect, ... 3. ... well, one can't always be first. 4. One should at least try, ... 5. If one were younger, ... 6. ... but one can never tell. 7. ... but I'm not one to give up easily.

NOTABLE EVENTS IN THE BRITISH CALENDAR

(Anniversaries, ceremonies, pageants, festivals, shows, sports events)

January 1: New Year's Day. New Year Honours. Titles and decorations are conferred by the sovereign.

March 1: St David's Day (the patron saint of Wales).

March 17: St Patrick's Day (the patron saint of Ireland): Bank Holiday in Ireland.

March (or early April): Oxford – Cambridge Boat Race on the river Thames.

April 23: St George's Day (the patron saint of England).

April 23: Shakespeare's birthday commemorations: festivities at Stratford-upon-Avon.

April (last Saturday in April or first Saturday in May): Football Association Cup Final.

May 1: May Day (the first of May). Political parties of the left hold processions and public meetings.

May: Chelsea Flower Show at the Royal Hospital, Chelsea, London.

May (end of May or beginning of June): Horse racing on Epsom Downs – the Derby.

June (a fortnight after the Derby): Royal Ascot horse racing on Ascot Heath, a racetrack in Berkshire, England.

June (Saturday after June 9): The Queen's official birthday. Birthday Honours. The ceremony of Trooping the Colour – a ceremonial mounting of the guard, in the presence of the sovereign, at the Horse Guards Parade in London.

June: Cricket at Lord's (i.e. Lord's cricket grounds) and tennis championships at Wimbledon.

June 24: Midsummer Day. Sunrise ceremony at Stonehenge on Salisbury Plain.

July: The International Musical Eisteddfod: competition for poets, singers, and musicians, held at Llangollen in Wales. The modern Eisteddfod is a revival of the medieval congresses of Welsh bards, which died out in the Tudor period.

August – September: Edinburgh International Festival of music and the arts.

November 5: Guy Fawkes Day: the anniversary of the Gunpowder Plot in 1605 is celebrated with bonfires, fireworks, and the burning of guys, i.e. effigies of Guy Fawkes (1570–1606), an English conspirator who, with other Catholics, attempted to blow up James I and Parliament. The plot was discovered (4 November 1605) and Fawkes and the other conspirators were executed.

November 9 (or second Saturday): Lord Mayor Show in London. The Lord Mayor, elected in the 15th-century Guildhall, travels in a golden coach from his residence, the Mansion House, to the Law Courts in the Strand to take an oath of allegiance to the Sovereign.

November 11 or the Sunday nearest it: Remembrance Day: ceremony at the Cenotaph in Whitehall, London. Two minutes' silence honouring those killed in the two world wars.

November 30: St Andrew's Day (the patron saint of Scotland).

bard bard, pěvec (*původně* = minstrel); **bonfire** [bonfaɪə] hranice (*ohně*); **cenotaph** [senə'tɑ:f] kenotaf, pomník padlým; **confer** [kən'fə:] **st on sb** udělit někomu něco; **congress** [kɒŋɡres] sjezd; **conspirator** [kən'spɪrətə] spiklenec; **cup final** ['kʌp 'faɪnəl] *brit.* finále (fotbalového) poháru; **decoration** [ˌdeko'reɪʃn] vyznamenání; **effigy** [efɪdʒi] figurína, panák, zpodobení; **flower show** květinová výstava; **guard** [ɡɑ:d] garda, gardista; **gunpowder** střelný prach; **guy** [ɡaɪ] panák; **honour** [ɒnə] pocta; **patron saint** [ˌpeɪtrən 'seɪnt] patron; **plot** spiknutí; **remembrance** [rɪ'membərəns] vzpomínka, památka; **revival** [rɪ'vaɪvl] obnovení; **take an oath of allegiance** [ˈaʊθ əv ə'li:dʒəns] **to sb** složit přísahu věrnosti někomu

Vlastní jména: **Ascot** [æskɒt]; **Berkshire** [ba:kʃə] hrabství v Anglii; **Chelsea** [tʃelsi] londýnská čtvrť; **Derby** [dɑ:bi]; **Eisteddfod** [ai'stedʃəd], velišky [ai'steðvod]; **Epsom** [epsəm] město v hrabství Surrey; **the Guildhall** [ɡɪldho:l]; **Guy Fawkes** [ˌɡaɪ 'fo:ks]; **Llangollen** [læn'ɡoʊlən]; **Stonehenge** [ˌstəʊn-'hen(d)ʒ] megalitická stavba z doby bronzové (1800–1400 před n. l.), svatyně kultu slunce a snad i astronomická observatoř; **Surrey** [səri] hrabství v Anglii; **Trooping the Colour** [tru:pɪŋ] *brit.* vojenská přehlídka s nesením vlajky; **Whitehall** [waɪtho:l] třída s několika vládními budovami; přeneseně též = britská vláda; **Wimbledon** [wɪmblɒn] londýnská čtvrť, kde se na hřištích All England Lawn Tennis Clubu každoročně od r. 1877 pořádá mezinárodní tenisový turnaj na travnatých dvorcích

NOTABLE EVENTS IN THE AMERICAN CALENDAR

January 15 (or third Monday): Martin Luther King, Jr's Birthday.

February 12: Lincoln's Birthday.

February 22 (or third Monday): Washington's Birthday. Commemorated by public ceremonies.

May (second Monday): Mother's Day. A day devoted to honoring mothers. Father's Day is the third Sunday in June.

May 30 (or last Monday): Memorial Day. A day to honor the memory of those who have given their lives for their country. Flowers and flags are placed

on the graves of the war dead in cemeteries in the U.S.A., Europe, and the Pacific. There is a ceremony at the Tomb of the Unknown Soldier in Arlington National Cemetery.

July 4: Independence Day. It honors the day in 1776 when the Continental Congress adopted the Declaration of Independence, thus establishing the U.S.A. Each city and town has its own ceremony; there are parades, band concerts, speeches by public officials, and fireworks displays in the evening.

September (first Monday): Labor Day. The workingman's holiday. There are no parades – Labor Day is planned as a long weekend midway between the Fourth of July and Thanksgiving.

October 12: Columbus Day. The anniversary of the discovery of America by Christopher Columbus. It is mostly marked at schools.

November 11: Veterans' Day. Held on the anniversary of the end of World War I, it honors the veterans of all wars.

November (fourth Thursday): Thanksgiving Day. First celebrated in 1621 by the English settlers of the Plymouth Colony, after their first harvest. Now it is an occasion for the whole family to be together.

Technically there are no national holidays in the U.S.A., since each state has jurisdiction over its own holidays. In practice, however, most states observe the federal legal public holidays, though these only apply legally to the District of Columbia and to federal employees. The federal holidays are: New Year's Day, Martin Luther King, Jr.'s Birthday, Washington's Birthday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Columbus Day, Veterans' Day, Thanksgiving, and Christmas.

cemetery [semətɹi] hřbitov; **fireworks display** ohňostrož; **grave** hrob; **honor** uctit; **jurisdiction** [ˌdʒuəriəˈdɪkʃn] pravomoc; **mark an anniversary** připomínat výročí; **observe** [əbˈzə:v] zachovávat; **settler** osadník, kolonista; **tomb** [tu:m] hrob(ka); **veteran** [vetərən] veterán, vojenský vysloužilý

Vlastní jména: Arlington [aːlɪŋtən] *předměstí Washingtonu; Christopher Columbus* [ˌkrɪstəfə kəˈlʌmbəs] *Kryštof Kolumbus (1451–1506); the Continental Congress* (kɒntəˈnɛntl̩ ˈkɒŋɡres) *Kontinentální kongres (třinácti kolonií a po revoluci Kongres USA: 1774–89); King, Martin Luther* [ˌmɑːtɪn ˌluːθəˈkiŋ] *(1929–68) americký baptistický pastor, jeden z vůdců boje za občanská práva černochů a autor taktiky neuzívání násilí při protestních akcích; Memorial Day* [məˈmɔːriəl –] *Den památky padlých; Mother's Day* *Svátek matek; the Pacific* [pəˈsɪfɪk] *Pacifik; Plymouth* [plɪməθ] *přístav v jižní Anglii, odkud vypluli kolonisté roku 1620 na lodi „Mayflower“*

AT THE HOSPITAL

While a lot of people go to the general practitioner unnecessarily – they could get over their colds easily enough without any prescriptions – no one goes to hospital without a good reason. A general hospital has several wards. The infectious diseases ward is for patients who must be isolated from the rest so that their infections do not spread any further. The emergency or casualty ward treats patients with injuries suffered at work, on the roads, or at home that need immediate attention. Cuts and wounds and grazes are cleansed, stitched up, bandaged and later rebandaged until they heal. When something hits you on the head you get a concussion; the skull that protects the brain is not easily broken but any brain injury can have serious aftereffects. Fractures of bones are not so dangerous but take a long time to heal too; the limb has to be put in a plaster cast that keeps it quite immobile. Burns are another painful type of injury.

Another ward deals with disorders of the internal organs, especially the alimentary canal, liver, and kidney. Lung diseases are treated in still another ward. TB has not been completely eradicated yet but it is becoming increasingly rare and is curable now. These are not the only wards that can be found in a hospital. It should also be mentioned that each ward is divided into men's and women's wards.

Let's enter one of the wards for a few moments. There are five beds in the room. Two convalescent patients are whispering to each other so as not to disturb the new patient, who was operated on two days ago and is now moaning in his sleep. Soon he will have to be woken up: the time for the morning round is getting near. The head, one or two housemen, and several medical students (this is a teaching hospital) will go from bed to bed, asking questions, checking the patients' condition, listening to their complaints, and prescribing the proper treatment. The ward sister will make notes of all this. Later another nurse will bring the medicines and a syringe to give an injection to the fourth patient; it is to relieve his pains. The patient always has his sleeve pulled up, his arm ready for the jab, and accepts the injection with a smile. Nurses like this type of patient. On the other hand, the fifth patient gets on the nurses' nerves because he grumbles about the food and complains that the pills are too large to swallow. The two patients who are recovering attend to the new patient when he is thirsty. They have to pass him his cup of tea, as he cannot reach for it on his bedside table – every movement hurts him.

A hospital is more than rooms for patients. In an annex to the main building there are laboratories in which analyses of the patients' blood, urine, tissue, and other substances are made. The physicians often have to wait for the outcome of an analysis before they can make their diagnosis. In many cases the patient must be X-rayed: the X-ray will tell the doctor more about the patient's bones, tissues, and internal organs. Man is a very complex machine and it is no wonder that a great deal of science, experience, and skill is needed to determine what is going on inside him.

A visit at the bedside

- J:** Hallo, Frank, how are you feeling now? You're looking quite well.
F: Hallo John. Yes, I'm much better now – but you should have seen me a week ago. I could hardly recognize myself in the mirror.
J: Well, you went through a bad time. But now you've been operated on, I imagine the worst is over. There's no danger of complications, is there?
F: No, I don't think so. The doctors say I'm recovering very well.
J: Then it should be just a matter of a few days before you're up and about.
F: Funny. I've never been seriously ill in my life, and now this, all of a sudden.
J: You'll outlive the lot of us, mark my words. By the way, what about meals – can you eat everything?
F: Yes, I can, but they won't let me smoke – absolutely forbidden. It's killing me.
J: Who knows? Maybe it's just what you need to break the habit. Oh, before I forget – Jane said she'd probably be coming to see you on Wednesday. Would you like her to bring you something to read?
F: I could do with some light reading. I've had enough of gazing at the ceiling all day. Maybe *Švejk* would be just the right thing for me now. What do you think?
J: You're right. That should help you to forget the hospital for a bit.

VOCABULARY

HOSPITAL

- take to hospital in an ambulance** [æmbjuləns] dopravit do nemocnice sanitkou
rush rychle převezt
carry on a stretcher nést na nosítkách
be in hospital být / ležet v nemocnici
be confined to bed být upoután na lůžko
make a diagnosis [ˌdaɪəg'nəʊsɪs] stanovit diagnózu
wait for the outcome of an analysis of blood, urine [juəri:n], **tissue** [tɪʃu:, tɪʃu:] čekat na výsledek rozboru krve, moči, tkáně
make the morning round konat ranní vizitu
convalesce [ˌkɒnvə'lesɪ] nicely pěkně se zotavovat
convalescent [ˌkɒnvə'lesnt] zotavující se; (fid-čej) rekonvalescent
recover [rɪ'kʌvə] **from st** uzdravit se z něčeho
He's slowly recovering his strength. Síla se mu pomalu vrací
sanatorium [ˌsænoʊ'tɔ:riəm] sanatorium
rest home zotavovna

- general hospital** všeobecná nemocnice
teaching hospital fakultní nemocnice
children's hospital dětská nemocnice
men's ward [wo:ɪd] mužské oddělení; **women's ward** ženské oddělení
surgical [sə:dʒɪkəl] chirurgický
casualty [kæʒuəlti] **ward, emergency** [ɪ'mɜ:dʒənsɪ] **ward** úrazové oddělení, pohotovost
infectious [ɪn'fektɪəs] infekční, nakažlivé
It's catching, hovor. Je to nakažlivé.
outpatients' department ambulance (v nemocnici)
maternity [mə'tɜ:nəti] **hospital** porodnice
give birth to a fine healthy boy porodit / přivést na svět pěkného, zdravého chlapce
visiting hours mn. č. doba návštěv
houseman [hausmən], **amer. intern** [ɪntərn] lékař v nemocnici (mladší, začínající, dokončující nemocniční praxi: často, zejm. v Británii, bydlí v nemocnici)
(hospital) nurse (nemocniční) sestra, ošetřovatelka, zdravotnice (tento český výraz je širší)

- state registered nurse, SRN** *brit.*, **registered nurse, RN** *amer.* diplomovaná sestra
ward sister staniční sestra, vrchní sestra
male nurse ošetřovatel
sanitary inspector [ˈsænətəri ɪnˌspektə] hygienik

TROUBLES, PAINS

- disorder of the alimentary canal** [ælə'mentri kə'neɪl] porucha zažívacího traktu
internal organ [ɒ:gən] vnitřní orgán
indigestion [ɪndɪ'dʒestʃən] špatné trávení
bilious attack [ˈbɪljəs əˌtæk] žlučnickový záchvat
suffer from nausea [no:ziə, no:siə] trpět nevolností
diarrhoea [ˌdaɪə'riə] průjem
constipation [ˌkɒnstɪ'peɪʃən] zácpa
jaundice [dʒo:ndɪs] žloutenka
kidney trouble [ˈkɪdni -] j. č. ledvinové potíže
attack the lungs [lʌnz] zasáhnout plic
stomach ulcer [ˈstamək ˌʌlsə] žaludeční vřed
skin disease [di'zi:z] kožní choroba
rash vyrážka
suffer from nerves mít nervové potíže
rheumatism [ru:mə'tɪzəm] revmatismus
eradicate [ɪ'rædɪkeɪt] **TB** (= **tuberculosis** [tju:bəkju'ləʊsɪs]) vyhledit TBC (tuberkulózu)
have a chronic cough [kɒf] mít chronický kašel
He had a stroke. Ranila ho mrtvice.
heart attack [ˈhɑ:t əˌtæk] srdeční záchvat, infarkt
cry out with pain vykřiknout bolesti
weep plakat
moan sténat
It's killing me. Já to nevydržím.
relieve [rɪ'li:v] **pain** ulevit bolesti, zbavit bolesti
bring relief [rɪ'li:f] přinést úlevu
pain reliever, pain killer lék proti bolesti
lessen [lesn] **pain** zmenšit bolest
drive away zahnat
alleviate [ə'li:vieɪt] **suffering** zmírnit utrpení
go through a bad time být na tom špatně, trpět
Every movement is painful. Každý pohyb je bolestivý / působí bolest.
The worst is over. Nejhorší je už za námi.
It's easier to bear now. Už se to lépe snáší.
swallow [swə'ləʊ] **a pill** polknout tabletku

- injection** [ɪn'dʒekʃn], *hovor. jab* injekce
(hypodermic) syringe [ˌhaɪpə'dɜ:mɪk sɪ'rɪndʒ] injekční stříkačka
be given morphine [mɔ:fɪ:n] dostat morfium
administer [əd'mɪnɪstə] **a drug** podat lék
sedative [sedətɪv] sedativum, uklidňující prostředek
(in)effective [(ɪ)nə'fektɪv] (ne)účinný
become addicted [ə'dɪktɪd] **to st** navyknout si na něco
drug addict [ˈdrʌg ˌædɪkt] narkoman
break the habit zbavit se návyku
incurable [ɪn'kjʊərəbl] nevyléčitelný
side effects vedlejší účinky
aftereffects následky
danger of complications nebezpečí komplikací

OPERATION

- be operated on for appendicitis** [əˌpendə'saɪtɪs] být operován na slepé střevo
undergo an operation prodělat / podstoupit operaci
survive [sə'vaɪv] přežít (zůstat naživu)
outlive sb přežít někoho
die of st zemřít na něco
have an anaesthetic [ˌænas'tetɪk] mít narkózu
operating theatre operační sál

INJURY, FIRST AID

- minor / serious injury** [ɪndʒəri] menší / vážné zranění
fatal [feɪtl] smrtelný
injure zranit, poranit
cut one's finger řiznout se do prstu
cut (řezná) rána
stop the bleeding zastavit krváčení
need immediate attention potřebovat okamžitě ošetření
bleed to death vykrváčet
cleanse [klenz] **the wound** [wu:nd] vyčistit ránu
stitch up, sew up [ˌsəʊ ˌʌp] sešít
put in five stitches udělat pět stehů
bandage (up) [bændɪdʒ] zavázat, ovázat; obvázat, obinadlo
rebandage [ˌriː'bændɪdʒ] převázat
give first aid poskytnout první pomoc

wounded [wu:ndid] raněný (se střelnou n. bodnou ranou)

casualty [kæʒuəlti] raněný; případ zranění

graze one's knee (lehce) si odřít koleno

bruise [bru:z] one's arm pohmoždit si ruku, udělat si modřinu na ruce

bruise modřina, pohmožděnina

burn popálenina

put on (a) sticking plaster / (a) plaster / brit.

Elastoplast [i'læstəpləst] / amer. a bandaid

[l- j-] přiložit náplast, dát leukoplast

inflamed [in'fleimd] zanícený

fester hnisat

scar jizva; zjizvit

the infection is spreading infekce se šíří

fracture [frækčə] zlomenina

break / fracture a bone, a rib zlomit si kost, žebro

keep a broken leg immobile [i'məubail] /

amer. [i'məubl] udržovat zlomenou nohu v nehybnosti

splint dlaha

put on a (plaster) cast přiložit sádrový obvaz

have the cast (taken) off dát si sundat sádru

It's healing well. Dobře se to hojí.

sprain / twist an ankle vymknout si / podvrtnout si kotník

concussion [kən'kʌʃn] otřes mozku

faint omdlít

be unconscious [an'kənʃəs] být

v bezvědomí

give artificial respiration [jɑ:təfɪʃl respə'reiʃn]

zavést umělé dýchání

brain damage [dæmɪdʒ] poškození mozku

bring round vzkřísit, přivést k sobě

come round přijít k sobě

regain consciousness znovu nabýt vědomí

1. Translate:

general practitioner; serious aftereffects; suffer from concussion; disorder of the alimentary canal; kidney, liver, lungs; curable disease; prescribe the proper treatment; relieve the pains; teaching hospital; outpatients' department; registered nurse; suffer from indigestion; jaundice; bleed to death; casualties; bruise one's leg; sprain an ankle; fatal injury.

2. Supply synonyms:

emergency ward; the breaking of a leg; recovering patient; sickness; houseman; tuberculosis; give a drug.

3. Pronounce:

diagnosis; analysis; sanatorium; nausea; diarrhoea; rheumatism; morphine; anaesthetic; appendicitis; cleanse; wounded; immobile; casualty.

4. Distinguish:

graze – bruise; clean – cleanse; wounded – injured; first help – first aid; blood – bleed; plaster cast – sticking plaster; wound – scar; get well – heal; twist an ankle – sprain an ankle; cry – moan – weep; ambulance – outpatients' department.

5. Enumerate:

1. various external injuries; 2. different things that can go wrong with the digestion; 3. some hospital staff; 4. several hospital wards; 5. several expressions meaning "pain".

6. Translate:

jít k lékaři, i když to není nutné; překonat nachlazení; úrazové oddělení fakultní nemocnice; vyčistit, sešit, zavázat a převázat ránu; poranění mozku může mít vážné následky; nebezpečná zlomenina kosti; dát nohu do sádry;

udržovat v nehybném stavu; každý pohyb mě bolí; není nebezpečí komplikací; bolestivá popálenina; porucha zaživačihho ústrojí; průjem a zácpa; játra, ledviny; vyhladit TBC; zotavit se, vstát a chodit; kontrolovat stav nemocného; dát injekci; podat lék; polknout tabletku; přinést úlevu; čekat na výsledek laboratorního rozboru; rentgenovat plíce; být operován na slepé střevo; mít narkózu; utrpět otřes mozku; být v bezvědomí; infarkt; přijít k sobě; zavést umělé dýchání; žloutenka; žlučnickový záchvat; spadnout z kola a odřít si koleno; modřina.

7. Answer according to the text:

1. How is a hospital organized? 2. How are common wounds (cuts, burns) treated? 3. What makes concussion more dangerous than the fracture of a limb? 4. What diseases are becoming increasingly rare? 5. What is the purpose of the morning round in a hospital? 6. How do the nurses assist the doctors? 7. How can patients help each other? 8. What do X-rays show? 9. Is it easy to make a diagnosis? 10. How can a patient's stay at hospital be made more pleasant?

8. What preceded the statements?

1. ... but you should have seen me a week ago. 2. ... in short, I went through a bad time. 3. ... it's just the thing for me. 4. ... and now this, all of a sudden. 5. ... mark my words.

9. Complete the statements:

1. That patient over there gets on my nerves. 2. I hardly recognized you. 3. I've had enough of ... 4. Oh, before I forget ... 5. He'll have to be woken up.

10. Find three responses:

1. Does it still hurt? 2. How are you feeling now? 3. I imagine the worst is over. 4. Is there any danger of complications? 5. Have you been seriously ill? 6. Is there anything I can't eat? 7. Can you break the smoking habit? 8. You'd better not drink any alcohol. 9. How's your appetite? 10. Shall I get better soon? 11. Why didn't you call a doctor earlier?

11. Points for discussion:

1. Some people go to see the doctor unnecessarily. What can be done about it? 2. Can you give first aid for fractures and grazes? 3. Does the patient's mental state play a role in his recovery? 4. Can diseases be eradicated? 5. Prevention is better than cure. 6. Do you believe that people suffering from an incurable disease should be painlessly put to death if they request it? 7. My stay in hospital. 8. A visit to the hospital.

GRAMMAR

1 KONJUNKTIV

1. Přítomný konjunktiv bývá ve vedlejší větě uváděné spojkou *that*, je-li v hlavní větě sloveso vyjadřující rozkaz, přání, žádost, návrh, radu (*ask, demand, order, insist, expect, suggest, propose, recommend, urge, warn*) nebo výraz hodnotící (*it's important, necessary, essential, advisable, desirable* aj.).

Od oznamovacího způsobu přítomného času se konjunktiv liší pouze v 3. osobě jednotného čísla. Jeho tvar je totožný s tvarem infinitivu (bez částice *to*), např. slovesa „být“ a „mít“ mají přítomný konjunktiv *be* a *have* a ostatní slovesa mají v konjunktivu tvar bez koncovky *-s*.

Konjunktiv přítomný není příliš častý v britské angličtině, kromě v právnickém stylu, v americké angličtině se běžně užívá v jakémkoli nevhovovém stylu. Jinak jsou pro jeho funkci k dispozici jiné prostředky – především opis s *shall* a *should, could, might*.

It's important that he inform you.
(= It's important that he should inform you. It's important for him to inform you.)

Je důležité, aby tě informoval.

Congress has voted that the law be revoked.

Kongres hlasoval, aby zákon byl odvolán.

He insists that she explain her behaviour.

Trvá na tom, aby vysvětlila své chování.

The management requests that all staff be present.

Vedení žádá, aby všichni zaměstnanci byli přítomni.

I suggested that he return on the same day.

Navrhl jsem, aby se vrátil týž den.

2. Přítomný konjunktiv přežívá také v některých ustrnulých celovětných konstrukcích s inverzí podmětu, dále po *if, unless* a v ustálených větách zvolacích (bez inverze podmětu, v češtině uvozených částicí „ať“).

Come what may, we will go ahead.

Ať se děje cokoli, dáme se do toho.

suffice it to say that...

postačí, řeknu-li, že...

be that as it may

ať je tomu jakkoli

if need be

bude-li třeba

unless he be given authority to it

pokud k tomu nedostal zplnomocnění (právníká formule)

God forbid that...

chraň bůh, aby...

God save the Queen.

Bůh chraň královnu.

3. Minulý konjunktiv se vyskytuje jako knižní tvar *were* v podmínkových, přacích, přípustkových a srovnávacích větách v 1. a 3. osobě jednotného čísla, kde v hovorovém stylu je běžný tvar *was*. U všech ostatních sloves je zde tvar totožný s časem minulým (v češtině je podmiňovací způsob přítomný).

If he were here he'd help us.

Kdyby zde byl, pomohl by nám.

Even if the truth were known...

I kdyby se znala pravda...

I wish I were healthier.

Škoda, že nejsem zdravější.

He spoke to us as if / as though he were our boss.

Mluvil s námi, jako by byl náš šéf.

She replies as if she were being examined.

Odpovídá, jako kdyby byla zkoušena.

Ve vazbách *if I were you* být sebou, *if it were not for* (you apod.) nebýt (tebe apod.) *was* nebývá; zvláště v *as it were* tak říkajíc, jakoby a v inverzi *were I to* ... *was* nemůže být variantou *were*.

1.1 Supply subjunctives:

1. Is it essential that California (raise) her production of tomatoes? 2. Congress has voted that the budget (be) cut. 3. It's advisable that Pan Am pas-

sengers (arrive) at the terminal one hour before their departure time. 4. We insisted that the elevator (be) repaired immediately. 5. Senator Johnson demanded that the journalists from the *Washington Post* (apologize) to him. 6. Perry Mason requested that no one (leave) the room. 7. I suggest that Bill (pay) for the gas when we stop at the next filling station. 8. They proposed that the students (take) a vote on it.

1.2 Replace the American expressions in 1.1 by British ones and subjunctives by *should* forms.

1.3 Complete the sentences:

1. If he were here, he'd hardly ... 2. Even if it were possible, it would be so expensive that ... 3. I wish I were not so depressed, but I can't forget ... 4. It looked as if she were to blame but she had nothing ... 5. I feel as though I were being ... 6. I wish she were still ... 7. She turned her head away as though she were looking ...

1.4 Translate:

1. If I were you, I'd let it be. 2. He's my best friend – my conscience as it were. 3. I'd have given up a long time ago if it weren't for you. 4. Even if the truth were known, nobody would take the trouble to do anything about it. 5. God forbid that I should ever get in their power. 6. Suffice it to say that he's a heavy drinker. 7. Be that as it may, you shouldn't have let me down. 8. We'll cut out expenses, to the minimum if need be, so that Bill can finish university. 9. Come what may, you can always count on my help. 10. It's advisable that a deposit be sent with the request for room reservations in Atlantic City hotels during the peak season.

1.5 Translate (avoid infinitives as well as subjunctives – unless the latter are part of a phrase):

1. Ředitel školy trvá na tom, aby žák byl přísně potrestán. 2. Není žádoucí, aby o tom vědělo více osob. 3. Ať je tomu jakkoli, uděláme, co je v našich silách, a bude-li třeba, ještě víc. 4. Nebýt tvé pomoci, sotva bych se z té situace dostal. 5. Neopustím tě, ať se stane cokoli. 6. Vedoucí navrhuje, aby Brown byl propuštěn pro absentérství.

1.6 Rephrase using the infinitive + *for* + object construction:

It's necessary that he inform you regularly.

It's necessary for him to inform you regularly.

1. It's important that everything be in its place. 2. There's no reason why Fred should stay away. 3. Is it necessary that he should sell the car now? 4. There's no reason why they should put it off. 5. It's essential that the project be stopped.

2 VĚTY PŘACÍ

Větou práci uváděnou spojkami „ať, kéž“ si přejeme uskutečnění něčeho. To je v angličtině opis s *may* (jen v knižním stylu) nebo předrážka *I hope* a modální opis:

May you be happy.

Kéž jste šťastni!

May the best man win.
I hope she can come.
I hope she will understand.

*Ať vyhraje nejlepší.
Kéž bude moci přijít!
Ať tomu porozumí!*

Větou práci uváděnou výrazy „kéž by, kdyby tak, kdyby jen, škoda, že ne“, předkládáme uskutečnění přání jako nejvýš jen možné. Tu je v angličtině předrážka *I wish* a tvar slovesa v minulém nebo předminulém času.

I wish I knew how to do it.

Kéž bych / Kdybych jen věděl, jak to udělat!

I wish I were healthy again.
(v 1. a 3. osobě slovesa „be“ je tvar were, zejména v nevhovovém stylu)

Jen abych byl zase zdravý!

I wish I didn't have to go there.

Kdybych tak tam nemusel chodit!

I wish he could help us.

Kéž by nám mohl pomoci!

I wish he were with us here.

Škoda, že tu není s námi!

I wish he had been with us there.

Škoda, že tam tenkrát s námi nebyl!

I wish I had known how to do it.

Škoda, že jsem nevěděl, jak to udělat!

Stylistickou variantou s intenzifikací přání je vazba *if only* + minulý nebo předminulý čas:

If only I knew what to do now!
If only I had known!

*Kdybych tak věděl, co teď!
Kdybych to byl tenkrát věděl! Škoda, že jsem to tenkrát nevěděl!*

If only I had listened to her!

Kdybych byl tenkrát na ni dal! Škoda, že jsem na ni nedal!

If only someone had warned us!

*Kdyby nás byl tehdy někdo varoval!
Škoda, že nás nikdo nevaroval!*

2.1 Respond:

You must leave. – *I wish I didn't have to leave.*

1. You aren't strong enough. 2. You made him change his mind. 3. He doesn't realize what he's doing. 4. Everything happened on the same day. 5. We have to wait till he comes back. 6. I have so many relations. 7. She's so wasteful: she throws so many things away.

2.2 Rephrase:

I'm poor. – *If only I wasn't / weren't poor.*

I wasn't rich. – *If only I had been rich.*

1. I didn't know what was behind it. 2. I never listened carefully to what she said. 3. No one warned me. 4. He isn't reasonable when it comes to the problem of money. 5. She can't cook. 6. He left my suitcase on the train. 7. They have to change their jobs. 8. They aren't critical.

2.3 Translate:

1. Kdybych se byl tenkrát více učil! 2. Kéž bych měl příště více štěstí než teď! 3. Kéž by si to nerozmyslel! 4. Kdyby si aspoň nevymýšlel tak hloupé výmluvy! 5. Ať vyhraje nejlepší! 6. Škoda, že není praktičtější!

3 VĚTY VYBÍZECÍ

Vybízecí věty obsahují tvar *let* + osobní zájmeno 1. nebo (méně často) 3. osoby v předmětném pádu. Zápor v 1. osobě je *let's not* + infinitiv (formálně *let us not*) nebo hovorově *don't let's* + infinitiv. Ve 3. osobě nejde už užít **let him not* (a *don't let him* znamená „nenech ho“); vybidnutí se obvykle formuluje jinak (např. *He had better not drive. He must not drive.*).

Let him do it himself.
Let's look at it right away.
Let them try!

*Ať to udělá sám.
Podívejme se na to hned.
Ať to zkusí!*

3.1 Translate:

1. Ať si nemyslí, že mu budeme věřit. 2. Neztěžujme jim práci. 3. Ať se přesvědčí sám (*see for oneself*). 4. Zkontrolujme výsledek ještě jednou, po třetí. 5. Ať to zařídí sám, je praktičtější než já.

4 VĚTY ZVOLACÍ

Zvolací věty se dají roztrždit na čtyři typy:

a) Věty uváděné s *what* a *how*; slovosled je tu jako v oznamovací větě. České protějšky typu „Jaká to žena!“ jsou už zastaralé.

What a wife!
What an enormous crowd it was!
What a time we've had today!
What a long time it lasted!
What news!
How I used to hate grammar!

*To je ale manželka!
To byl ale obrovský dav!
To jsme si dnes užili!
To to trvalo!
To je ale novinka!
Jak já nesnášel gramatiku!*

b) Věty bez určitého tvaru slovesného, tj. s infinitivem nebo gerundiem a výrazy *why*, *what about*, *how about*:

Why get so upset?
Why not enjoy oneself?
What about you?

*Proč se tak vzrušovat!
Proč se nebavit?
A co ty? (v angličtině zpravidla není „And“)
A co tak připojit se k nám?*

How about joining us?

c) Věty začínající infinitivem s *to*:

To think I was once a heavy smoker!

Když pomyslim, že jsem býval silný kuřák!

Oh to be in England now that April's there! (R. Browning)

Být tak v Anglii, když je tam duben!

To read *Lady Chatterley's Lover* at the age of ten!

Číst „Milence lady Chatterleyové“ v deseti letech!

d) Věty neslovesné:

You and your statistics!
Now for some fun!
Me a liar!

*Ty a tvé statistiky!
A teď nějakou zábavu!
Já a lhát!*

4.1 Complete the statements:

1. What a long time it took him before he...! 2. What a time we had at the party! I remember... 3. What an enormous interest in politics! The people at the meeting... 4. How I used to dislike her! When I was supposed to meet her, I... 5. How about joining us? We're going to... 6. Why get so upset?... 7. You and your promises!... 8. To think I nearly married him!...

BASIC FIRST AID

First aid experts stress that knowing what to do for an injured person until a doctor or trained person gets to the scene of an accident can save a life, especially in cases of stoppage of breath, severe bleeding, and shock. Most accidents occur at home. Annually they far outnumber those in other locations, such as in cars, at work, or in public places. Measures for some of the most frequent emergencies are listed here.

Animal bites. Wounds should be washed with soap under running water and the animal should be caught alive for a rabies test.

Asphyxiation. Start mouth-to-mouth resuscitation immediately after getting the patient to fresh air.

Bleeding. Elevate the wound above the heart if possible. Press hard on the wound with a sterile compress until the bleeding stops.

Burns. If mild, with the skin unbroken and no blisters, plunge into ice water until the pain subsides. Apply a mild burn ointment. Do not try to clean the burn. Apply sterile compresses and keep the patient quiet and comfortably warm.

Cuts (minor). Apply a mild antiseptic and sterile compress after washing with soap under warm running water.

Electric shock. If possible, turn off the power. Don't touch the victim until contact is broken; pull him from contact with a rope, wooden pole, or loop of dry cloth. Start artificial respiration if the breathing has stopped.

Fainting. Seat the patient and fan his face if he feels faint. Lower his head to his knees. Lay him down with his head turned to one side if he becomes unconscious. Loosen his clothing and open the windows. Keep the patient lying quietly for at least fifteen minutes after he regains consciousness.

Stings from insects. Remove the sting and apply a solution of ammonia and water or a paste of baking soda.

LIFE EXPECTANCY IN BRITAIN

At birth the expectation of life for a man is about 74 years and for a woman 79. The corresponding figures in 1901 were 49 and 52. Young people's chances of reaching the older age groups have increased because of better nutrition, rising standards of living, the advances of medical science, the growth of medical facilities, improved health measures, better working conditions, education in personal hygiene, and the smaller size of the family, which has reduced the strain on mothers and enabled them to take better care of their children. Deaths from tuberculosis are a tiny fraction of what they were in the mid-19th century, and the infant mortality rate has dropped sharply with the virtual elimination of deaths from such infectious diseases as polio

and diphtheria. There are about six per cent more male than female births every year. Because of the higher mortality of men at all ages, however, there is a turning point, at about fifty years of age, at which the number of women begins to exceed the number of men. This imbalance increases with age, so that there is a preponderance of women among the elderly.

ammonia [ə'məʊniə] čpavek; **antiseptic** [ˌɪntə'septɪk] antiseptikum; **apply st to st** [ə'plai] přiložit, nanést něco na něco; **asphyxiation** [æs'fiksɪ'eɪʃn] zadušení; **baking soda** jedlá soda; **blister** puchýř; **breath** [breθ] dech; **compress** [kɒmpres] obklad; **diphtheria** [dɪf'θɪəriə, dɪp'θɪəriə] záškrť; **elderly** starší; **elevate** [eləveɪt] zvednout, umístit výše; **exceed** [ɪk'si:d] převýšit; **fan** ōvívat; **fraction** [frækʃn] zlomek; **hygiene** [haɪdʒi:n] hygiena; **imbalance** [ɪm'bæləns] nerovnováha; **infant mortality** [ɪnfənt mo:'tæləti] kojenecká úmrtnost; **life expectancy** [lɪf 'spektənsɪ] průměrná délka života; **loop** [lu:p] smyčka; **lower** [ləʊə] snížit; **measure** [meʒə] opatření; **nutrition** [nju:'triʃn] výživa; **ointment** mast; **outnumber** početně převýšit; **paste** [peɪst] pasta, kašička; **plunge** [plʌndʒ] ponořit; **pole** tyč; **polio** [pəʊliəʊ] obrna; **power** [paʊə] proud (elektrický); **preponderance** [prɪ'pɒndrəns] převaha; **rabies** [reɪbi:z] vzteklna; **respiration** [ˌrespə'reɪʃn] dýchání; **resuscitation** [rɪ'sasə'teɪʃn] křísení; **rope** provaz; **solution** [sə'lju:ʃn] roztok; **sterile** [steraɪl], amer. [sterəl] sterilní; **sting** píchnutí; žihadlo; **stoppage** [stɒpɪdʒ] zastavení; **strain** vypětí; **tiny** [taɪni] nepatrný; **turning point** obrat; **victim** [vɪktɪm] oběť; **virtual** [vɜ:ʒuəl] faktický

SOUTHERN SCOTLAND

The southern half of Scotland consists of the Lowlands and the southern uplands. It is a region of grassy hills and green glens, a countryside known for its farming and sheep-rearing. The two major cities are Glasgow and Edinburgh, less than fifty miles (eighty km) apart, but quite different.

Edinburgh is one of Europe's most beautiful capitals. Most of Britain's ancient cities rose along river valleys, but Edinburgh was built on crags. At its centre, dominating the whole city, is a 1,000-year-old castle. The ancient streets that run from Castle Hill to the gate of Holyroodhouse include the High Street with St Giles's Cathedral and Parliament House, and Canongate. Holyroodhouse, begun as a palace about 1500, has for background the dark crags of Arthur's Seat, an ancient volcano (the name has nothing to do with King Arthur). Edinburgh was the home of the Scottish Parliament until it was disbanded by the 1707 Act of Union. The union with England also ended the danger of invasion from the south, and in the second half of the 18th century the city demolished its ancient walls and work began on the New Town. A nearby loch was later drained and its site is now occupied by Princes Street Gardens.

Glasgow with its satellite towns forms the huge industrial heart of the Lowlands. Its commercial prosperity started in the 18th century after the Act of Union had opened up trade with America and the West Indies, thus enabling it to become an important seaport. It grew rapidly during the Industrial Revolution, when steelworks and large docks and shipyards were established along the river Clyde. Now Glasgow is Scotland's largest city and the third largest in Britain, after London and Birmingham. It is a city much devoted to soccer, with a football stadium that is the largest in Britain. The greatest passions are aroused here at Rangers v. Celtic matches between supporters of the two Glasgow teams. Celtic supporters are predominantly Roman Catholic, while Rangers fans are mainly Protestant.

As the historical heartland of Scotland, the Lowlands have many places of interest for the tourist. Dunfermline, across the Firth of Forth from Edinburgh, was the capital of Scotland for several centuries. Many kings of Scotland are buried here. The town is also the birthplace of Andrew Carnegie, who emigrated to America and became an industrial millionaire and a philanthropist, donating to the world nearly three thousand libraries. The cottage where he was born is preserved as a museum. Farther up the Forth Valley, Stirling Castle is perched on a rock overlooking the river; it was a Scottish royal palace until 1603, when James VI became king of England. St Andrews, on the east coast, has the oldest university in Scotland (1410) and the oldest golf club in the world, with written records of the game played there going back to the 15th century. And finally, not far from Glasgow, there are two very well-known places. Loch Lomond is almost a symbol of Scotland for foreigners, while Bannockburn is a battlefield the Scots recall with great pride, for it was here, in 1314, that Robert the Bruce inflicted a crushing defeat on an English army three times larger than his own.

The southern uplands are rolling moorland, cut by small fertile river valleys. The two largest Scottish rivers, the Clyde and the Tweed, rise within a mile of each other. Two particularly interesting places in this region are New Lanark and Traquair House. New Lanark was founded as a socialist experiment in 1785 by a Scottish philanthropist. His son-in-law, Robert Owen, became a partner with him in the cotton mills and developed many welfare schemes for the workers, including a working day reduced to eleven and a half hours, a cost-price shop, and schools for the workers' children. Traquair House is one of the oldest inhabited houses in Scotland. It dates back to the 10th century, although most of it was rebuilt in the 17th. The mansion has sheltered close to thirty English and Scottish monarchs; Mary Queen of Scots stayed here in 1566 and Bonnie Prince Charlie at the time of the rebellion of 1745.

For centuries the Border Country, which is separated from England by the Cheviot Hills, was the scene of much border warfare, and the romantic stories from those times served as the inspiration for many of the novels of Sir Walter Scott (whose last home, Abbotsford House, is also here). It also contains the ruins of several abbeys destroyed in English raids, e.g. Melrose Abbey, in which the heart of Robert the Bruce was buried. But Flodden Field, where the Scots were defeated with great slaughter in 1513, is five kilometres across the border, in England.

Finally, just inside the Scottish border, there is a small village with a very familiar name. For almost two hundred years, Gretna Green was the place where runaway young lovers from England could be married on the spot without parental consent. Couples were married in the blacksmith's shop over the anvil. Though this practice ended in 1940, it still serves as a reminder of the fact that Scotland is a separate land with its own history and its own political, religious, and legal institutions.

VOCABULARY

abbey [æbi] opatství
anvil [ænvəl] kovadlina
arouse passions [ə'rauz 'pæʒnz] vzbudit vášně
blacksmith kovář
border warfare [wo:feə] boje na (skotském) pomezí
cost-price shop obchod s režijními cenami
cotton mill ['kɒtn mɪl] přádelna
crag útes, skalisko
crushing drtivý
disband [dis'bænd] rozpustit (skupinu)
donate [dəu'neɪt], amer. [dəʊneɪt] darovat
glen [glen] (úzké) horské údolí (zejm. ve Skotsku a Irsku)
grassy travnatý
inflict [ɪn'flɪkt] a **defeat on sb** uštědřit / přivodit někomu porážku

lowland [ləʊlənd], často **lowlands** mn. č. nížina
monarch [mɒnək] panovník
parental consent [pə'rentl kən'sent] souhlas rodičů
perch [pə:č] posadit (vysoko)
philanthropist [fɪ'læntθrəpɪst] filantrop, mecenáš
predominantly [prɪ'dɒmɪnəntli] převážně
raid vpád, přepad
sheep-rearing chov ovcí
shelter sb poskytnout přístřeší někomu
shipyard loděnice
slaughter [slo:tə] vraždění
soccer [sɒkə] hovor. fotbal
upland [ʌplənd], často **uplands** mn. č. vysočina
volcano [vɒl'keɪnəʊ] sopka

GRAMMAR

1 VĚTY UVÁDĚNÉ SPOJKOU THAT

Spojkou *that* se může uvádět věta:

1. předmětná a podmětná; *that* (= „že“) se může vypustit:
 He said that he would come. Řekl, že přijde.
 We were told that he had left. Řekli nám, že už odešel.
 We've heard that there'll soon be a change. Slyšeli jsme, že brzy dojde ke změně.
 It's such a pity that he can't come. To je taková škoda, že nemůže přijít.
 It's no secret that he's going to leave. Není to žádné tajemství, že se chystá odejít.

2. účinková; *that* = „že“ (ve spojeních „tak, že; takový, že; takže“):
 I'm so cold that I have to return home. Je mi taková zima, že se musím vrátit domů.
 He speaks so quickly that I can hardly understand a word. Mluví tak rychle, že mu skoro vůbec nerozumím.

3. účelová (viz 14. lekce); před spojkou *that* (= „aby“) stojí *in order* nebo *so* (*in order that* je nehovorové a následuje po něm *may* / *might*; *ne can* / *could*, *will* / *would*):

Bring it nearer so that I can see it better. Přines to bliž, abych to lépe viděl.
 He sold the house so that they could move to another town. Prodal dům, aby se mohli přestěhovat do jiného města.

4. vztažná (viz 10. lekce); *that* = „který, jenž“:

He's not the man that he was. Není už to, co býval.
 the letter that came dopis, který přišel

5. práci; vazba s *that* je synonymní k *How I wish...*, ale je velmi knižní.
 Oh, that I could be with you again! Kéž bych zase mohl být s tebou!

6. *That* je také závěrečnou složkou některých výrazů uvádějících čas nebo podmínku: *now that* teď když, *the only time that* jediná doba, kdy, *on condition that* s podmínkou, že, *provided that*, *supposing that* za předpokladu, že.

Now that he's gone I miss him. Teď když je pryč, tak mi chybí.
 Now that he's got married he works harder at his job. Co se oženil, je v práci pilnější.
 You can go swimming on condition that you don't go near the deep water. Můžeš se jít koupat pod podmínkou, že nepůjdeš do hluboké vody.
 I will go provided that my expenses are paid. Pojedu za předpokladu, že budu mít hrazené výlohy.

Poznámka:

V hovorovém jazyce se spojka *that* v účelové a účinkové větě (za *so* a *such*) často vypouští.

Vlastní jména: **Abbotsford House** [ˈæbɒtsfɔːd] domov Sira Waltera Scotta, nedaleko Melrose Abbey; **the Act of Union** [juːniən] Zákon o unii (Anglie a Skotska, 1707); **Arthur's Seat** [ˈɑːθəz] Artušův trůn; **Bannockburn** [ˈbæŋkɒbɜːn] dějiště porážky (1314) anglického Eduarda II. skotským králem Robertem I.; **Bonnie Prince Charlie** (1720–88) Charles Edward Stuart, zvaný the Young Pretender, dělající si nárok na anglický trůn; roku 1745–46 vedl neúspěšně povstání proti vládnoucí hanoverské dynastii (Jiří II.); poražen v bitvě u Cullodenu (1746); **Canongate** [kæŋŋeɪt] **Andrew Carnegie** [kɑːˈneɪɡi] (1835–1919); **the Cheviot (čeviot) Hills**; **the Clyde** [klaɪd]; **Dunfermline** [dʌnˈfɜːmlɪn]; **the Firth of Forth** [fɜːθ] zatoka řeky Forth; **Flodden Field** [flɒdn ˈfiːld] místo bitvy, v níž Angličané roku 1513 odrazili vpád Skotu a skotský král Jakub IV. padl; **Gretna Green** [ɡretnə ɡriːn]; **Holyrood** [hɒləruːd]; **Loch Lomond** [lɒk ˈləʊmɒnd], skotsky [lɒk ˈləʊmɒnd]; **Mary Queen of Scots** Marie Stuartovna (Mary Stuart, 1542–87, královna skotská 1542–67 a francouzská 1559–60, vězněna Alžbětou I. 19 let ne; popravena pro velezradu); **Melrose** [meɪrɒz] opatství, které dal postavit David I. roku 1136, zničeno v polovině 16. století; **New Lanark** [ˈnɛnək]; **Robert Owen** [əʊən] (1771–1858); **St Andrews** [snt ˈændrʊz]; **Stirling** [stɜːlɪŋ]; **St Giles** [snt ˈdʒaɪlz] sv. Jiljí; **Traquair** [træˈkweɪ] House; **the Tweed** [twiːd]

1. Answer according to the text:

1. What does the southern half of Scotland consist of? 2. What makes Edinburgh unique? 3. What changes did the Act of Union (1707) bring to Edinburgh? 4. When did the prosperity of Glasgow begin? 5. Why is there a large football stadium in Glasgow? 6. What makes Dunfermline, now a textile-producing town, a place of historical interest? 7. Why are Stirling Castle and St Andrews notable places? 8. Why do the Scots recall Bannockburn with pride and Flodden Field with grief? 9. Who founded New Lanark? 10. What is Traquair House? 11. What sort of inspiration did Sir Walter Scott find in the Border Country? 12. Why is Gretna Green a name familiar in both England and Scotland?

2. Translate:

být od sebe osmdesát kilometrů; město postavené na útesech; rozpustit parlament; Zákon o unii; zřítit doky a loděnice podél řeky; historické srdce Skotska; zachovat rodný domek jako muzeum; připomínat se s velkou pýchou; přivodit drtivou porážku třikrát větší armády; poskytnout přístřeší třiceti panovníkům; trosky opatství zničených nájezdy; zavést sociální opatření pro dělníky; uzavřít sňatek bez souhlasu rodičů.

3. A lexical exercise:

1. Give three terms for the inhabitants of Scotland. 2. Distinguish: attack – raid; law – act; valley – glen; soccer – football; rock – cliff – crag; border – frontier.

1.1 Translate and identify the types of clauses:

1. Supposing that it's true; what shall we do then? 2. Make certain that he's home before you call on him. 3. I've brought both pictures so that you can choose which one you like. 4. I'll lend it to you on condition that you don't lend it to anyone else. 5. The fact that I don't like him has nothing to do with it. 6. Now that the moon's out we can see the road better. 7. He's so far behind the rest of the class that he won't be able to catch up.

1.2 Rephrase and complete the statements:

He's got married. - Now that he's got married let's hope he'll stop running after girls.

1. He's bought a dog. 2. He's had a motorcycle accident. 3. He's caught a bad cold. 4. He's stopped trusting us. 5. He's finally made up his mind. 6. They've changed their plans for the garden.

1.3 Complete the statements:

I'll let you have my bicycle (e.g.) on condition that you lend me your guitar.

1. I'll help you with the washing-up. 2. I'll go to the meeting instead of you. 3. We'll accept your gift. 4. I'll climb the hill with you. 5. The doctor allowed me to smoke.

2 SPOJKA A PŘEDLOŽKA AS

As se vyskytuje:

1. ve významu „stejný jako, (takový) jako, tak jak / jaký / který“: This is as it should be. Je to takové, jak to má být. Let's return by the same road as we came. Vraťme se stejnou cestou, jakou jsme přišli. I have no time for such amusements as the cinema. Nemám čas na takové zábavy jako kino. We left the kitchen very much as it was before. Zanechali jsme kuchyni v téměř stejném stavu, jako byla. Now he's speaking as a doctor. (Ale: Now he's speaking like a doctor.) Teď mluví jako(žto) lékař. (Ale: Teď mluví, jako by byl lékař.)

2. ve významu „jak“: As I've explained ... Jak jsem vysvětlil ... As you all know ... Jak všichni víte ...

3. ve srovnávání (not) as ... as, ve starším úzu not so ... as, a ve srovnávání (just) as ... as: „(tak) jak(o)“: It isn't as easy as I expected. Není to tak snadné, jak jsem čekal. I like it as much as you do. Mám to rád tak jako ty. She's as old as him / as he is. Ona je stejně stará jako on. She's not as tall as him / as he is. Není tak vysoká jako on. She's not so tall as he is. Do as I do. Dělej to co já. Act as if nothing happened. Dělej, jako by se nic nestalo. Leave it (just) as it is. Nech to (zrovna) tak, jak to je.

4. v časovém významu „dokud“ (while), „když (ještě)“; také „zatímco“, i ve významu „kdežto“:

As a child, he hated his father. Jako dítě nesnášel svého otce. Just as his first film was funny, this one is sad. Tak jako jeho první film byl veselý, tento je smutný.

5. jako důvodová spojka s významem „protože, poněvadž“: As he wasn't ready in time, we went without him. Protože / Poněvadž nebyl včas hotov, šli jsme bez něho.

6. v přípustkové větě ve vazbě přídavné jméno nebo příslovce nebo sloveso + as + sloveso, s významem „jakkoli“:

Tired as he was, he continued on his journey. Třebaže byl značně unaven, pokračoval v cestě.

Young as he is, he knows a lot. Ač mlád, už toho hodně zná. Much as I like you, I'm not going to help you this time. Třebaže tě mám rád, tentokrát ti pomáhat nebudu.

Try as he would ... Ať se snažil sebevíc ...

2.1 Translate with an as construction:

1. Vybrali jsme si ho za vůdce. 2. Žijí spolu jako manželé už nejméně dva roky. 3. Přijal ty peníze jako úplatek. 4. Každý o něm mluví jako o géniovi (man of genius). 5. Není tak hloupý, jak vypadá. 6. Mně se to líbí tak jako tobě. 7. Dívala se na nás, jako by nás nepoznávala. 8. Park je udržován ve stejném stavu jako v minulém století. 9. I když ta cesta byla značně únavná, byla i velmi poučná. 10. Přestože tě mám rád, musím tě pokárat. 11. Ať se snažil sebevíc, nemohl to uhádnout. 12. Ať je sebezkušenější, Smithovi se nemůže rovnat. 13. Nic s tím nedělej, nech to tak, jak to je. 14. Jak možná víte, představení bylo odvoláno.

2.2 Rephrase:

He spends large sums of money - just like a millionaire. He spends large sums of money - just as if he were a millionaire.

1. He talks about everything - just like an expert. 2. She speaks English fluently - just like a native Englishwoman. 3. They're behaving very arrogantly - just like they owned the place. 4. He economizes on light and fuel - just like a poor man. 5. He has to be treated carefully - just like a child.

2.3 Complete the statements:

1. I like the concert as much as you do but ... 2. As you all know, today ... 3. As I've explained, this problem ... 4. ... but on the whole it isn't as difficult as you think. 5. ... but now he talks as if he had known all about it a long time ago. 6. Leave it as it is ...

THE LOCH NESS MONSTER

Loch Ness is about forty kilometres long and over one kilometre wide and has an average depth of 120 m. It is part of the Great Glen, which goes across Scotland like a sword cut. It is fed by eight rivers and innumerable streams,

each of which pours water from the peaty soil of the hills into the loch. Consequently, the water is dark. Divers working with powerful lamps have been unable to see for more than three metres around them. It is not surprising that such waters should produce legends.

Stories of a "beast" in Loch Ness date back to at least the 6th century. It is recorded in a biography of St Columba that in 565 AD the saint prevented a River Ness monster from eating a Pict. According to another legend, the beast towed St Columba's boat across the water, and was granted perpetual freedom of the loch. A note on a 14th-century map of the loch speaks vaguely of "waves without wind, fish without fins, islands that float". This description has seldom been bettered by the more than one thousand eye-witnesses who have claimed to have seen the creature in the past fifty years. Monster sightings have increased since the 1930s, when a main road was opened along the north shore of the loch. Most of the sightings have been in bright sunlight, and several of the witnesses who testified to the creature's existence were trained observers – soldiers, doctors, seamen. Most say that its head resembles a seal's; its length has been estimated at anything from eight to twenty metres. There are rumours of caves situated beneath the rocky ruins of Urquhart Castle, the home of a colony of monsters.

If it exists, it is most unlikely that it is a single animal. A prehistoric creature, living alone in Loch Ness and cut off from others of its kind, would have to be millions of years old. For the species to survive there must be quite a large colony. Discrepancies in reported size could be accounted for by the presence of adults and young. The colony theory is also supported by nearly simultaneous sightings in different parts of the loch. But according to naturalists, the chances of the creature being a reptile are remote. Though Loch Ness never freezes, its temperature never rises above 6° C. Also, reptiles breathe air, and would have to surface more frequently than the monster appears to. Many of the descriptions would fit an enormous worm or slug. But there is no evidence that any creature of such bulk has ever existed on this planet.

Meanwhile, the mystery continues; and this is perhaps more exciting than any final scientific solution.

beast zvíře; **better** vylepšit; **biography** [bai'lografi] životopis; **bulk** [balk] velikost, (hmotný) objem; **consequently** tudíž; **discrepancy** [di'skrepənsi] rozpor; **diver** potápěč; **eye-witness** očitý svědek; **feed** napájet; **fin** ploutev; **float** plout, vznášet se (na vodě); **freedom (of a place)** právo na pobyt (někde); **monster** příšera; **naturalist** [nə'tʃərəlist] přírodopisec; **peaty** rašelinový; **perpetual** [pə'pečuəl] věčný; **reptile** [reptail] plaz; **saint** [seint] světec; **seaman** námořník; **sighting** zpozorování, spatření; **slug** [slɜ] slimák; **sword** [sɔ:d] meč; **tow** [tau] vléci; **worm** [wɔ:m] červ

Vlastní jména: Loch Ness [lok 'nes]; *Pict* [pikt] bojovný (snad keltský) kmen usazený ve Skotsku už v době římské okupace Británie; *St Columba* [snt kə'lambə] (521–597) irský misionář; *Urquhart Castle* [ˈɜ:kərt ˈkɛstl] zřícenina malého hradu na břehu Loch Ness

GOOD WAY TO LEARN ABOUT LONDON

* If you should happen to come across a small but purposeful band of marchers somewhere in London, don't assume that they are on their way to deliver a petition to the Prime Minister or to lay a wreath on somebody's statue. They are more likely to be a group of people out enjoying themselves on a conducted walk through the capital. Conducted walks, which cost a small fee to join, are a marvellous way of learning about little-known areas of London. The aim of the organizers is to show places not usually included on tours and these cover a great variety of subjects, from history and literature to pubs and ghosts, and even famous murders.

You do not have to book in advance for one of these walks; you just turn up at the advertised meeting point. This is usually a central Underground station on a Sunday afternoon at three o'clock or evening at six – though ghost hunts tend to start later, round about 9 p.m. The guide aims to arrive half an hour before the departure time. He wears a badge and is also recognizable by the briefcase or sheaf of notes which he (or she) invariably carries. While waiting to start, the guide collects the fee, distributes itineraries, and fills in time with some introductory details – such as how the meeting place got its name. Charing Cross, for example, is named after the original Eleanor Cross that marked the last resting place of the coffin of Queen Eleanor on her way to burial at Westminster Abbey in 1290.

An average walk, lasting one and a half to two hours with lots of stops, attracts twenty to thirty people, but in August and September there may be sixty to a hundred walkers, led by two or three guides. Not all are tourists. Many "locals" come along, with family and dogs, for exercise and to learn more about their city. And the guides, who have had an intensive six-week training course, are experts in providing those little extra tidbits of information you don't usually find in most reference books. At first the walkers tend to listen in silence, but at the end of a walk many of the group go off to a coffee bar or pub to rest their feet, talk, and exchange addresses. Conducted walks are not only a good way of getting to know London – they are equally good for making new friends.

Though historical and literary walks remain steadily popular, a touch of sensationalism is always much appreciated. The Jack the Ripper, Murder Most Foul, and Sherlock Holmes expeditions are very popular. Sherlock Holmes is so vivid a character that many believe he actually lived in Baker Street. More terrifying is Jack the Ripper, the unidentified, unapprehended murderer of prostitutes in Whitechapel back in the 1880s. Walkers are shown the spots where the Ripper's victims were found. They are also told about Victorian police detection methods – including the taking of photographs of the victim's eye in the hope of capturing a reflection of the killer.

In the City walk, the Tower of London comes alive with some information about the famous people who met their deaths there in various unpleasant ways – from drowning in a butt of malmsey to execution of the scaffold, on the site of which the guide speaks their dying words. The tour then moves

on to the nearby church of All Hallows-by-the-Tower, the steeple of which the diarist Samuel Pepys climbed to observe the progress of the Great Fire of London in 1666. Richard the Lion-heart's is said to be buried in the church and William Penn was baptized there. The same walk also takes in the Monument, a tall pillar commemorating the Great Fire; the walkers are told the record for climbing the 345 black marble steps to the top. Finally, after passing such landmarks as the Bank of England, the Mansion House, the Guildhall, and the ancient church of St Bartholomew the Great, the party arrives at St Paul's Cathedral. This is the climax of this walk through history – and the next thing most of the walkers aim for is a cup of coffee.

There is also a series of audio-visual walks, which have sounds added to sight. With the help of portable tape recorders, visitors can "take a walk in wartime London", listening to the sound of bombs falling, Churchill's speeches, air-raid sirens, and the Battle of Britain air fights. The days of Dickens, Shakespeare, and Pepys are similarly brought to life in this way.

VOCABULARY

air fight letecký souboj	foul [faul] murder odporná vražda
air raid nálet	invariably [in'veəriəbli] vždy
apprehend [ɪ'æpri'hend] polapit	malmsey [ma:mzi] malvar (druh madeirského vína)
band skupinka, tlupa	marble mramor
bomb [bom] bomba	marcher pochodující (osoba)
bring to life oživit, vzkřísit	murderer vrah
butt [bat] kád, sud	petition [pə'tiʃn] petice
climax [klaɪmæks] vrchol, vyvrcholení	pillar [pɪlə] sloup
conducted walk vycházka s průvodcem (a odborným výkladem)	prostitute [prɒstɪtju:t] prostitutka
death: he met his death našel smrt	purposeful [pə:pəʃl] cílevědomý
detection method [dɪ'tekʃn 'meθəd] detektivní metoda	scaffold [skæfɪd, skæfəʊld] lešení; popraviště
diarist [daɪərɪst] autor deníku	siren [saɪərən] siréna
dying words poslední slova (umírajícího)	steeple věž se špičkou
execution [ɪ'ekʃi'kju:ʃn] poprava	titbit lahůdky, pamlsky
fee poplatek	wreath [ri:θ], mn. č. [ri:ðz] věnec; lay a wreath položit věnec

Vlastní jména: **All Hallows-by-the-Tower** (kostel) Všech svatých u Toweru; **Bartholomew** [ba:θoləm-ju:] Bartoloměj; **Eleanor** [elɪnə] Eleonora; **Jack the Ripper** Jack Rozparovač (nezjištěný mnohonásobný vrah žen v Londýně v 19. století); **William Penn** (1644 až 1718) anglický kvaker, zakladatel Pensylvánie; **Samuel Pepys** [pi:ps] (1633–1703) úředník britské admirality, prezident Královské společnosti 1684–1686, a hlavně autor deníku z let 1660–1669; **Richard the Lion-heart** [ˈlɪən, ha:t] Richard Lví srdce (1157–1199, panovník 1189–1199); **Whitechapel** [ˈwaɪt, tʃæpl] čtvrt ve východním Londýně

1. Answer according to the text:

1. What is the aim of a conducted tour in London? 2. Where do its participants meet? 3. How can you tell who the guide is? 4. What sort of introductory information is provided? 5. Are all the walkers tourists? 6. Can you make

friends on such a tour? 7. Which other walks besides the historical and literary ones are popular? 8. Why is the church of All Hallows-by-the-Tower visited in a City tour? 9. Which other City landmarks are included in the itinerary? 10. What is the climax of the City walk? 11. What is an audio-visual walk? 12. Which historical periods are brought to life in this way?

2. Translate:

narazit na skupinu pochodujících; položit věnec u sochy; cílem je poznat světoznámá místa; zahrnout velice rozmanité náměty; mít odznak; vybírat poplatek; rozdat program cesty; citovat poslední slova (umírajícího); připomenout požár (památka); vyvrcholení procházky; slyšet zvuk sirén za náletů; vzkřísit minulost.

GRAMMAR

1 FÁZE DĚJE: ZAČÁTEK, POKRAČOVÁNÍ A UKONČENÍ DĚJE

Začátek děje se vyjadřuje slovesy *start*, *begin* (+ infinitiv nebo gerundium; po průběhové formě pouze infinitiv), *set about* (+ gerundium), *burst out* (+ gerundium):

He started to run.	<i>Rozběhl se.</i>
He started crying.	<i>Rozplakal se. Dal se do pláče.</i>
He began to rage.	<i>Začal zuřit.</i>
He set about packing his things.	<i>Začal si balit věci.</i>
He burst out laughing / crying.	<i>Rozesmál se / rozplakal se.</i>
It was beginning to rain. (<i>není *rain-</i> ing)	<i>Začínalo pršet.</i>

České sloveso s *roz-* se neznamena vždy začátek, ale i plné rozvinutí děje. Pro pozvolné dospění k výsledku je k dispozici sloveso *come* + *to* + infinitiv:

It has come to be used as ...	<i>Začalo se to užívat jako ...</i>
She came to be known as a famous model.	<i>Stala se známou jako slavná modelka.</i>
She came to believe it.	<i>Začala tomu věřit.</i>
Later I came to know him better.	<i>Poznal jsem ho později lépe.</i>

Pokračování děje se vyjadřuje slovesy *keep* (*on*) „bez ustání, neustále, pořád“, *go on*, *continue* „dál“ (v souvislé návaznosti). Všechna tři se poji s gerundiem, *continue* též s infinitivem.

He kept walking.	<i>Pořád šel dál.</i>
He went on reading.	<i>Četl dál. Nepřestával číst.</i>
He continued to smile.	<i>Pořád se usmíval. Nepřestal se usmívat.</i>

K vyjádření ukončení děje slouží slovesa *finish*, *stop*, (knižní) *cease*; všechna se poji s gerundiem. Dále jsou k dispozici vazby *have done with* it skoncovat s tím, *come to an end* skončit, *bring st to an end* ukončit něco.

<i>finish reading</i>	<i>dočíst (ale: finish a book dočíst knihu)</i>
<i>finish speaking / eating</i>	<i>domluvit / dojíst</i>
<i>stop coming / going</i>	<i>přestat chodit</i>
<i>cease writing</i>	<i>přestat psát</i>

Je-li podstata činnosti zjevná, užívá angličtina prostě *finish* (dočíst, dojíst, dopsat apod.).

1.1 Reply:

Why is he running? (start – it is rather late)

He started to run when he realized that it was rather late.

1. Why is he packing? (set about – train leaves in two hours) 2. Why is he laughing? (burst out – how silly we look) 3. Why is he shouting? (begin – be cheated again) 4. What is she crying for? (start – lose her handbag) 5. Why is he working in the garden now? (set about – be some rain later)

1.2 Reply:

Did he stop walking when he was tired? (keep on)

No – even though he was tired, he kept on walking.

1. Did he stop reading when it got rather dark? (go on) 2. Did she stop smiling when she was criticized? (continue) 3. Did he stop eating when he found a fly in his soup? (go on) 4. Did he cease writing stories when they stopped publishing them? (keep) 5. Did he finish speaking when his time was up? (keep)

1.3 Translate:

1. Nejprve se na nás rozzlobil, ale nakonec se rozesmál. 2. Ráno ještě bylo pěkné, ale odpoledne se rozpršelo. 3. Rozběhl se, ale marně, tramvaj nestíhl. 4. Rozplakal se jako malé dítě. 5. Nejprve odmítal tomu uvěřit, ale když to slyšel od tolika lidí, začal tomu věřit. 6. Stal se z něho slavný vědec. 7. Román byl tak napínavý, že nepřestával číst, třebaže už dávno měl jít spát. 8. Od té doby, co jsme se s ním pohádali, přestali jsme ho zvat. 9. Už bychom byli rádi šli, ale on pořád seděl a seděl. 10. Seznámil jsem se s ním ve svém předchozím zaměstnání. 11. Měl by ses dát do balení, je nejvyšší čas. 12. Všechny už bolely nohy, ale on šel pořád dál.

2 ZKRACOVÁNÍ VĚT PARTICIPIEM

Participium v angličtině je tvarově zcela shodné s gerundiem. Rozlišuje slovesný rod (činný a trpný) a vedle tvaru obecného má i tvar *having -ed* pro děj předčasný (jeho název „minulé participium“, který se občas vyskytuje, není tedy přesný). Je tu tato souprava tvarů:

participium	aktivní	pasivní
přítomné	asking <i>žádaje, žádající</i>	being asked <i>jsa (po)žádán</i>
minulé	—	asked <i>žádán, žádaný</i>
perfektní	having asked <i>požádav</i>	having been asked <i>byv (po)žádán</i>

V anglické mluvnické terminologii zobecnil název „participle“ pro participium i pro přičestí, ač přičestí je přídavným jménem (*asking* žádající, *asked* žádaný, žádaná, žádané). Od minulého participia se pomocně odlišuje perfektní participium, tj. opis s *having*.

Věty časové a příčinné lze krátit participiem přítomným, jemuž v češtině odpovídá přechodník přítomný. Krácení je v češtině možné, je-li děj věty vedlejší současný s dějem věty hlavní. V běžné češtině není přechodník v živém užívání. Zkrácená věta časová v angličtině může, ale nemusí začínat spojkami *when* nebo *while* a děj nemusí být tak přísně současný.

Looking out of the window, I saw a crowd in the street. *Když ...*
 You should keep near the shore while swimming in the sea. *Když ...*
 When sunbathing, don't forget to use some cream. *Když ...*
 Not knowing where I was, I stopped. *Protože ...*

Časový vztah děje, který předchází před jiným dějem, se dá, je-li třeba, vystihnout pomocí participia perfektního (v archaické češtině mu odpovídá minulý přechodník):

Having received no answer, I left. *Protože ... („Neobdržev“)*
 Having done the work, I had a rest. *Když ... („Skončiv“)*

Nepříliš běžné trpné participium má tvar *being ... -ed* pro současnost a tvar *having been ... -ed* pro předčasnost. Z trpného participia v knižním stylu často zůstane jen tvar *... -ed*, tj. minulé participium (viz poslední tři doklady):

Being asked his name, he said ... *Když byl (do)tázán, jak se jmenuje, řekl ... („jsa tázán“)*
 Being misinformed, I was unable to find it. *Protože jsem byl špatně informován, nemohl jsem to najít. („jsa špatně informován“)*
 Having been asked whether he knew the place, he said ... *Když byl (do)tázán, zda to místo zná, řekl ...*
 Having been misinformed, I was unable to find my way. *Protože jsem byl špatně informován, nemohl jsem trefit.*
 Asked whether he knew the place, he said ... *Když se ho zeptali, zda to místo zná, řekl ...*
 Surprised at the result, he asked ... *Překvapen výsledkem, zeptal se ...*
 Forgotten by everybody, he lived modestly. *Zapomenut všemi, žil skromně.*

Participiem je možno vyjádřit průvodní okolnost. V češtině jsou dvě souřadné věty hlavní (v jedné může být výraz „přítom“, např. „seděl a opaloval se“) nebo vedlejší věta, uvedená spojkou „protože“ nebo „přičemž“:

He sat sunbathing. *Seděl a opaloval se.*
 They sat there doing nothing. *Seděli tam a zaháleli.*

Na rozdíl od české přechodnikové konstrukce může anglické participium, zvláště v úředním a knižním stylu, mít svůj vlastní předmět:

They stood there, tears running down their cheeks. *Stáli tam a slzy jim tekly po tváři.*
 I ran back, Jim following. *Běžel jsem zpět a Jim za mnou.*
 The water being cold, they couldn't swim. *Protože voda byla studená, nemohli se koupat.*

The fine weather having ended, everybody returned home.

It being Sunday, the shops were closed.

That being so there was nothing to do.

There being nothing more to see the people left.

There being no taxis about they walked home.

Protože pěkné počasí skončilo, každý se vrátil domů.

Protože byla neděle, obchody byly zavřené.

Když to bylo takové, tak se nedalo nic dělat.

Protože už nic nebylo k vidění, lidé odešli.

Protože neviděli žádné taxíky, šli domů pěšky.

Poslední čtyři doklady ukazují, že příčina může být uvedena přípravným *it*, *that* nebo *there*. Vzácněji než příčinný vztah se objevuje vztah časový (*There being nothing more to see* může též znamenat „Když už nebylo nic k vidění“) a ještě vzácněji podmínkový:

Weather permitting, we'll stay here another week.

Dovolí-li počasí, zůstaneme tu ještě jeden týden.

Časový vztah může být vyjádřen i gerundiem za předložkou (*in entering*, *on entering*, *after entering*).

Co nebylo nebo se nestalo, vyjadřuje *without ... -ing* „aniž“ (někdy ve variantě *with no ... -ing*), kdežto „a zároveň, a přitom“ vyjadřuje *with ... -ing*:

He left without telling me.

Nic mi neřekl a odešel.

I can't read with you sitting here.

Nemohu číst, když tu sedíš.

With the winter coming on she decided to buy a new coat.

Protože se přiblížila zima, rozhodla se koupit si nový plášť.

Poznámka:

Některá participia se již ani nepocitují jako participia a stávají se z nich více méně spojky: *Supposing there's a war ...* Dejme tomu, že bude válka ... *I'll do it providing you speak to him*. Provedu to za předpokladu, že ty s ním promluvíš. *Judging by his appearance, he's in bad shape*. Soudě podle jeho vzhledu, je na tom špatně.

2.1 Rephrase, using *as* / *since* or *when* clauses:

1. The situation having improved, we became more cheerful. 2. Not having his phone number, I couldn't contact him. 3. The holidays being nearly over, the pupils started thinking of school again. 4. Not wanting to make things even more complicated, I said yes. 5. The day being nice and warm, we went for a long walk along the river. 6. Having settled the main problem, we turned to a discussion of the details. 7. Not having received any reply, I thought they hadn't got my letter.

2.2 Rephrase:

As I was ill, I stayed at home. - *Being ill, I stayed at home.*

1. As I believed that he was right, I supported him. 2. While I was driving along the M1, I saw an accident. 3. When I was checking the results, I came across an error. 4. As I like to be alone, I don't mind his absence. 5. When he was introducing us, he mixed up our names.

2.3 Rephrase in various ways:

When he was asked where he had been, he didn't reply.

Asked where he had been, he didn't reply.

1. When he was promoted he gave a party in his office. 2. When the job was finished, the building workers moved to another site. 3. As I'm used to his long absences, I don't mind. 4. As the key wasn't found, we had to call the locksmith. 5. As the situation was bad as it was, I didn't want to make it still worse.

2.4 Translate:

1. There being no reason to stay any longer, we left. 2. There being nothing more to do, the doctor set off for home. 3. Weather permitting, they'll climb Mount Everest later this month. 4. That being so, I apologized. 5. He lay in the sun, perspiration running down his body. 6. He walked away with his head raised proudly. 7. I ran, George following.

THE ENGLISH AND THE FRENCH

The English say that the French ...

talk too fast;

do not love animals, unless cooked;

live in controlled tipsiness from the age of five;

employ laughably small policemen;

have something called *haute cuisine*, which is a system of disguising flavour with garlic and sauces;

provide superb excuses for poor performances;

are demon lovers;

have a tendency to leave dismembered waitresses in luggage lockers in the Gare de Lyon;

drive their cars with deliberate intention to cause accidents;

are money-grubbing people;

have based their cultural supremacy entirely on a few Impressionists and some unreadable poetry;

have based the myth of their fighting forces entirely on Napoleon (a Corsican), lost all their battles since then, and always called in the British to rescue them;

are Catholics and not really to be trusted;

only stop waving their arms to go to sleep.

The French say that the English ...

are arrogant (who else calls it the English Channel?);

have an obsession about dogs;

make poor racing cyclists;

are blundering lovers, while their women are frigid;

think they are still masters of the world, which is absurd - the top nation is, of course, France;

speak O-level French, a language unknown across the Channel;

are exploiters of *au pair* girls;

are calm at all times, not so much because of courage as an inability to become enthusiastic;

love processions;
never talk in railway carriages, in the street, or even at home;
have no artistic talent, their only geniuses are a few writers who have been hailed
in France and ignored in England;
expect all foreigners to speak English English, and not American English;
will gamble on anything;
hunt what they cannot eat;
have humour but no wit.

(Adapted from *Punch*)

arrogant [ˌærəɡənt] arogantní; **blunder** dělat chyby; **Corsican** [kɔːsɪkən] korsický; Korsičan; **demon** [diːmən] démon; démonický; **disguise** [dɪsˈgaɪz] maskovat; **dismember** [dɪsˈmembə] rozčtvrtit; **exploiter** [ɪkˈsploɪtə] vykořisťovatel; **flavour** [ˈfleɪvə] aróma, příchut; **frigid** [ˈfrɪdʒɪd] chladný, frigidní; **gamble** hrát hazardně; **garlic** [ˈgɑːlɪk] česnek; **hail** oslavovat; **haute cuisine** [ˌoːt kwiˈziːn] francouzská kuchyně; **laughably** [lɑːfəbli] směšně; **moneygrubbing** chamtivý; **myth** [mɪθ] mýtus; **obsession** [əbˈseʃən] posedlost; **racing cyclist** [saɪklist] závodní cyklista; **rescue** [ˈreskjʊː] zachránit; **supremacy** [səˈpreməsi] svrchovanost; **tipsiness** podnapilost

Vlastní jména: **Gare de Lyon** [gɑːr də ˈljɔ̃] jedno z hlavních pařížských nádraží; **Napoleon** [nəˈpəʊliən] Napoleon

VISITING PEOPLE

The Browns are very sociable and hospitable people. Mr Brown is a very likable man – he gets along with everybody; he is even on excellent terms with his boss. His wife makes friends easily too, so it is quite common for them to have visitors several times a week. Their visitors range from close friends, who may pop in at various odd hours of the evening or over the weekend, to business acquaintances, who are invited in a formal way. Last week Mr Brown's brother Paul, who is always scolded for not being a more frequent visitor, showed up one evening. Then on Friday Robert, a bachelor and a colleague of Mr Brown's from another department of his firm, came to stay for the weekend; he had only met Mr Brown a short time before, and was staying at his home for the first time. And no sooner had Robert left on Sunday than David appeared – a very old friend; he was Henry Brown's best man. Both Mr and Mrs Brown are always delighted to see him for a drink and a chat. His conversation is witty and he is a good raconteur.

An infrequent visitor

Mrs Brown: Why, it's Paul.

Paul: Hallo, Brenda.

B: It's wonderful to see you. Henry's out at the moment but he'll be back soon. Come in and make yourself comfortable.

P: Let me see, when was I here last? It must have been last summer, wasn't it?

B: Yes, it was. You know, you're the only relation Henry has, Paul. I think it's a shame the way you never come to see us.

P: I just don't seem to be able to find the time. There's always something that keeps us at home on Sundays.

B: That's no excuse. It's ages since we saw you, nearly a year.

P: Well, it's rather a long way to come.

B: Now that really is feeble.

P: OK OK. But, while we're at it, why haven't you ever come to see us?

B: Oh! Well, I mean, that's something quite different, isn't it?

A guest for the weekend

Robert: Hallo, Henry.

Henry: Hallo, Robert. Glad to see you. Did you have any trouble finding the place?

R: No, no – your instructions were very clear. Awfully good of you to invite me for the weekend.

H: Glad you could come. Let me take your golf clubs.

R: Thanks, I can manage. The case's not all that heavy.

H: I'm looking forward to a game after lunch. I expect you're ready for some lunch right now.